

Zpráva o plnění opatření

**Národního plánu vytváření rovných
příležitostí pro osoby se zdravotním
postižením na období 2010–2014**

v roce 2013

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	3
Úvod.....	4
Shrnutí	6
Plnění opatření kapitoly 1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací.....	10
Plnění opatření kapitoly 2. Ženy se zdravotním postižením	25
Plnění opatření kapitoly 3. Výchova veřejnosti a osvětová činnost.....	29
Plnění opatření kapitoly 4. Přístupnost staveb a dopravy, přístup k informacím.....	36
Plnění opatření kapitoly 5. Rovnost před zákonem.....	52
Plnění opatření kapitoly 6. Nezávislý život	54
Plnění opatření kapitoly 7. Osobní mobilita.....	59
Plnění opatření kapitoly 8. Život v rodině.....	63
Plnění opatření kapitoly 9. Vzdělávání a školství	67
Plnění opatření kapitoly 10. Zdraví a zdravotní péče.....	76
Plnění opatření kapitoly 11. Rehabilitace	82
Plnění opatření kapitoly 12. Zaměstnávání	85
Plnění opatření kapitoly 13. Sociální zabezpečení a sociální ochrana	97
Plnění opatření kapitoly 14. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných	98
Plnění opatření kapitoly 15. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě	101
Plnění opatření kapitoly 16. Statistické údaje	108
Plnění opatření kapitoly 17. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu.....	109

Seznam použitých zkratk

MD	Ministerstvo dopravy
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZD	Ministerstvo zdravotnictví
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR
SČMVD	Svaz českých a moravských výrobních družstev
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
VVZPO	Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

Úvod

Cílem předkládaného materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v Národním plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014 (dále jen „Národní plán“) ze strany jednotlivých resortů a institucí za rok 2013.

Národní plán byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 29. března 2010 č. 253. Významnou událostí, která ovlivnila podobu Národního plánu, byla skutečnost, že Česká republika v září 2009 ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva“). Základní podoba Národního plánu obsahově i strukturou vychází z obecných zásad, na kterých je tato Úmluva založena. Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro osoby se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější v tomto sledovaném období.

Národní plán je rozdělen do samostatných kapitol v návaznosti na jednotlivé články Úmluvy. Každá kapitola pak vedle citace příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortu, který je za jejich plnění odpovědný. V případě, že se na realizaci opatření podílí více resortů, odpovídají za jejich plnění společně.

Usnesení vlády, kterým byl Národní plán schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření Národního plánu za uplynulý kalendářní rok.

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany (dále jen „VVZPO“) v roce 2010 schválil svým usnesením Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014, která stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

Realizace a průběžné monitorování Národního plánu je vzájemně provázaným mezioborovým procesem, z tohoto důvodu je nezbytné, aby se na jeho naplňování podílely nejen všechny dotčené ústřední orgány státní správy, ale také další instituce, kterým to Národní plán ukládá. Pokud jde o instituce, které nejsou orgány veřejné správy, jako je například Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (dále jen „NRZP ČR“), která je střežovou nestátní neziskovou organizací, děje se tak na základě akceptace úkolu ze strany těchto organizací. Stát pak přispívá, zejména formou poskytovaných dotací, k tomu, aby dotčený subjekt mohl úkoly plnit.

Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů byla, podobně jako v uplynulých letech, zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření Národního plánu v roce 2013. Zpráva se člení podle jednotlivých kapitol Národního plánu. U každého jednotlivého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí. U každé kapitoly jsou také stručně nastíněny cíle, kterých má být realizací opatření dosaženo.

K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVZPO ve spolupráci s NRZP ČR. V případě, že opatření Národního plánu, které je předmětem

informace o plnění, bylo splněno jen částečně nebo nebylo realizováno vůbec, jsou vysvětleny důvody neplnění a navržen další postup.

Po posouzení v meziresortním připomínkovém řízení je souhrnná zpráva schválena VVZPO a následně je předložena vládě ČR k projednání.

Shrnutí

Úkoly Národního plánu stanovené pro rok 2013 se ve většině případů podařilo splnit. U opatření, která se nepodařilo naplnit, uvádějí resorty jako důvod neplnění zejména omezování finančních prostředků v rámci úsporných opatření a nedostatek volné kapacity pro jejich naplňování s ohledem na jiné stanovené priority.

Významnou úlohu v přístupu veřejnosti k osobám se zdravotním postižením představuje cílená **osvětová činnost zaměřená na ochranu jejich práv a ochranu před diskriminací, na zvyšování povědomí o situaci osob se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost**. Z hodnocení realizace opatření v roce 2013 plyne, že přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách. I v roce 2013 byly tyto aktivity v rámci specifických dotačních programů podporovány. Uskutečnila se rovněž řada konferencí a seminářů zaměřená na tuto problematiku. VVZPO uspořádal dne 5. 11. 2013 na Úřadu vlády ČR konferenci Specifika komunikace s osobami se zdravotním postižením, která byla určena pro zaměstnance krajských poboček Úřadu práce ČR a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří se s osobami se zdravotním postižením setkávají v rámci své pracovní náplně. Cílem konference bylo usnadnit dialog mezi úředníky a osobami s různými typy zdravotního postižení, neboť každé zdravotní postižení s sebou nese svá specifika. Obsahem bylo zaměření na správnou komunikaci s osobami se zrakovým postižením, sluchovým postižením, tělesným postižením, mentálním postižením a duševním onemocněním. Přednášejícími na konferenci byli odborníci z organizací zastupujících jednotlivé skupiny zdravotních postižení.

V loňském roce se uskutečnil již XX. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení, jejichž záměrem je oslovovat širokou veřejnost, seznamovat ji s tematikou zdravotního postižení a pozitivně ovlivňovat její přístup ke zdravotně postiženým.

Pro osoby se zdravotním postižením je mimořádně důležité zajištění přístupnosti prostředí, a to nejen **přístupnost staveb a dopravy, ale i přístup k informacím**. I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Z tohoto důvodu bylo stěžejním úkolem pro MMR a MD i v roce 2013 pokračovat ve vyhodnocování účinnosti českých technických norem v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi. Jak vyplývá z jejich hodnotících zpráv, jsou v rámci aktualizací do všech relevantních norem otázky bezbariérového užívání postupně zpracovávány.

Dalším dlouhodobým problémem zůstává zajištění bezbariérové přístupnosti veřejných budov a dopravních staveb, které byly postaveny ještě v době, kdy povinnost bezbariérové výstavby nebyla stanovena zákonem. K řešení tohoto problému účinně napomáhá Národní rozvojový program mobility pro všechny (dále jen „NRPM“), jehož realizace úspěšně pokračovala i v roce 2013, kdy byla vyhlášena 2 kola výzev k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce, ve kterých bylo doporučeno k financování 15 záměrů. Financování jednotlivých projektů, z nichž se skládají záměry bezbariérových tras, je zajišťováno z rozpočtových kapitol příslušných resortů v rámci jejich dotačních programů.

Přestože v rámci NRPM došlo v uplynulém období k odstranění bariér v řadě měst a obcí, bude nezbytné v tomto úsilí i dále pokračovat, neboť stále existuje velké množství veřejných budov i dopravních staveb, které zůstávají nadále bariérové. Vzhledem k tomu, že je platnost nyní realizovaného Vládního plánu financování NRPM stanovena jen do roku 2015, byly v průběhu roku 2013 zahájeny práce na přípravě nového Vládního plánu financování NRPM s platností na léta 2016 až 2025, který bude v polovině roku 2014 předložen vládě ČR k projednání.

V rámci úkolů pro naplnění záruk **rovnosti před zákonem** pro osoby se zdravotním postižením je třeba zmínit skutečnost, že dnem 1. ledna 2014 nabyl účinnosti nový občanský zákoník, který zásadním způsobem posiluje práva osob se zdravotním postižením. Nový občanský zákoník ruší institut zbavení způsobilosti k právním úkonům a nahrazuje jej institutem omezení svéprávnosti. Přijatá právní úprava znamená odklon od koncepce tzv. náhradního rozhodování (kdy za osobu s postižením rozhodoval opatrovník a dotyčná osoba byla v důsledku toho často i vyloučena ze života ve společnosti) ke koncepci podpůrného či asistovaného rozhodování, která vychází ze skutečnosti, že každá osoba je schopna se rozhodovat, může však potřebovat větší či menší míru podpory. V souvislosti s předpokládanou účinností nového občanského zákoníku byly v roce 2013 provedeny potřebné legislativní změny, a to zejména v občanském soudním řádu a v zákonu o zvláštních řízeních soudních.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro osoby se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Opatření Národního plánu jsou zaměřena na podporu poskytování takových služeb, které umožňují osobám se zdravotním postižením setrvat v jejich vlastním přirozeném domácím prostředí. Jak uvádí MPSV, i v roce 2013 byly v rámci dotačního řízení podporovány sociální služby umožňující co nejdelší možné setrvání uživatelů v domácím prostředí či místní komunitě. Podpora je směřována na terénní a ambulantní služby sociální péče.

Osoby se zdravotním postižením jsou rovněž podporovány prostřednictvím specifických programů také v globálních grantech oblasti podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Jedná se zejména o programy primární prevence (získávání základních sociálních a profesních dovedností, předcházení a řešení předluženosti včetně poradenství). V roce 2013 rovněž úspěšně pokračoval proces transformace vybraných pobytových sociálních služeb v zařízení menšího komunitního typu. Tuto problematiku však řeší samostatný koncepční materiál MPSV.

Pro **oblast podpory rodinného života** bylo do Národního plánu zapracováno opatření, jehož záměrem je zvýšit zájem žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče a zajištění poradenství pro rodiče pečující o dítě se zdravotním postižením, pro žadatele o zprostředkování náhradní rodinné péče a osoby, které dítě se zdravotním postižením převzaly do své péče. Významnou pozitivní změnu v této oblasti představuje novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která platí od 1. ledna 2013. Touto novelou dochází k zásadním změnám při poskytování náhradní rodinné péče i dávek pěstounské péče. Schválený zákon významným způsobem podporuje děti a mladistvé se zdravotním postižením ve všech stupních závislosti. Podporovány jsou rovněž všechny činnosti ze strany orgánů sociálně-právní ochrany, které mají povinnost aktivně vyhledávat děti vhodné ke zprostředkování osvojení či pěstounské péče. Novela zákona předpokládá vznik specializovaných podpůrných služeb pro pěstouny a osvojitele, kteří mají v péči dítě se zdravotním postižením a mají

uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče. S institutem dohody o výkonu pěstounské péče souvisí i finanční krytí ve formě příspěvku na výkon pěstounské péče.

Jedním z nejdůležitějších témat Národního plánu je oblast **vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením**. Základním cílem opatření je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. V roce 2013 na MŠMT pokračovaly práce na novém definování způsobů poskytování speciálně pedagogické podpory v závislosti na hloubce a závažnosti zdravotního postižení. Pro tento účel byly vytvořeny katalogy posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb u dětí a žáků s postižením mentálním, tělesným, zrakovým a sluchovým, s narušenou komunikační schopností a s poruchami autistického spektra. Na základě diagnostiky podle těchto katalogů žáci se zdravotním postižením nemají být podporováni jen ve vztahu k základní diagnóze, ale především podle míry funkčního omezení. Nepodařilo se však splnit návazné opatření ukládající vytvoření obecného katalogu dostupných prostředků speciálně pedagogické podpory a stanovení způsobu jejich poskytování.

Je zpracováván také Katalog podpůrných opatření pro žáky, kteří budou vyžadovat úpravy ve vzdělání. Uvažuje se o 5 stupních podpory od nejjednoduššího plánu pedagogické podpory až po služby asistentů pedagoga, nastavení reedukačních a dalších opatření pro děti se zdravotním postižením. Katalog se připravuje jako součást návrhu nových legislativních předpisů, které budou nově vymezovat školní a školské poradenské služby.

Nepodařilo se splnit opatření 9.6., jehož obsahem je navržení pravidel uskutečňování jiného způsobu vzdělávání s cílem sjednotit metodické, organizační a personální zajištění vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením. V průběhu roku 2013 byl metodický pokyn konzultován s odborníky z oboru speciální pedagogiky a bude dopracován v letošním roce.

Z důvodu demografického vývoje populace žáků a studentů se zdravotním postižením, kteří již byli integrováni do běžných základních a středních škol, a kteří již dospěli do věku vysokoškoláků, se přirozeně zvyšuje počet zájemců o studium na vysokých školách. S nárůstem počtu těchto uchazečů a studentů vyvstává i aktuální potřeba cíleného systémového řešení vzdělávání lidí se zdravotním postižením i v terciárním stupni vzdělávání a zajištění podmínek pro možnost jejich studia. S odkazem na tuto skutečnost je třeba, aby strategické materiály MŠMT zohledňovaly problematiku rovného přístupu studentů se zdravotním postižením a právní předpisy v působnosti MŠMT obsahovaly ustanovení týkající se rovného přístupu a nediskriminace zdravotně postižených osob. Termín splnění tohoto úkolu je nutné posunout a sladit s předložením novely či nového zákona o vysokých školách.

Významným pozitivním krokem při **poskytování zdravotní péče** bylo přijetí zákona o zdravotních službách, který nabyl účinnosti 1. dubna 2012. Do tohoto zákona byla v plném rozsahu zapracována práva pacientů vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. Zákon dále výslovně stanoví, že pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má při komunikaci související s poskytováním zdravotních služeb právo dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou.

Mezi prioritní oblasti, kterým je v Národním plánu věnována zvýšená pozornost, patří také **zaměstnávání osob se zdravotním postižením**. V roce 2012 MPSV dokončilo projekt „Zvýšení efektivity systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR“. Projekt byl zaměřen na oblast podpory osob se zdravotním postižením při vstupu, návratu a setrvání na trhu práce na základě vyhodnocení motivací a efektivity využívání jednotlivých nástrojů stávajícího systému zaměstnanosti. Předmětem realizace byly analytické práce, návrh metodických a vzdělávacích modulů pro instituce služeb zaměstnanosti a strategická doporučení na úpravu stávajícího systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Jednotlivé výstupy projektu se mají stát východiskem pro koncepční změny systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením při stanovení dalších kroků a opatření legislativního i nelegislativního charakteru v této oblasti. Návrh koncepčního řešení systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením ze strany MPSV nebyl však zatím předložen, předpokládá se, že tento úkol bude splněn v průběhu letošního roku.

Novelou nařízení vlády o minimální mzdě, kterou vláda schválila v červenci 2012, došlo k odstranění nerovnoprávného postavení osob se zdravotním postižením v odměňování minimální mzdou. S účinností od 1. ledna 2013 byly zrušeny nižší sazby minimální mzdy pro invalidní zaměstnance.

V rámci **posilování účasti organizací osob se zdravotním postižením na správě věcí veřejných** byly tyto organizace i v roce 2013 podporovány ve své činnosti prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených, který vyhlašuje VVZPO ve spolupráci s Úřadem vlády. Z programu bylo podpořeno celkem 122 projektů předložených 50 občanskými sdruženími zdravotně postižených v celkové výši 20 000 000 Kč.

Pro osoby se zdravotním postižením je rovněž potřebné zajišťovat podmínky pro **účast na kulturním životě**. I v roce 2013 byly podporovány kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury zaměřené na zpřístupňování pro osoby se zdravotním postižením. Prostřednictvím dotačního programu MK byly v loňském roce podpořeny také kulturní aktivity zdravotně postižených občanů a seniorů se zaměřením na projekty na využití terapeutické funkce kultury ke kompenzaci znevýhodnění zdravotním postižením, arteterapeutické programy pro zdravotně postižené občany, seniory a pro rizikové skupiny obyvatelstva, tvorbu zdravotně postižených profesionálních umělců, činnost zdravotně postižených občanů a seniorů v amatérských souborech a dílnách apod. V roce 2013 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace v celkové výši 2 959 500 Kč na podporu realizace 49 projektů.

Jak vyplývá z předložených hodnotících zpráv resortů a institucí, přistupují resorty k plnění Národního plánu svědomitě a odpovědně a daří se jim v převážné míře uložená opatření ve stanovených termínech postupně realizovat.

Ze 78 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31. 12. 2013, bylo splněno nebo průběžně plněno 70 opatření. Částečně byla splněna 3 průběžně plněná opatření. U 2 termínovaných nesplněných opatření a 3 termínovaných částečně splněných opatření je navržen posun termínu jejich realizace do 31. 12. 2014.

Plnění opatření kapitoly 1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Tato kapitola vychází z článku 5 Úmluvy, který je zaměřen na rovnost a nediskriminaci. Jedním ze základních předpokladů pro vytváření podmínek pro plné a rovnoprávné zapojení a začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti, je zajištění účinné právní ochrany před případnou diskriminací.

Účelem opatření této kapitoly je systematicky seznamovat širokou veřejnost se škodlivostí diskriminace a s důsledky, které do života osob se zdravotním postižením přináší, a podporovat příznivý postoj společnosti k odlišnostem a individualitě každého jedince. Rovněž je nezbytné seznamovat veřejnost s již existujícími přijatými antidiskriminačními právními úpravami. V rámci odstraňování diskriminace a zlepšování integrace osob se zdravotním postižením je také důležité důsledně prosazovat princip univerzálního designu.

1.3. Zvyšovat společenské a právní povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu, a to např. tiskem informačních materiálů, informováním veřejnosti prostřednictvím rozhlasových a televizních médií apod.

*VVZPO, NRZP ČR, všechny resorty
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO:

Zaměstnanci sekretariátu VVZPO se v průběhu roku 2013 aktivně účastnili seminářů a konferencí zaměřených na problematiku diskriminace osob se zdravotním postižením a implementace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

VVZPO uspořádal dne 5. 11. 2013 na Úřadu vlády ČR konferenci Specifika komunikace s osobami se zdravotním postižením. Konference byla určena pro zaměstnance krajských poboček Úřadu práce ČR a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří se s osobami se zdravotním postižením setkávají v rámci své pracovní náplně. Cílem konference bylo usnadnit dialog mezi úředníky a osobami s různými typy zdravotního postižení, neboť každé zdravotní postižení s sebou nese svá specifika. Konference byla zaměřena na správnou komunikaci úředníků s osobami se zrakovým postižením, sluchovým postižením, tělesným postižením, mentálním postižením a duševním onemocněním.

VVZPO uspořádal 6. 12. 2013 v Lichtenštejnském paláci v Praze slavnostní večer k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením, na kterém byly tradičně vyhlášeny výsledky XX. ročníku soutěže o Cenu VVZPO za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení. K této akci byla na internetových stránkách Úřadu vlády ČR publikována tisková zpráva a o akci informovala též televizní a rozhlasová média.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Tento úkol plní NRZP ČR průběžně, a to různými formami, vydáváním novin, publikací, vydáváním informací, pořádáním tiskových konferencí a prezentací v médiích. Za rok 2013

vydala NRZP ČR pět čísel časopisu Mosty pro integraci, kde průběžně informuje o diskriminaci osob se zdravotním postižením. NRZP ČR vydala publikaci Přenosem zkušeností proti diskriminaci osob se zdravotním postižením na trhu práce. Tato publikace byla vydána jako výstup z projektu finančně podpořeného z OPL ZZ. Autorský kolektiv vedla PhDr. Hana Maříková, Ph.D. Publikace je zaměřená na pomoc osobám se zdravotním postižením a slouží široké odborné i laické veřejnosti pro obhajobu práv osob se zdravotním postižením na trhu práce a k účinné obraně proti případné diskriminaci. Dále NRZP ČR vydala publikaci Přenos zkušeností s fondem na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ze zahraničí do ČR. Publikace byla vydána jako výstup projektu financovaného z OPL ZZ. Publikace informuje o podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve Francii a v Rakousku a mapuje fungování fondů podpory zaměstnávání OZP v těchto zemích. NRZP ČR uspořádala 14 tiskových konferencí a tiskových zpráv, které informovaly veřejnost o různých aspektech života lidí se zdravotním postižením, reagovaly na aktuální dění a poukazyvaly na diskriminaci z důvodu zdravotního postižení.

Představitelé NRZP ČR vystupovali často ve veřejnoprávní televizi a třech hlavních komerčních televizích. Dále vystupovali ve veřejnoprávním rozhlasu. Jedná se o následující výstupy:

Česká televize

Zprávy - 14.1.-inkontinenční podložky a VZP, 7.2.-konec nepopulárních opatření, 28.3.-sKarty zrušení Nečas, 26.4.-sKarta žaloba, 26.8.-Šumava bezbariérová, 10.9.-příspěvek na péči, 21.10.-RegioJet a omezení pro OZP, 31.10.-konec sKarty,

Máte slovo – 9.5.-sKarty, 20.6.-penzijní reforma,

Černé ovce – 18.2.-dávky,

Události, komentáře – 14.3.-sKarty,

Reportéři ČT – 16.9.-asociální reformy,

TV Nova

Zprávy – 24.8.-průkaz ZTP, 3.9.-soc.přísp.boj klientů, 21.10.-RegioJet a omezení pro OZP,

TV Prima

Zprávy – 14.1.-inkontinenční podložky a VZP, 1.2.- sKarty ústavní stížnost, 7.2.-skarty a OZP, 14.2.-sKarty a nevýplata dávek, 28.3.-sKarty zrušení Nečas, 26.4.-sKarta žaloba, 7.5.-sKarty happening, 18.5.-sKarta náklady, 31.8.-příspěvek na péči, 29.9.-úhradová vyhláška, 6.10.-byrokracie pro opatrování, 23.10.-absurdita zákonů,

Nedělní partie – 6.10.-volby,

TV Barrandov

Zprávy – 23.4.-sKarta, 26.4.-sKarta žaloba,

ČRO

Radiožurnál – 1.2.-skarty ústavní stížnost

Radiožurnál – 14.3.-Manifest o dopadech reforem na OZP

Radiožurnál – 26.4.-sKarta žaloba

NRZP ČR informuje pravidelně na svých webových stránkách www.nrzp.cz, prostřednictvím facebooku a formou e-mailů veřejnost o problematice zdravotního postižení.

Tento bod byl realizován za finanční podpory dotačního programu veřejně účelných aktivit Úřadu vlády..

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy má záštitu nad projektem Euroklíč, jehož cílem je zkvalitnění a usnadnění cestování osobám se sníženou schopností orientace a pohybu. Ministerstvo dopravy spolufinancuje propagační materiál tohoto projektu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MK:**

V oblasti mediálních zákonů v roce 2013 nedošlo k žádné změně zabývající se problematikou osob se zdravotním postižením a nebyla v tomto smyslu přijata žádná další antidiskriminační opatření. Veškeré zákony v působnosti odboru médií a audiovizíe již patříčná antidiskriminační opatření obsahují. V této souvislosti je třeba zmínit zejména zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MMR:**

Odbor komunikace zajišťoval permanentní komunikaci ministerstva vůči médiím a veřejnosti, medializaci ministra a ministerstva v rámci široké veřejnosti mimo jiné i v oblasti programů na podporu bydlení a podporu regionů.

Ministerstvo podporuje vznik bytů na území ČR sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace. Tyto programy umožňují vznik pečovatelských bytů, což jsou podporované byty v domech zvláštního určení, které jsou určeny k sociálnímu bydlení osob v nepříznivé sociální situaci způsobené věkem nebo zdravotním stavem, a také vzniku vstupních bytů, které slouží k sociálnímu bydlení pro osoby v nepříznivé sociální situaci způsobené sociálními okolnostmi jejich života, které ani při využití všech stávajících nástrojů sociální a bytové politiky nemají přístup k bydlení.

Dále prostřednictvím Informačního centra MMR Odbor komunikace poskytuje bezplatné poradenství formou ústních a telefonických informací veřejnosti ve všech oblastech činnosti ministerstva.

Webové stránky MMR ČR jsou přizpůsobeny tak, aby sdělovaly informace jednoduchým jazykem a srozumitelnou formou. Na webových stránkách nedochází k rychlým změnám v barevnosti, jasu, zvuku, velikosti či umístění prvků. Každá stránka má výstižný název odpovídající jejímu obsahu, rovněž přiložené dokumenty mají popisek odpovídající požadovanému obsahu. Tímto způsobem usiluje Odbor komunikace o minimalizaci možných bariér při užívání webových stránek MMR ČR občany se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MPO:**

V rámci mediální politiky Ministerstva průmyslu a obchodu zajišťuje tuto agendu Odbor komunikace a marketingu, a to ve shodě s principy nediskriminačního a rovného přístupu vůči osobám se zdravotním postižením. Všechny mediální výstupy ministerstva, s ohledem na

povahu a náplň agendy, jsou v tomto ohledu zcela neutrální a podpora má, tedy až na výjimky, nepřímou formu.

I v roce 2013 byla ze strany ministerstva zvýšená pozornost věnována i problematice rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Příkladem je setkání ministra Martina Kuby u kulatého stolu s významnými zaměstnavateli zdravotně postižených osob, kde se informoval o problémech těchto firem na českém trhu a diskutoval s nimi o možnostech snazšího přístupu k čerpání prostředků z EU fondů či veřejné podpory sociálního podnikání. Ve druhé polovině loňského roku se uvedené problematice věnoval nepřímo i ministr bývalé úřednické vlády, pan Jiří Cienciala, jehož tématem byla především podpora zaměstnanosti v krajích s vysokým podílem nezaměstnaných obyvatel.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV zabezpečuje průběžné zveřejňování dokumentů, které se týkají diskriminace z důvodu zdravotního postižení nebo nepříznivého zdravotního stavu na svých internetových stránkách. V rámci projektu Transformace sociálních služeb poskytuje MPSV informace o procesu transformace a deinstitucionalizace služeb sociální péče a o potřebách osob se zdravotním postižením pořádáním setkání se zástupci zařízení zapojených do projektu a setkání se zástupci krajů. Dále je vydáván měsíční informační zpravodaj, byly zřízeny informační webové stránky (www.trass.cz) a sekce na webových stránkách MPSV. Průběžně jsou vydávány tiskové zprávy. Dále jsou pořádány pravidelné porady regionálních pracovníků na krajských úřadech a pracovníků v jednotlivých zařízeních zapojených do procesu transformace, regionální a nadregionální kulaté stoly. Zařízení představují proces transformace a individualizace sociálních služeb a předávají informace jak veřejnosti, tak politickým zástupcům.

V roce 2013 vydalo MPSV následující publikace zohledňující problematiku OZP: „Dávky pro osoby se zdravotním postižením“, „Dobrá praxe opatrovnictví“, „Manuál transformace ústavů“, „Příručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2014“ a dále minimálně 8 tiskových zpráv k danému tématu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti vyvíjí aktivity v oblasti Corporate Social Responsibility (CSR). Aktivity spadající pod oblast firemní společenské odpovědnosti a spočívající zejména v dobrovolném integrování sociálních hledisek do rutinních činností úřadu Ministerstva spravedlnosti.

Již čtvrtý rok podpořilo sdružení Domova Kamarád z Rožnova pod Radhoštěm, tj. sociálně terapeutické dílny pro dospělé osoby s mentálním a tělesným postižením, které pro ministerstvo spravedlnosti vytvořilo originální novoroční přání.

Dále Ministerstvo spravedlnosti ČR již třetím rokem spolupracuje se sociální firmou MATARUS o. p. s., která byla založena Nadací Jedličkova ústavu a zaměstnává osoby se zdravotním postižením. V roce 2013 zajistila tato firma 300 stolních kalendářů.

Uplatňování rovných příležitostí je jedním z témat kvalifikačního a specializačního vzdělávání zaměstnanců Probační a mediační služby ČR. Studijní program zahrnuje také témata související se začleňováním osob se zdravotním postižením do společnosti, např. „Případová práce s oběťmi trestných činů“, „Rizika sociálního vyloučení – prevence (uplatnění klientů na trhu práce)“, „Sociální služby a jejich využití v rámci probační práce“ a „Podpora oběti při tvorbě prohlášení oběti“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT v průběhu roku uspořádalo odborný seminář na téma „Vzdělávání zdravotně postižených v ČR“. Seminář byl určen i „běžné“ populaci a mimo jiné se věnoval i tématům začleňování zdravotně postižených do systému vzdělávání.

V rámcově vzdělávacích programech jsou v rámci vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjeny poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Problematicke zdravotně postižených jsou věnovány intranetové stránky odboru personálního, které jsou pravidelně aktualizovány. Stránky jsou členěny na následující kapitoly: Aktuality, Problematika zdravotně postižených, Institucionální zabezpečení problematiky zdravotně postižených, Ministerstvo vnitra a jeho plnění Národního plánu, Zajímavé články a prezentace, Legislativa.

MV ČR se aktivně podílelo na projektu ATIS4all určeného k výzkumu a sběru poznatků z oblasti rozvoje asistivních technologií pro osoby se zdravotním postižením (ale nejen pro ně) a v rámci této aktivity uspořádalo MV ČR v listopadu workshop za účasti dalších ministerstev, akademického a neziskového sektoru a odborné i laické veřejnosti. Veškeré podrobnosti o workshopu včetně prezentací a záznamů a dokumentů jsou na webu k workshopu (<http://atisworkshop.site44.com>).

Ministerstvo se také začalo věnovat problematice Governance accessibility a to jak formou její integrace do strategických materiálů, tak i formou různých akcí a osvěty na národní i evropské úrovni. Byla posílena spolupráce s MPSV v této oblasti a také aktivity vůči EU.

V rámci rovného přístupu k právu byly upraveny některé dílčí aspekty projektů e-governmentu (např. eSbírka/eLegislative) a v rámci rovného užívání služeb státu byly upraveny i projekty datových schránek tak, aby je mohli využívat i tito uživatelé bez omezení.

Na internetových stránkách Ministerstva vnitra jsou dále medializovány veškeré akce a události související s problematikou zdravotně postižených osob prostřednictvím tiskových zpráv, článků apod.

V loňském roce byly zveřejněny informace pro zdravotně postižené při katastrofách jako jsou např. povodně:

<http://www.mvcr.cz/clanek/potreby-osob-se-zrakovym-postizenim-pri-katastrofach.aspx>

a <http://www.mvcr.cz/clanek/eunad-psychosocialni-pomoc-lidem-se-zrakovym-a-sluchovim-postizenim-v-situacich-krizi-a-katastrof.aspx>

V interním elektronickém časopise Šmírák ve dvojčísle 7 a 8/2013 pak byla zveřejněna zpráva o stážích pro zdravotně postižené studenty posledních ročníků vysokých škol na Ministerstvu vnitra.

Časopis Veřejná správa, který vydává Ministerstvo vnitra, průběžně publikuje informace týkající se dané problematiky: č. 2/2013 (On-line přepis mluvené řeči – Přístup zdravotně znevýhodněných osob ke službám), č. 3/2013 (Cesta do pravěku bez bariér), č. 9/2013 (Internet a informační systémy pro osoby se specifickými potřebami), č. 11/2013 (Rovné šance pro všechny), č. 18/2013 (Osoby se sluchovým postižením – Sjednání a vzájemná komunikace) a č. 22/2013 (Ministerstvo vnitra – umět se podívat jinou optikou).

Policie České republiky

Z platné právní úpravy vyplývá, že mají všechny osoby, se kterými Policie České republiky jedná, stejná práva a povinnosti. Osobám se zdravotním postižením jsou z důvodů snahy o odstranění jejich handicapu v případě potřeby zajišťováni tlumočníci do znakové řeči, při umístění do policejní cely jsou jim poskytovány nezbytné zdravotní pomůcky.

Preventivně informační skupiny či oddělení krajských ředitelství Policie České republiky prostřednictvím vhodných preventivních aktivit, např. v rámci přednáškové činnosti věnované problematice právního vědomí, upozorňují na zákaz jakékoliv diskriminace. Policisté z preventivně informačních skupin či oddělení krajských ředitelství Policie České republiky prostřednictvím médií tištěných i elektronických informují o možnostech bezbariérového přístupu na jednotlivá pracoviště Policie České republiky. V rámci prezentačních akcí jsou i tyto osoby informovány o možnostech ochrany svého majetku, obydlí, bezpečného chování na internetu atd.

Příkladem konkrétní činnosti na tomto úseku mohou být dále uvedené aktivity krajských ředitelství Policie České republiky. V rámci prezentační činnosti územní odbor Most Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje každoročně participuje na akcích Městské policie Most „Krok za krokem bezpečně s handicapem“ a „Bez bariér“. V roce 2013 připravila preventivně informační skupina Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje komplexní projekt pro sluchově postižené, který zahrnoval právní vědomí, osobní bezpečí,

ochranu majetku, bezpečnost silničního provozu a zvládání krizových situací. Preventivně informační skupina Litoměřice pořádá přednášky pro zrakově postižené. Preventivně informační oddělení Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje je jedním z partnerů a podporovatelů projektu „Brno a jižní Morava bez hranic,“ společně s Vysokým učením technickým, statutárním městem Brnem a Krajským úřadem Jihomoravského kraje. Jedná se o projekt, který pomáhá propojit děti a dospělé s různým postižením se zdravými žáky základních, středních a vysokých škol, dětmi z dětských domovů, diagnostických ústavů a dalších institucí.

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

Problematické osobě se zdravotním postižením byl v časopisu 112 č. 9/2013 věnován příspěvek pod názvem "Handicapovaní občané mají o besedy s hasiči velký zájem", který zobecňuje poznatky a zkušenosti z preventivně výchovné činnosti HZS ČR zaměřené na osoby nevidomé, neslyšící, lehce mentálně postižené a na vozíčkáře.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

Výrazným příspěvkem k plnění tohoto bodu jsou projekty, které jsou podporovány v rámci dotačních programů MZD (programu grantové podpory a programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením) a které přispívají k informování veřejnosti o problematice občanů se zdravotním postižením. Důraz je kladen na pozitivní přístup k občanům se zdravotním postižením či nepříznivým zdravotním stavem a na zdůraznění jejich postavení ve společnosti a zejména na způsoby komunikace s nimi (s nevidomými, neslyšícími i mentálně postiženými). Jsou podporovány časopisy přinášející nejen odborné informace, ale i informace ovlivňující vztah veřejnosti k této skupině občanů (časopis Můžeš, Gong, apod.).

Velmi důležitá je podpora rozhlasových cyklů pro širokou veřejnost, v roce 2013 byly podpořeny projekty s tematikou vzácných onemocnění, s problematikou přístupu zdravotnických pracovníků k občanům postiženým demencí a cévními mozkovými příhodami.

Informační materiály, které v roce 2013 vznikly, byly zaměřeny na informační kampaň o problematice duševních onemocnění, o přístupu k lidem na invalidních vozících i o vzácných onemocněních (epidermolysis bullosa, narkolepsie, apod.). Každoročně jsou podporovány Týdny duševního zdraví a v roce 2013 i osvětová kampaň zaměřená na zabránění úrazů s poškozením míchy u skupin školní a středoškolské mládeže. Na obou kampaních se podíleli i samotní lidé s tělesným a duševním onemocněním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením plyne nejen ze Zákoníku práce, ale je podloženo právními a morálními normami přijatými v resortu zemědělství, jako je např. Etický kodex zaměstnanců Ministerstva zemědělství, který přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a

zkvalitňování vzájemné spolupráce. Etický kodex je závaznou normou chování všech zaměstnanců resortu zemědělství.

Pro zvýšení společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení organizuje a zajišťuje náš resort každoročně semináře pro zaměstnavatele v zemědělství, zemědělskou veřejnost a obyvatele žijící na vesnici. V roce 2013 byly uspořádány semináře v Jihočeském, Královéhradeckém a Olomouckém kraji „Zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve venkovských oblastech a možnosti plnění povinného podílu podle zákona o zaměstnanosti“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR se může vzhledem ke své působnosti podílet na plnění opatření 1.3. jen omezeně, a to sdílením informací o aktivitách mezinárodních organizací týkajících se osob se zdravotním postižením.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR na své webové stránce informovalo o účasti delegace České republiky na 6. konferenci smluvních stran Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, která se konala v červenci 2013 v New Yorku. Součástí informace byl i odkaz na webové stránky OSN obsahující dokumenty konference a denní zprávy o jejím průběhu.

Stejným způsobem Ministerstvo zahraničních věcí ČR informovalo o zasedání Valného shromáždění OSN na vysoké úrovni ke zdravotnímu postižení a rozvoji, které proběhlo v září 2013 v New Yorku. Součástí informace bylo upozornění pro nevládní organizace, že jejich zástupci mají možnost se na webové stránce OSN registrovat jako účastníci zasedání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

1.4. Při přijímání všech organizačních, legislativních a faktických řešení, která se týkají života občanů, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

*všechny resorty
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy dbá na to, aby veškeré materiály organizačního, legislativního i faktického charakteru respektovaly princip rovného přístupu. V rámci personální politiky MD je důsledně prosazován princip rovnosti. Při výběru uchazečů na uvolněné pozice jsou dodržovány postupy zajišťující rovné zacházení a zamezující všechny formy diskriminace. Garantem jejich dodržování v rámci výběrových řízení je gender focal point, který je součástí týmu výběrové komise.

Při řešení legislativního úkolu pro transpozici směrnice Evropské komise 2013/9/EU do českého právního řádu, která pouze doplňuje přílohu č. III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilitě železničního systému ve Společenství, a to tak, že

k subsystémům „infrastruktura“, „kolejová vozidla“ a subsystémům „provoz“ a „využití telematiky v osobní dopravě“ byl doplněn požadavek zajišťovat nezbytné funkce potřebné pro usnadnění přístupu zdravotně postiženým osobám a osobám se sníženou schopností pohybu a orientace na základě rovnosti s ostatními, bylo navrženo znovu tento požadavek zpracovat do příslušného právního předpisu, přestože tento požadavek je pro dopravní stavby a drážní vozidla a přepravu osob se sníženou schopností pohybu a orientace v českém právním řádu již obsažen v řadě prováděcích právních předpisů k zákonu o dráhách. K tomuto účelu byla novelizována vyhláška č. 352/2004 Sb., o provozní a technické propojenosti evropského železničního systému, ve znění pozdějších předpisů, a požadavky, vyplývající z legislativy EU, byly zcela převzaty do českého právního řádu. Příslušná novela vyhlášky č. 352/2004 Sb. byla vyhlášena pod č. 2/2014 Sb. s účinností od 7. ledna 2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. Z hlediska legislativního jsou prováděny transpozice jednotlivých směrnic orgánů EU bez problémů. Obtíže vznikají při aplikaci těchto dokumentů do praxe.

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury velmi dbá na dodržování principu zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích obecně, tedy i v případě osob se zdravotním postižením. Všechny vytvářené i připomínkové normy jsou z tohoto hlediska posuzovány.

Jak bylo již výše zmíněno, v oblasti mediálních zákonů v roce 2013 nedošlo k žádné změně zabývající se problematikou osob se zdravotním postižením a nebyla v tomto smyslu přijata žádná další antidiskriminační opatření. Veškeré zákony v působnosti odboru médií a audiovizíve již patříčná antidiskriminační opatření obsahují. Přístup ke kulturním službám je zabezpečen právními předpisy, např. zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších předpisů, a zákonem č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, zejména jeho ustanovením § 6 odst. 4, které nabylo účinnosti 1. ledna 2011. Odbor médií a audiovizíve bude při zpracování legislativních návrhů v mediální oblasti nadále dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením. To platí i pro opatření 2.2. Rovný přístup ke knihovnickým službám je garantován zákonem č. 257/2001 Sb., knihovní zákon.

Pokud jde o přístupnost muzejních sbírek a galerií, v zákoně č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů, je v ustanovení § 10a odst. 3 v rámci standardů ekonomické dostupnosti veřejných služeb muzeí jmenovitě uvedeno poskytování zlevněného, skupinového nebo volného vstupného pro osoby a skupiny osob se zdravotním postižením. Občanů se zdravotním postižením se týká rovněž ustanovení § 10a odst. 4 – standard fyzické dostupnosti veřejných služeb muzeí, spočívající v odstraňování architektonických a jiných bariér v objektech muzeí a galerií. Touto problematikou a také aktivitami zaměřenými na osoby se sluchovým postižením se konkrétně v roce 2012 zabývalo Národní muzeum v rámci projektu Centra pro prezentaci kulturního dědictví. V případě neslyšících se specificky jednalo o cyklus komentovaných prohlídek tlumočených do českého znakového jazyka. Tento projekt Centrum pro prezentaci kulturního dědictví z největší části realizovalo v roce 2011, avšak pokračovalo v něm i v roce 2012 a 2013. Dále byly realizovány akce jako pražská muzejní noc pro neslyšící, či video průvodce k výstavě „Monarchie“ v nové budově Národního Muzea. Také byla navázána další spolupráce na různých úrovních s tlumočnický do českého znakového jazyka. Na Centrum kulturního

dědictví byla v roce 2013 vynaložena částka 400 000 Kč z podprogramu „Podpora činnosti metodických center“.

Statistická zjišťování, která provádělo v rámci implementace aktuální Státní kulturní politiky Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, příspěvková organizace v gesci odboru regionální a národnostní kultury MK, bylo rozšířeno o otázky zapojení osob zdravotně postižených a znevýhodněných (bezbariérové přístupy, slevy apod.). Jedná se o statistiku divadel, muzeí a galerií, knihoven, památkových objektů, kulturních domů, hudebních souborů, výstavních sálů a festivalů. Na základě zjištěných údajů je možné vysledovat jistý trend zlepšení přístupu k veřejným kulturním službám pro zdravotně postižené občany.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

K problematice politiky bydlení

MMR každoročně poskytuje dotace na výstavbu nájemních bytů pro sociální bydlení podle podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů. Podprogram obsahuje dva dotační tituly:

- Pečovatelské byty jsou určeny osobám starším 70 let a osobám se zdravotním postižením, jedná se o byty, které svými stavebně technickými parametry umožňují bydlení osob se sníženou soběstačností.
- Vstupní byty jsou určeny osobám s nízkými příjmy a osobám žijícím v sociálně vyloučených romských lokalitách, rodinám s ohroženými dětmi a osobám s dalšími sociálními handicapem.

V roce 2013 byla poskytnuta dotace z kapitoly MMR podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů pro:

- pečovatelské byty na výstavbu 215 bytových jednotek a podpoře ve výši 123 834 898 Kč;
- vstupní byty na výstavbu 132 bytových jednotek a podpoře ve výši 72 400 000 Kč.

Celkem jde o 347 podporovaných bytů a celkovou podporu ve výši 196 234 898 Kč.

K problematice cestovního ruchu

V roce 2013 MMR ČR ve spolupráci s agenturou CzechTourism realizovalo VI. ročník prestižní evropské soutěže EDEN (soutěž excelentních turistických destinací), který byl věnován cestování bez bariér. Do soutěže se přihlásilo celkem 15 turistických destinací, které dlouhodobě pracují na odstraňování bariér v cestovním ruchu. Vítězná destinace Lipensko zvítězila v konkurenci s produktem „Lipno bez bariér“, který řešil zpřístupnění turistických aktivit lidem s handicapem, seniorům, rodinám s malými dětmi a dalším turistům se specifickými potřebami.

Ve spolupráci s Klubem českých turistů a Pražskou organizací vozičkářů, byla v listopadu 2013 realizována „Konference přes bariéry II“, která byla věnována aktuální problematice mapování a kategorizaci tras a komunikací (extravilán – intravilán), metodice práce při mapování přístupnosti a problematice sjednocování informací v přístupnosti objektů a komunikací s cílem řešení jednotného úložiště dat pro informování veřejnosti. Konference se zúčastnily osoby se zdravotním postižením, zástupci státních organizací, regionální a

komunální sféry, provozovatelé služeb cestovního ruchu i zástupci destinačních agentur a organizací v regionech na území ČR.

MMR ČR (odbor cestovního ruchu) vyhlásilo a administrovalo podprogram Cestování dostupné všem na rok 2013, který byl zaměřen na cílové skupiny, které se těžko do cestovního ruchu zapojují. Mezi jednu z těchto cílových skupin patřili i zdravotně handicapovaní občané – s handicapem mobility, se senzorickým handicapem (se ztrátou nebo omezením zraku a sluchu), s mentálním handicapem a lidé s jiným typem handicapu (s alergiemi, diabetem, respiračními problémy apod.). V rámci podprogramu jsou podporovány aktivity, které odstraňují bariéry v zapojení se zdravotně postižených občanů do aktivit cestovního ruchu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Při přijímání všech organizačních, legislativních a faktických opatření, která se týkají osob se zdravotním postižením, je kladen důraz na dodržení zásad rovnoprávných podmínek.

Odbor personální průběžně plní a dodržuje obecně stanovená pravidla a opatření k vytváření rovných příležitostí pro všechny skupiny osob s akcentem na osoby se zdravotním postižením a handicapem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci Integrovaného operačního programu jsou podporovány investice do staveb zajišťujících bytovou situaci klientů, tedy investice do stavby (výstavba, rekonstrukce), nákupu a rekonstrukce objektů určených pro poskytování chráněného bydlení, domovů pro osoby se zdravotním postižením, domovů se zvláštním režimem či týdenních stacionářů. Kromě toho je možné investice využít na zajištění zázemí terénních a ambulantních sociálních služeb. Cílem této podpory je zajištění sociálních služeb v souladu s individuálními potřebami uživatelů vybraných pobytových zařízení, které jim umožní život v přirozeném prostředí, život v domácnostech umístěných v běžných komunitách a bližší normálnímu životu. Domácnosti jsou navrhovány tak, aby poskytovaly co možná největší pocit soukromí a samostatného života a podporovaly tak rozvoj sociálních dovedností v souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Dále je z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost možná podpora grantových projektů na podporu procesu transformace pobytových služeb sociální péče, který povede k životu uživatele v jeho přirozeném prostředí. Vedle grantových projektů probíhá realizace individuálního projektu Podpora transformace sociálních služeb, který je také financován z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. V rámci tohoto projektu byla vytvořena Národním centrem podpory transformace sociálních služeb publikace „Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením“. Publikace je architektonický manuál, pomůcka pro poskytovatele sociálních služeb, jejich zřizovatele, projektanty a další, kteří se podílejí na přípravě zázemí sociálních služeb. Základní strategií publikace je zavést a dodržovat při

návrhu objektů zásady principu běžného života s ohledem na míru a typ postižení každého uživatele.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvem spravedlnosti, stejně tak jeho organizačními složkami, je vždy kladen velký důraz na to, aby navrhovaná právní úprava brala ohled mimo jiné i na osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Z důvodu nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, absolvovali zaměstnanci Vězeňské služby České republiky několik školení a přednášek, na kterých byla zdůrazňována především nová právní úprava omezení svéprávnosti, která značně posiluje práva osob s duševní nemocí a mentálním postižením.

Podmínky pro nediskriminaci jsou vytvářeny též pro osoby ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody. V jednotlivých typech věznic jsou v rámci profilace zřízena oddělení specializovaná pro výkon trestu odsouzených s duševní poruchou a respektovány jsou i oprávněné požadavky a potřeby osob se sníženou pohyblivostí.

V rámci legislativní činnosti se Ministerstvo spravedlnosti podílelo na přípravě zákona č. 276/2013 ze dne 21. srpna 2013, kterým se mění zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V zákoně č. 293/1993 Sb., na rozdíl od zákonné úpravy výkonu trestu odnětí svobody, nebylo dostatečně upraveno právo osob se zdravotním postižením na adekvátní podmínky umožňující důstojný výkon vazby). Ministerstvo spravedlnosti navrhlo výslovně zakotvit, že „Obviněný s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon vazby.“ (nový § 18 odst. 9 zákona o výkonu vazby).

Dne 1. ledna 2014 nabyl účinnosti zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Tato úprava respektuje práva osob se zdravotním postižením, což se projevuje v jednotlivých ustanoveních tohoto zákona.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Připravovaná novela školského zákona a prováděcích právních předpisů vychází z předpokladu, že právo „na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení“ nemá být výsadou úzce vymezeného okruhu osob, ale mělo by náležet každému jednotlivci tou měrou, v které je nezbytné pro naplnění jeho práva na vzdělání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Při tvorbě právních předpisů, které upravují výkon státní správy na úseku registru obyvatel, evidence obyvatel, rodných čísel, občanských průkazů a cestovních dokladů občanů, zohlednil odbor správních činností MV potřeby osob se zdravotním postižením (fyzickým i duševním). Například při přijímání žádosti o vydání občanského průkazu či cestovního pasu a následném předání osobního dokladu držiteli lze využít mobilní pracoviště pro osoby s omezenou pohyblivostí. Osobě, které byla rozhodnutím soudu omezena svéprávnost, je ve všech příslušných právních předpisech zavedena možnost být při jednání s úřady zastupována opatrovníkem.

Při implementaci legislativy v oblasti e-governmentu a elektronických služeb byly zohledněny potřeby osob se specifickými potřebami a to nejen v oblasti přístupnosti, ale i v oblasti samotného přístupu ke službám.

Policie České republiky

V roce 2007 započala první etapa budování projektu komunikačních a koordinačních center (KKC). Budování komunikačních a koordinačních center se týká všech krajských ředitelství Policie České republiky. Bezbariérový přístup je zajištěn většinou pomocí ramp, které slouží k lepšímu zpřístupnění policejních objektů vozíčkářům. Pro osoby s omezenou schopností pohybu jsou vytvářena parkovací místa. Nerekonstruované objekty obvodních oddělení Policie České republiky jsou vybaveny tlačítkovou signalizací pro pohybově postižené osoby, která vyúsťuje u dozorčí služby.

Celkový přehled převedení do užívání KKC v jednotlivých letech:

- • v roce 2008 bylo zkolaudováno 51 staveb,
- • v roce 2009 bylo zkolaudováno 93 staveb,
- • v roce 2010 bylo zkolaudováno 50 staveb,
- • v roce 2011 bylo zkolaudováno 69 staveb a dvě nová obvodní oddělení Policie České republiky,
- • v roce 2012 bylo povoleno 45 staveb, zkolaudováno bylo 59 staveb,
- • v roce 2013 bylo zkolaudováno 25 staveb.

Hasičský záchranný sbor České republiky

Co se týká přímo budovy GŘ HZS ČR, tato budova je přizpůsobena ke vstupu a pohybu OZP. Je zde bezbariérový přístup, výtahy, volný pohyb v rámci patra v jedné rovině, WC a umývadlo pro invalidy, vyhrazené parkovací stání pro OZP před budovou a možnost vjezdu vozidla s vyhrazeným stáním pro OZP uvnitř budovy a volnému pohybu k výtahům.

HZS ČR, respektive krajské HZS ve spolupráci s dobrovolnými hasiči postupně rozšiřují aktivity v oblasti prevence požární ochrany, prevence a ochrany obyvatelstva a bezpečnostně-záchranné prevence jako takové a to i vůči osobám se zdravotním postižením. V uplynulém roce se uskutečnila řada preventivních a preventivně-výchovných akcí nejen ve školách a zařízeních pro osoby se zdravotním postižením, ale i s větším důrazem na bezbariérovost jako takovou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

V roce 2012 vstoupila v platnost nová legislativní norma - zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, kde je mimo jiné zakotveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon stanoví, že pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má právo při komunikaci související s poskytováním zdravotních služeb dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou.

Předkladatel zákona také navrhl, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení.

Při přípravě zákona bylo též přihlíženo k požadavkům na ochranu práv pacientů vyjádřených např. v Deklaraci práv onkologických pacientů, dále k Zásadám ochrany duševně nemocných, které byly přijaty rezolucí OSN číslo 46/119, k Akčnímu plánu duševního zdraví pro Evropu a v neposlední řadě k Chartě práv dětských pacientů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Při všech organizačních, legislativních a faktických řešeních, která se týkají života občanů, je naším resortem uplatňován princip komplexního plánování, a to včetně činností, které zajišťují krajské agentury pro zemědělství a venkov působící v regionech, a všechny resortní organizace. V roce 2013 neobdrželo MZE žádný podnět nebo stížnost týkající se této problematiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Sídlem Ministerstva zahraničních věcí ČR je Černínský palác na Loretánském náměstí v Praze. V budově ministerstva je v provozu jeden vstup pro osoby s omezenou schopností pohybu, bezbariérové WC a dva osobní výtahy, které splňují požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením, stanovené vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Parkoviště Černínského paláce disponuje pěti parkovacími místy vyhrazenými pro osoby se zdravotním postižením, která jsou umístěna před hlavním vchodem do budovy ministerstva.

Přes veškerou snahu však požadavky na bezbariérovost nelze zcela splnit v objektech ministerstva, které jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek. Kromě Černínského paláce se jedná rovněž o sídlo Českého centra (Praha 1, Rytířská 31) a Toskánský palác (Praha 1, Hradčanské náměstí 5). V případě nemožnosti přímého odstranění překážky je však vždy v těchto objektech k dispozici odpovídající alternativní organizační opatření (např. přivolání ostražky apod.).

Při rekonstrukcích zastupitelských úřadů ČR v zahraničí (ZÚ) dbá Ministerstvo zahraničních věcí ČR na to, aby organizační a faktická řešení vyhovovala i osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Hledisko bezbariérovosti je důsledně uplatňováno rovněž při úpravách

konzulárních úseků ZÚ ČR v zahraničí, kde jsou tyto úpravy dispozičně a konstrukčně možné. Úpravy probíhají průběžně dle harmonogramu zavádění vízového informačního systému (VIS) na ZÚ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 2. Ženy se zdravotním postižením

Druhá kapitola je zaměřena na článek 6 Úmluvy, který pojednává o ženách se zdravotním postižením. V roce 2013 bylo kontrolováno plnění pouze jednoho opatření této kapitoly, neboť opatření 2.1., ve kterém bylo VVZPO uloženo provést specifickou analýzu zaměřenou na postavení žen se zdravotním postižením v České republice, bylo splněno již v roce 2011.

Ženy a dívky se zdravotním postižením jsou vystaveny mnohonásobným formám diskriminace. Z tohoto důvodu je potřebné zajišťovat rovnoprávné podmínky žen se zdravotním postižením při realizaci všech opatření týkajících se života osob se zdravotním postižením. Jak vyplývá z hodnotících zpráv, resorty uvádějí, že většina jimi přijímaných opatření je genderově neutrální.

2.2. Při přijímání všech organizačních, legislativních a faktických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, zajišťovat rovnoprávné podmínky žen se zdravotním postižením.

*všechny resorty
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Viz plnění MD k opatření 1.4.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

Na Ministerstvu kultury je v odboru lidských zdrojů zařazen zaměstnanec na pozici Gender Focal Point, s pracovním úvazkem 20 hod. týdně vyčleněným na agendu rovných příležitostí pro ženy a muže. Mj. pořádá školení z oblasti rovných příležitostí pro ženy a muže. V roce 2013 byla uspořádána dvě tematická školení. Vedle e-learningu „Rovné příležitosti“, který měl obecnější zaměření, se uskutečnil také prezenční seminář „Domácí násilí pohledem rovných příležitostí“, při němž byla pozornost také zaměřena na identifikaci osob-obětí domácího násilí, mezi nimiž se vyskytují i osoby s různými handicapy, včetně zdravotních.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Při přípravě návrhů věcných záměrů zákonů, návrhů zákonů, návrhů nařízení vlády a návrhů vyhlášek, jejichž zpracovatelem a předkladatelem je MMR, je zohledňován požadavek, aby navrhovaná řešení byla vyhovující i pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, jakož i požadavek, aby navrhovaná řešení, která se týkají života osob se zdravotním postižením, obsahovala rovnoprávné podmínky pro ženy se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Ministerstvo průmyslu a obchodu klade důraz na dodržování zásad rovnoprávných podmínek pro ženy se zdravotním postižením. Při přijímání nových zaměstnanců sledují zaměstnanci odboru personálního dodržování rovnoprávných podmínek pro všechny skupiny uchazečů a snaží se nacházet možnosti uplatnění i osobám se zdravotním postižením, popř. osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. V případě, že objektivní podmínky neumožňují tyto osoby plně zaměstnávat, snažíme se hledat řešení a uplatnění ve spolupráci s ostatními subjekty resortu. V rámci zákonem stanoveného plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je snaha zvyšovat počet přímo zaměstnaných.

Ministerstvo průmyslu a obchodu má vnitřní normy, tzv. Opatření ministra, kterým se vydávají Zásady získávání, výběru a přijímání zaměstnanců MPO, a Opatření ministra, kterým se zřizuje pracovní skupina k rovným příležitostem pro ženy a muže, a dále kolektivní smlouvu MPO, kde je zakotvení genderového principu při obsazování vedoucích míst. Při náboru zaměstnankyň a zaměstnanců není na překážku zdravotní postižení, které neovlivňuje vykonávanou práci, a v praxi jsou tato výše uvedená opatření dodržována a u každého výběrového řízení zadokumentována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), je v ust. § 4 zakotveno rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání s odkazem na zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Kontrola v této oblasti spadá do kompetence Státního úřadu inspekce práce nebo oblastních inspektorátů. Za porušení zákazu diskriminace nebo nezajištění rovného zacházení může být fyzické osobě, právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě uložena pokuta.

Oddělení rovných příležitostí žen a mužů MPSV stejně jako v předchozích letech zpracovalo materiál s názvem Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže (dále jako „Aktualizovaná opatření“), který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 15. května 2013 č. 348. Aktualizovaná opatření obsahují mj. úkol v relevantní koncepci, rozhodovací a vyhodnocovací činnosti dovnitř i vně resortů zahrnovat hledisko rovných příležitostí žen a mužů. Toto opatření přispívá k naplňování povinnosti zohledňovat specifické potřeby žen (včetně žen se zdravotním postižením) a zajišťovat jejich rovné postavení s muži při formulaci a realizaci předmětných organizačních, legislativních a faktických opatření.

Aktualizovaná opatření rovněž obsahují úkol podporovat vytváření nabídky vzdělávacích, kvalifikačních a rekvalifikačních programů pro nalezení pracovního uplatnění ženám, přičemž speciální pozornost má být věnována ženám ze znevýhodněných skupin.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Při přijímání předpisů v gesci ministerstva spravedlnosti jsou dodržovány zásady zákazu diskriminace a zajišťování rovnoprávných podmínek osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT zajišťuje rovnoprávné podmínky pro ženy se zdravotním postižením a přijímá všechna organizační, legislativní či faktická opatření potřebná k zajištění plnění.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Odbor personální Ministerstva vnitra již od roku 2009 realizuje vlastní projekt „Akceptace specifických potřeb zaměstnanců a zaměstnankyň MV: nástroj vyšší efektivity práce“, který si klade za cíl vytvořit podmínky pro přijímání a uplatňování osob se specifickými potřebami. V roce 2013 bylo v rámci podpory a integrace zaměstnanců s postižením rozšířeno využívání pružné pracovní doby, byly připraveny podklady pro zavedení práce z domova (zavedena od ledna 2014) a byl realizován průzkum o potřebách zaměstnanců v oblasti využívání flexibilních pracovních úvazků. Tato opatření se týkají především žen zaměstnaných na Ministerstvu vnitra.

Policie České republiky

Ženám se zdravotním postižením jsou vytvářeny rovnoprávné podmínky. U Policie České republiky jsou zaměstnány ženy, které jsou uznány invalidními, jako občanské zaměstnankyně na různých pozicích, a to od vrátné po personalistku. V případě, že potřebují přizpůsobit pracovní úvazek svému zdravotnímu stavu, je jim vyhověno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

Ve všech navrhovaných právních úpravách MZD jsou vytvářeny podmínky pro zajištění rovnoprávných podmínek žen se zdravotním postižením v rámci plnění závazků České republiky v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, jak vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Evropské sociální charty. I nově přijatý zákon o zdravotních službách je plně slučitelný s právem Evropské unie i v oblasti rovnoprávných podmínek žen se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Hledisko rovnoprávnosti žen se zdravotním postižením je v našem resortu sledováno agendou rovných příležitostí žen a mužů. Rovné zacházení se odráží i v rovině spravedlivého odměňování, v možnosti přístupu k odborné přípravě a školení, v dalším odborném vzdělávání a v možnostech dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

V rámci Ministerstva zahraničních věcí působí pracovní skupina pro rovné příležitosti žen a mužů zřízená v roce 2010 na základě usnesení vlády č. 964 ze dne 20. července 2009 k Prioritám a postupům vlády při prosazování rovnosti žen a mužů. Do působnosti skupiny spadají také otázky rovného zacházení týkající se žen se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 3. Výchova veřejnosti a osvětová činnost

Třetí kapitola je založena na článku 8 Úmluvy, jehož tématem je zvyšování povědomí o situaci osob se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost.

Postavení osob se zdravotním postižením ve společnosti je ovlivňováno tím, jak se k nim veřejnost chová a jak jsou svým okolím oni sami přijímáni. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, zejména v rámci specifických dotačních programů podporovat vydávání informačních materiálů zaměřených na jednotlivé skupiny zdravotně postižených.

Důležitým úkolem této kapitoly je také pokračovat v systému vzdělávání úředníků v oblasti problematiky zdravotního postižení.

3.1. Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením: pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací s tematikou zdravotně postižených.

*VVZPO, MZD, MK
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených, který byl pro rok 2013 vyhlášen Úřadem vlády ČR ve spolupráci s VVZPO, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu do tématického okruhu Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. V tomto tématickém okruhu bylo v roce 2013 z dotačního programu podpořeno 57 projektů v celkové částce 6 703 800 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

V roce 2013 byla věnována pozornost informačním kampaním pro veřejnost s tematikou zdravotně postižených. Byl podpořen projekt novin METRO, kde byly uveřejňovány přílohy s touto problematikou. Vzhledem k tomu, že tyto tiskoviny mají náklad 250 tisíc výtisků, považujeme tuto kampaň za velmi prospěšnou. O dalších kampaních jsme informovali v bodě 1.3. Pozornost byla věnována materiálům o dětech s poruchou autistického spektra, byly

podpořeny příručky pro rodiče i spolužáky, podpořen byl Týden na podporu práv osob s autismem. Velmi úspěšný je projekt o.s. VIDA pod názvem „Chcete vědět jak se žije s duševním onemocněním? Zeptejte se nás“, kde ve školách besedují mladí lidé s duševním onemocněním. Dalšími podpořenými projekty byly informační materiály pro osoby se zdravotním postižením, např. průvodce zdravotními pomůckami, rádce osob se zdravotním postižením, Jak komunikovat s psychiatrickým pacientem - příklady dobré praxe - občanského sdružení Kolumbus, poradny pro celiaky, materiály a webové stránky s informacemi o bezlepkové dietě, edukační materiály pro rodiny s diabetickým dítětem, psychosociální minimum pro onkologicky nemocné a jejich blízké, DVD – aquaterapie pro rehabilitaci spinálního pacienta II., DVD – rehabilitační a rekondiční cvičení pro osoby po mozkové příhodě, atd. Velmi úspěšný je pokračující projekt „pečující on line“, s pomocí lidem, kteří pečují o své zdravotně postižené a chronicky nemocné rodinné příslušníky v domácím prostředí.

PROGAM VYROVNÁVÁNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ PRO OBČANY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (PVP)

v tis. Kč

odvětví rozpočtu MZ:

354300-4131

			Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Uvolněno	Nerozděleno	%
	5169			45,4		45,4	
	5212			1 814,5	1 814,5		
	5213			3 252	3 252		
	5221			80	80		
	5222			7 520,5	7 520,5		
	5223			309,6	309,6		
	5321			100	100		
	5331	Program vyrovnávání		1 778	1 778		
	5332	příležitostí pro občany		150	150		
354300-4131		se zdravotním postižením	14 800	15 050	15 004,6	45,4	99,7

Rozpočtované běžné výdaje v rámci plnění Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením v roce 2013 byly čerpány následovně:

Plnění bylo uskutečněno ve výši **99,7 %**.

Z celkové částky 14 800 000,- Kč (+ 250 000,- Kč) byly výdaje programu určeny subjektům:

Výdaje programu pro subjekty:

5212 Fyzické osoby	1 814 500
5213 Právnícké osoby	3 252 000
5221 Obecně prospěšné společnosti	80 000
5222 Občanská sdružení	7 520 500
5223 Církev	309 600
5321 Obce	100 000
5331 Přímě řízené organizace	1 778 000
5332 Vysoké školy	150 000
	15 004 600
5169 Nákup služeb NEROZDĚLENO:	45 400
	15 050 000

Plnění programu bylo ve výši 15 004,6 tis. Kč. Plnění bylo uskutečněno ve výši **99,7 %**.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

V rámci dotačního programu odboru médií a audiovizuálu jsou podporovány projekty, které se problematikou osob se zdravotním postižením zabývají (Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Filmový festival Jeden svět apod.).

V gesci odboru literatury a knihoven MK, oddělení umění, jsou poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů v oblasti profesionálního umění. Při hodnocení projektů ve výběrových dotačních řízeních je rozhodující umělecká, resp. odborná, kvalita projektů, nikoli jejich vztah k problematice rovnosti příležitostí pro zdravotně postižené osoby. Některé z těchto projektů ovšem přímo pracují se zdravotně postiženými osobami a tím přispívají naplnění účelu čl. 8 odst. 1 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (publikována pod č. 10/2010 Sb. m. s.). Konkrétně jde o to, že tyto projekty upozorňují na situaci zdravotně postižených a napomáhají k odstraňování různých předsudků týkajících se zdravotně postižených, demonstrují například, že i zdravotně postižený se může aktivně zapojit do realizace kulturních projektů.

Ministerstvo kultury podpořilo v roce 2013, v rámci podpory celoroční činnosti pražské galerie DOX dotací ve výši 1 700 000 Kč, výstavu „Postižení normalitou“ (23. 5.–16. 9. 2013). Tato výstava vznikla ve spolupráci s Jedličkovým ústavem a školami u příležitosti 100. výročí jejich založení. Výstava představila umělecká díla více než tří desítek domácích i zahraničních autorů vytvořená prostřednictvím různých médií a technik, včetně interaktivních projektů a nových technologií, které jednak znamenají významnou pomoc pro různé druhy postižení, jednak narušují zavedené představy o normalitě těla a intelektu. Návštěvníci výstavy měli možnost se seznámit s tvorbou umělců se zdravotním postižením i umělců, kteří pracují v komunitách lidí s postižením, i s díly, při jejichž vzniku si sami umělci (autoři) kladou různá omezení, a tím cíleně problematizují pohled na „normální“, „funkční“ tělo. V rámci výstavy byly realizovány různé semináře, debaty, komentované prohlídky ve znakové řeči a interaktivní dílny. Tato výstava tak přispěla k zapojení široké veřejnosti do diskuse o tématu zdravotního postižení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.2. Vytvářet podmínky pro postupné a průběžné proškolení pracovníků ve veřejném sektoru o problematice osob se zdravotním postižením a zásadách komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením.

*MV, MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

V rámci aktivit vzdělávání v oblasti výkonu veřejné správy jako takové (vzdělávání úředníků) se postupně daří tuto problematiku dostávat do povědomí vzdělávaných úředníků a to i díky aktivitám MV a IMS. Při setkávání s kraji a místní samosprávou probíhají již zcela běžně diskuse i o principech governance accessibility a jejich naplňování.

Problematika zaměstnávání zdravotně postižených osob je součástí vstupního vzdělávání zaměstnanců Ministerstva vnitra.

Policejní školství

Celoživotní vzdělávání policistů - Kvalifikační příprava

- Střední odborné vzdělávání

VPŠ a SPŠ MV v Holešově v roce 2013 uskutečňovala v úrovni středního vzdělávání s maturitní zkouškou obor vzdělání 68-42M/01 Bezpečnostně právní činnost. Žáci maturitního vzdělávání se k informacím o zdravotně postižených a k potřebným kompetencím dostávají zvláště prostřednictvím předmětů Právo (průřezově 1. - 4. ročník), Bezpečnostní činnost (4. ročník), Občanská nauka (průřezově 1. - 3. ročník) a Společenskovědní seminář (volitelný předmět ve 4. ročníku), v tématech Současná česká společnost nebo Stereotypy a předsudky. Problematika pomoci obětem domácího násilí, včetně osob se zdravotním postižením, je zahrnuta v předmětu Bezpečnostní činnost - Služba pořádkové policie. Problematika je vyučována u žáků 4. ročníků v rozsahu 2 vyučovacích hodin.

- Vyšší odborné vzdělávání

V roce 2013 se vyučovalo v těchto akreditovaných oborech vzdělání: 68-42-N/03 Přípravné trestní řízení (VPŠ MV pro KP v Opatovicích n. L.), 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost (VPŠ MV v Praze, VPŠ a SPŠ MV v Holešově) a 68-42-N/05 Dopravně bezpečnostní činnost (VPŠ MV v Praze). V rámci vzdělávacích programů se studenti s problematikou zdravotně postižených průběžně setkávají ve vhodných souvislostech disciplín právního, bezpečnostně-právního a společensko-vědního charakteru. S problematikou se seznamují z různých úhlů pohledu, zejména z hlediska komunikace a právních podmínek, přičemž je vždy akcentován etický přístup. Policisté jsou připravováni v duchu úcty k člověku a nedotknutelnosti hodnot lidské důstojnosti. Např. v oboru Bezpečnostně-právní činnosti jsou policisté vedeni k větší vnímavosti k právům osob se zdravotním postižením, ohleduplnosti, podpoře a k opuštění předsudků tak, aby postižené neposuzovali podle jejich vzhledu, fyzické nebo mentální zátěže, ale zejména podle jejich schopností, dovedností, atd. Problematika se promítá do modulu Sociální psychologie a dále nachází prostor v modulech Právo (Ústavní právo, Listina základních práv a svobod, Trestní právo), Aplikační psychologie, Sociologie pro dopravní policii v bloku Normální a patologické ve společnosti atp. Součástí vzdělávacího programu jsou také návky – modelové situace, hraní rolí apod., které umožňují zařadit příklady praktického jednání s uvedenou kategorií osob. Priority v interpersonálních vztazích pomáhá dostat do aplikační praxe Metoda řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí.

- Akreditované studijní programy Policejní akademie ČR (PA ČR)

PA ČR v Praze v roce 2013 realizovala v prezenční nebo kombinované formě bakalářský a magisterský studijní program Bezpečnostně právní studia a Veřejná správa a doktorský studijní program Bezpečnostně právní studia. Přístup k občanům a jejich právům a svobodám jako celku i k jednotlivým specifickým skupinám byl podchycen v širších souvislostech výstupních kompetencí v profilu absolventa studijního programu (znalosti základních právních disciplín - zejména trestního a správního práva, schopnost orientovat se

v oblasti lidských práv, apod.). Problematika společenského postavení zdravotně postižených je zahrnuta do prezenční i kombinované formy výuky jednosemestrálních povinných a (povinně) volitelných předmětů bakalářských a magisterských studijních programů.

Policie České republiky

V rámci zvyšování odborných znalostí a dovedností v poskytování krizové intervence či psychologické první pomoci se interventy (psychologové, vyškolení policisté), kteří jsou v systému aktivní, účastní vzdělávacích aktivit týkajících se komunikace s nejrůznějšími typy obětí trestných činů. Školení jsou i policejní vyjednavací. Rovněž v poslední části odborné přípravy policistů je věnována této problematice náležitá pozornost. Policisté jsou v praktickém výcviku proškoleni, jak řešit situace, kterých se účastní zdravotně postižení, ať již v terénu, nebo na oddělení. Při výcviku použití donucovacích prostředků je věnována náležitá pozornost použití těchto prostředků vůči tělesně postiženým osobám s důrazem na právní a morální konsekvence.

Hasičský záchranný sbor

HZS ČR danou problematiku neopomíjí, již v roce 2007 vznikl Metodický list bojového řádu JPO 12 S zaměřený na zásady komunikace s osobami se zdravotním postižením na místě zásahu. Dané téma je také zařazeno do kurzu vstupní přípravy příslušníků, objevuje se také ve speciálních kurzech a instrukčně metodických zaměstnáních pořádaných psychologickou službou i v rámci pravidelné odborné přípravy na stanicích a v průběhu cvičení IZS. V současné době je připravováno výukové DVD, které vychází z výše zmíněného metodického listu JPO a bude sloužit jako metodická pomůcka pro příslušníky HZS ČR pro práci s osobami se zdravotním postižením (zrakovým, sluchovým, tělesným a mentálním). Natáčení výukových DVD se zúčastnily také osoby s konkrétním postižením. Jejich přínos nespočíval pouze v přímém vystupování v klipech, které jsou orientovány na nejčastější situace při zásazích, ale především v konkrétních podnětech k tomu, jak by měli zasahující hasiči s handicapovanými osobami jednat (například vedení nevidomého prostorem s překážkami, po schodech, zacházení s vodícím psem apod.).

V rámci aktivit HZS nedochází jen k proškolení příslušníků HZS, ale tato problematika se také integruje do odborné přípravy členů jednotek sborů dobrovolných hasičů a integruje se také do prevence a preventivně-výchovných aktivit.

Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra

V oblasti zajištění odborné péče o klienty Správy uprchlických zařízení MV se zdravotním postižením byli dva určení zaměstnanci v roce 2013 proškoleni v dlouhodobém (156 hodin) akreditovaném kurzu pro práci s handicapovanými klienty v sociálních službách. Další 3 sociální pracovníci absolvovali akreditovaný kurz na téma „Klient s mentálním či jiným zdravotním postižením v sociálních službách“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2013 bylo Akreditační komisí MPSV akreditováno vzdělávacím institucím celkem 1 502 programů, určených pro vzdělávání sociálních pracovníků, pracovníků v sociálních službách a vedoucích pracovníků ve smyslu § 111 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

MPSV plnilo toto opatření v roce 2013 také zajišťováním a organizováním vzdělávacích a osvětových aktivit, jak v rámci končícího projektu Podpora transformace sociálních služeb, tak nově realizovaného Transformace sociálních služeb. Byly vytvořeny a proběhly vzdělávací programy, workshopy, stáže (tuzemské), zahraniční cesty a konference. V průběhu roku 2013 pokračovala ve své činnosti také pracovní skupina s názvem Vzděláváním k deinstitucionalizaci.

Vzdělávací programy byly zaměřeny na 4 cílové skupiny, a to pracovníky Národního centra podpory transformace, členy regionálních transformačních týmů, pracovníky v přímé péči a sociální pracovníky, popř. také speciální pedagogy a další odborníky ze zařízení zapojených do procesu transformace.

Vzdělávací program zaměřený na individuální posuzování uživatele byl určen pro pracovníky v přímé péči, kteří zajišťují posuzování individuálních schopností a možností uživatelů. Vzdělávací program probíhal na 5 školicích místech po celé republice v rozsahu 56 školicích dní. Celkově se jej zúčastnilo 119 osob, z čehož bylo 98 úspěšných absolventů ze 32 zařízení. Vzdělávací program získal akreditaci MPSV. Obsahem kurzu je 10 kroků transformace, praktické příklady přechodu uživatelů a přizpůsobování procesu uživatelům, včetně individuálního plánování, posuzování nezbytné míry podpory atd.

Vzdělávací program pro členy regionálních transformačních týmů byl realizován pod názvem Řízení transformace pobytových sociálních služeb v těchto krajích: Ústecký, Zlínský, Jihomoravský, Středočeský, Liberecký, Moravskoslezský, Karlovarský. Z organizačních důvodů byly spojeny dohromady do jednoho běhu kraje Pardubický a Královéhradecký, Olomoucký a Vysočina, Plzeňský a Jihočeský. Dalšího běhu v Praze se zúčastnili zástupci MPSV a různých krajů, na které se ve vlastních bězích nedostalo. Obsahem zmíněného vzdělávacího programu bylo např. téma finanční řízení procesu transformace, PR, změny způsobů poskytování podpory a pomoci atd. Vzdělávací program probíhal v rozsahu 80 hodin a byl akreditován MPSV. Bylo do něj celkově zapojeno 188 osob, z toho bylo celkem 177 úspěšných absolventů.

Program pro pracovníky v přímé péči. Zmíněné vzdělávání probíhalo přímo v jednotlivých zařízeních zapojených do projektu. Vzdělávacímu programu byla udělena akreditace MPSV. Obsahem zmíněného vzdělávacího programu bylo např. téma 10 kroků transformace, metody práce s uživatelem dle jeho individuálních potřeb atd. Rozsah vzdělávacího kurzu byl 40 hodin. Během realizace tohoto vzdělávacího programu bylo 866 úspěšných absolventů, celkově se do něj zapojilo 866 osob z celkem 31 zařízení v 50 bězích vzdělávacího programu. Všechny vzdělávací programy a metodiky pro účastníky jsou zveřejněny a dány k dispozici dalším zájemcům.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

3.3. Vyhlášovat Cenu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení.

VVZPO
každoročně

PLNĚNÍ VVZPO:

V roce 2013 byl vyhlášen a realizován XX. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve 3 kategoriích – rozhlasové, tiskové a televizní, všechny 3 kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. Termín uzávěrky pro přijímání prací byl stanoven na 30. září 2013,

k tomuto datu bylo přihlášeno a k posuzování přijato celkem 89 publicistických děl, tři další práce byly z důvodu nesplnění stanovených kritérií propozic soutěže z dalšího posuzování vyřazeny.

Přihlášené práce posuzovala 9 členná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 3 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s problematikou zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup ke zdravotně postiženým.

Do tiskové kategorie bylo přihlášeno 44 prací. Zvítězil Radek Gális za článek s názvem „Nevidomý školák píše texty o lásce a milování“ uveřejněný v Českobudějovickém deníku. V televizní kategorii bylo posuzováno celkem 27 pořadů vysílaných v televizi, zveřejněných prostřednictvím internetu nebo jinak veřejně publikovaných. První cenu získala dramaturgyně Michaela Fialová a kolektiv autorů za soubor pořadů České televize Klíč a Televizní klub neslyšících. V rámci rozhlasové kategorie porota vybírala z 18 pořadů, první cena byla udělena redaktorkám Centra zpravodajství Českého rozhlasu Ivaně Pustějovské a Radce Kvasničkové za pořad „Srdcem i rozumem proti nespravedlnosti světa“ z rozhlasového cyklu Dobrá vůle Českého rozhlasu Dvojky.

Vyhlášení a předání cen proběhlo na slavnostním večeru VVZPO k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením, který se konal 6. 12. 2013 v Lichtenštejnském paláci v Praze.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 4. Přístupnost staveb a dopravy, přístup k informacím

Čtvrtá kapitola vychází z článku 9 Úmluvy, jehož cílem je umožnění osobám se zdravotním postižením žít nezávisle a plně se zapojit do všech oblastí života společnosti. Opatření této kapitoly jsou zaměřena především na přístupnost staveb a dopravy a přístup k informacím.

I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Problémem rovněž zůstává zajištění bezbariérové přístupnosti veřejných budov a dopravních staveb, které byly realizovány ještě v době, kdy povinnost bezbariérové výstavby nebyla stanovena zákonem. Obsahem opatření je zejména zaměření se na důsledné respektování a správnou aplikaci pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí a jejich kontrolu ze strany orgánů státní správy a realizace Národního rozvojového programu mobility pro všechny, jehož záměrem je prostřednictvím bezbariérových tras ve městech a obcích postupně odstraňovat existující bariéry u veřejných budov a dopravních staveb postavených v minulosti. Mimořádně důležité je též zajišťovat přístup k informacím a možnost využívat moderní informační technologie zejména pro osoby se smyslovým postižením.

4.1. Sledovat a vyhodnotit účinnost českých technických norem v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi.

*MMR, MD, MPO
průběžně*

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení (viz § 13 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a § 5 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů). MMR může sledovat a vyhodnocovat účinnost těchto norem pouze ve vztahu k obecným požadavkům na výstavbu. Konkrétně při aplikaci bezbariérové vyhlášky se jedná o tyto normy:

a) Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny

Norma ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-40 a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC ze dne 17. května 2006, o sbližování právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. V České republice je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

b) Svislé zdvihací plošiny

Nejprve byla norma ČSN ISO 9386-1 (27 4013) Poháněné zdvihací plošiny pro osoby s omezenou pohyblivostí - Bezpečnostní předpisy, rozměry a provoz - Část 1: Svislé zdvihací plošiny. Původní norma byla českou verzí mezinárodní normy ISO 9386-1. Tato norma obsahovala normové hodnoty a její ustanovení nebyly v rozporu s bezbariérovou vyhláškou. V roce 2010 byla mezinárodní norma převedena na evropskou normu. V ČR nyní platí norma ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů - Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-41 a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC ze dne 17. května 2006, o sbližování právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. V České republice je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o novou normu z července 2011. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

c) Přístupnost výtahů

Norma ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů - Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů - Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-70 a je harmonizovaná ke směrnici 95/16/ES ze dne 29. června 1995, o sbližování právních předpisů členských států týkajících se výtahů, v platném znění. V České republice je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 27/2003 Sb., o technických požadavcích na výtahy, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

d) Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení

Nejprve byla norma ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek na pracovištích a ve veřejných prostorech. Původní norma byla českou verzí mezinárodní normy ISO 3864-1. Tato norma obsahovala normové hodnoty a její ustanovení nebyly v rozporu s bezbariérovou vyhláškou. V roce 2011 byla tato norma revidována na mezinárodní úrovni. V ČR nyní platí norma ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3864-1. Jedná se o novou normu z prosince 2012. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2013.

e) Obytné budovy

Norma ČSN 73 4301 Obytné budovy. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

f) Požární stanice a požární zbrojnice

Norma ČSN 73 5710 Požární stanice a požární zbrojnice. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

Doporučení k aplikaci bezbariérové vyhlášky:

g) Hygienická zařízení a šatny

Nejprve byla norma ČSN 73 4108 Šatny, umývárny a záchody. Původní norma byla z roku 1994. Tato norma obsahovala doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení

byly v rozporu s bezbariérovou vyhláškou. V roce 2012 proběhla kompletní revize. Nyní platí norma ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Nová norma ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny je z února 2013. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou již v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 3/2013.

h) Schodiště a šikmé rampy

Norma ČSN 73 4130 Schodiště a šikmé rampy - Základní požadavky. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

i) Jednotlivé, řadové a hromadné garáže

Nejprve byly dvě samostatné normy. Norma ČSN 73 6057 Jednotlivé a řadové garáže - Základní ustanovení a norma ČSN 73 6058 Hromadné garáže - Základní ustanovení. Obě původní normy byly z roku 1987. Tyto normy neobsahovaly žádné doporučení na bezbariérové užívání staveb. V roce 2011 proběhla jejich kompletní revize. Nyní platí norma ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže. Obě normy byly sloučeny do jedné normy. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Nová norma ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže je ze září 2011. Tato norma již obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

Určeno k ověření:

j) Přístupnost budov

Mezinárodní norma iso 21542 Pozemní stavby - Přístupnost a využitelnost vybudovaného prostředí. Tato mezinárodní norma má působnost napříč všemi kontinenty a komplexně pojednává o přístupnosti budov. Jde o mimořádně rozsáhlou normu, má přibližně 150 stran, obsahuje 42 číslovaných kapitol a 5 informativních příloh. V ČR proběhlo posouzení a rozhodnutí o dalším postupu na národní úrovni. Předběžná norma ČSN P iso 21542 Pozemní stavby - Přístupnost a využitelnost vybudovaného prostředí. Oficiální mezinárodní norma byla v průběhu let 2012 a 2013 přeložena a převzata do národní soustavy ČSN. MMR V rámci tohoto celého projednávání poskytovalo spolupráci. Česká modifikovaná verze je z října 2013. Má status předběžné normy a je určena k ověření. Norma neplatí pro navrhování, provádění a povolování. Jejím cílem je podnítit další diskuzi v široké odborné veřejnosti k dané problematice a získané poznatky uplatnit při normotvorbě na mezinárodní nebo evropské úrovni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MD:

V rámci sledování a vyhodnocování účinnosti technických norem v oblasti bezbariérového užívání staveb a vyhodnocení účinnosti vyhlášky o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb při její aplikaci v praxi působí v oblasti drážní dopravy především Drážní úřad jako speciální stavební úřad ve věcech drah. V oblasti veřejně přístupných dopravních staveb drah nemáme žádné poznatky o nedostatcích v této oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, se staly závaznými konkrétní technické požadavky obsažené v příslušných českých technických normách pro

- grafické značky zabezpečující bezbariérové užívání staveb;
- výtahy, zdvihací plošiny, pohyblivé schody a pohyblivé chodníky;
- podrobnosti o provádění hmatových úprav na komunikacích pro chodce a vyhrazených stáních, na nástupištích veřejné dopravy a zpevněných plochách na železnici;
- přechody pro chodce, místa pro přecházení a koridory pro přecházení tramvajového pásu;
- nejmenší plochy obytných místností a kuchyně pro upravitelný byt, byt zvláštního určení a obytné části staveb.

Ve věci zřizování technických normalizačních komisí je příslušný Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (dále jen „ÚNMZ“), který může poskytnout informaci, zda je zřízena technická normalizační komise, jejímž předmětem činnosti je návrh norem, které se týkají bezbariérového užívání staveb, a kdo jsou její členové.

Do působnosti Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví spadá oblast technické normalizace. ÚNMZ vydal v roce 2013 novou předběžnou českou technickou normu ČSN P ISO 21542 Pozemní stavby – Přístupnost a využitelnost vybudovaného prostředí, která je určena k ověření a zařadil do plánu technické normalizace úkol s názvem Bezbariérové užívání dopravních staveb – Základní požadavky. ÚNMZ rovněž trvale dbá na aktuálnost všech českých technických norem a jejich soulad s legislativními požadavky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.4. V rámci své působnosti sledovat a vyhodnotit účinnost vyhlášky o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb při její aplikaci v praxi.

*MMR, MD
do 30. 6. 2013*

PLNĚNÍ MMR:

Vyhodnocení vyhlášky č. 398/2009 Sb.:

Ministerstvo pro místní rozvoj bezbariérovou vyhlášku soustavně sleduje a svoje poznatky systematicky vyhodnocuje a uplatňuje průběžně po celou dobu její působnosti. Dále MMR svým dopisem ze dne 16. 1. 2013 č.j. 1409/2013-82 rozeslalo žádost o podklady z praxe k vyhodnocení této vyhlášky. Osloveny byly tyto instituce a organizace:

- Česká komora architektů (ČKA);
- Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT);
- Krajský úřad Olomouckého kraje;
- Krajský úřad Pardubického kraje;
- Krajský úřad Ústeckého kraje;
- Magistrát hl. m. Prahy;

- NIPI Bezbariérové prostředí, o.p.s. (NIPI);
- Národní rada osob se zdravotním postižením ČR (NRZP);
- Pražská organizace vozíčkářů, o.s. (POV);
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS).

Rozsah získaných podkladů je mimořádný. Odbor stavebního řádu MMR všechna stanoviska zkompletoval do jednoho souhrnného pracovního dokumentu, který převedl do jednotné podoby a rozčlenil dle jednotlivých ustanovení bezbariérové vyhlášky. Tento dokument představuje komplet všech získaných zkušeností a poznatků, bez ohledu na jejich zaměření, gesci apod. Jeho konečná podoba má 45 stran a obsahuje přibližně 450 bodů.

Návazně byla zpracována tato oficiální závěrečná zpráva, která má sumarizační charakter a dle úkolu z usnesení vlády se zaměřuje především na gesci MMR.

Poznatky jednotlivých skupin účastníků

Zástupci veřejné správy převážně uvádějí, že při aplikaci bezbariérové vyhlášky se nesetkávají se zásadními problémy. Jejich stanoviska jsou relativně ve vzájemném souladu.

Obě stavovské komory poskytly hlavně technické podněty z hlediska navrhování staveb a řešení jejich prostor.

Organizace osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace uvádí zkušenosti uživatelů staveb. V této skupině nelze vysledovat moc společných zájmů, proto jejich stanoviska jsou často ve vzájemném rozporu a snaha o konsensuální řešení není dostatečná.

Poznatky obecně k problematice bezbariérového užívání staveb

Oproti vyhlášce č. 369/2001 Sb. bylo na základě zásadní připomínky Ministerstva dopravy do návrhu vyhlášky č. 398/2009 Sb. nově zařazeno výjimkové ustanovení. Původní ohlasy vůči tomuto institutu byly převážně negativní. Nyní už existuje shoda v tom, že výjimky z požadavků na bezbariérové užívání staveb jsou v určité míře opodstatněné. Přesto by byla jejich revize v budoucnosti vhodná.

Ve vyhlášce č. 398/2009 Sb. bylo také nově použito systému normových hodnot. Podle ČKA mezi výhrady patří jeho malá adresnost a proměnnost v čase. NRZP uvádí, že normová hodnota je naprosto nejasný požadavek. Ostatní organizace k němu žádné výhrady nemají. Naopak ČKAIT a SONS doporučují převedení více požadavků z vyhlášky do úrovně českých technických norem. MMR pro usnadnění aplikace v praxi zaktualizovalo seznam českých technických norem k vyhlášce č. 398/2009 Sb. Nová verze je již zveřejněna na portále MMR.

Řada stanovisek obsahovala obecnou úvahu o tom, zda by dané problematice nepomohla existence dotčeného orgánu pro bezbariérové užívání staveb, ale z žádného stanoviska nevyplynula představa o jeho konkrétní podobě nebo návrh na příslušnost k určitému resortu a jeho kompetenční začlenění do systému orgánů veřejné správy.

Častým tématem byla rovněž činnost nestátních neziskových organizací v oblasti bezbariérového užívání staveb. Zazněly přesné i nepřesné úvahy o jejich kompetencích v rámci konzultační činnosti nebo v rámci šíření osvěty. MMR se dané problematice podrobně věnovalo v příspěvku s názvem „Posudky k bezbariérovému užívání staveb“, který byl zveřejněn ve Stavebně správní praxi č. 1/2010. Na základě tohoto vyhodnocení MMR předmětný příspěvek zaktualizuje a znovu zveřejní.

Obecná shoda panuje v tom, že je potřeba postupně zpřesňovat technické detaily pro rekonstrukce jednotlivých typů staveb a jejich prostor. Za optimální považujeme, aby technické detaily a návody na vzorová řešení pro jednotlivé typy staveb byly předmětem odpovídajících českých technických norem.

Z některých reakcí vyplývá, že použití vyhlášky je občas vyžadováno i v situacích, na které se tato vyhláška nevztahuje, popřípadě není údajně zcela jasné, zda tomu tak je či nikoliv. Pravděpodobně se nejčastěji jedná o pochozí plochy jednak ve vztahu k zastavěnému území, ale bez zdrojů a cílů pro pěší nebo ve vztahu ke svažitému terénu. MMR tyto poznatky využije a plánuje zpracovat pomůcku, která sjednotí a usnadní její aplikaci v praxi.

Část oslovených jako nevýhodu uvádí, že není dostatek pracovních pomůcek k aplikaci bezbariérové vyhlášky. Naopak stavební úřady zrovna četnost a dostupnost takovýchto pomůcek výslovně vyzdvihuje jako podstatnou výhodu pro aplikační praxi.

Opakovaně se objevil požadavek na zpracování a vydání závazného komentáře. Český právní řád nezná obecně závazný výklad. Závazný je pouze výklad soudu v konkrétní věci.

Několikrát se objevila připomínka, že ve vyhlášce chybí obsah, a že vyhláška není přehledná. Přípravu a podobu právního předpisu stanoví legislativní pravidla vlády, která neumožňují obsah do vyhlášky včlenit. MMR proto zpracuje obsah a stručný návod na její použití, který zveřejní alespoň ve formě pracovní pomůcky.

Poznatky k jednotlivým ustanovením bezbariérové vyhlášky a k jednotlivým technickým detailům

Za nepraktičtější výstup z tohoto vyhodnocení lze považovat právě tuto část. Nyní má MMR k dispozici souhrnný pracovní dokument, který je věcně uspořádán tak, aby umožňoval získat objektivní zpětnou vazbu téměř pro jakýkoliv konkrétní požadavek na bezbariérové užívání staveb, a to ve smyslu:

- zda při jeho aplikaci existuje všeobecná shoda;
- zda jsou na něj zásadně rozdílné názory a k jeho správné aplikaci probíhá diskuse;
- z jakých důvodů dochází k nepochopení původního smyslu daného požadavku.

Tato zpětná vazba odborné veřejnosti umožňuje rozpoznat potřeby adresátů bezbariérové vyhlášky a účinně na ně reagovat. MMR bude z tohoto vyhodnocení čerpat při formulaci jednotlivých stanovisek i při přípravě metodických a legislativních materiálů.

Nutné je ještě dodat, že požadavků, na které existují zásadně rozdílné názory je překvapivě hodně. Důvodem pravděpodobně je to, že tato vyhláška má více cílových skupin a každá skupina od vyhlášky očekává zcela jiný účel, který se snaží v textu vyhlášky najít. Tento jev je typický pro právní předpisy technické povahy, mezi které bezbariérová vyhláška patří.

Cílem celého komplexního vyhodnocení bylo také zodpovědět si otázku, zda je účelné provést novelu bezbariérové vyhlášky a v kladném případě pro tento účel získat konkrétní legislativní podklady. Většinový názor mezi účastníky procesu výstavby je, že použitá koncepce, zapracované principy a smysl bezbariérové vyhlášky jsou správné. Nyní by bylo možné odstranit dílčí nepřesnosti a provést opravy legislativně technické povahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MD:

Viz plnění MD u opatření 4.1.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

4.5. Provádět metodickou činnost vůči obecným stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

*MMR
průběžně*

PLNĚNÍ MMR:

MMR má ve své gesci mj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášky, včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. MMR svoji metodickou činnost provádí osmi různými způsoby a jejich kombinacemi:

- a) Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu.
- b) MMR se vyjadřuje k návrhům právních předpisů, které aplikačně souvisí s bezbariérovou vyhláškou.
- c) MMR zpracovává podklady a následně také připomínky v rámci tvorby českých technických norem, které obsahují normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce nebo doporučení k aplikaci této vyhlášky.
- d) V září 2011 vydalo Informační centrum ČKAIT, s. r. o., pro MMR a ČKAIT publikaci s názvem Bezbariérové užívání staveb. Metodika k vyhlášce č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb; 1. vydání, ISBN 978-80-87438-17-6. Autorem publikace je Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. Cílem publikace je poskytnout komentář k bezbariérové vyhlášce s bohatým doprovodným grafickým vyobrazením. Účelem je také zajistit jednotnou aplikaci této vyhlášky v praxi. Publikace byla v knižní podobě rozeslána na všechny stavební úřady v České republice a zároveň byla dána k dispozici všem autorizovaným osobám ČKAIT. Metodika je určena také ostatním účastníkům procesu výstavby, popř. také osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich organizacím. Návazně proběhly 4 semináře pro projektanty a pracovníky stavebních úřadů, které lektorsky zajistila Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. jako autor publikace a částečně Ing. Petr Novák jako zástupce MMR.
- e) MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.
- f) MMR své pracovní pomůcky publikuje prostřednictvím webových stránek <http://www.mmr.cz>.

- g) MMR dle potřeby svolává pracovní porady s vedoucími pracovníky krajských stavebních úřadů.
- h) Ústav územního rozvoje v Brně vydává každé dva měsíce časopis Urbanismus a územní rozvoj. Součástí tohoto časopisu je Stavebně správní praxe jako příloha informací pro orgány územního plánování a stavebního řádu. Stavebně správní praxe obsahuje také samostatnou rubriku s názvem „Bezbariérové užívání staveb“. Od roku 2010 byla ve Stavebně správní praxi zveřejněna řada příspěvků k problematice bezbariérového užívání staveb, přičemž některé příspěvky obsahovaly více témat. Celkem jde o 51 příspěvků a 72 témat. Archiv Stavebně správní praxe v digitální podobě je k dispozici na internetovém portálu Ústavu územního rozvoje, tedy na URL adrese <http://www.uur.cz> pod odkazem Publikační činnost a knihovna a dále pod odkazem časopis Urbanismus a územní rozvoj.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. NRZP ČR však upozorňuje, že i když z hlediska právních předpisů je bezbariérové užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace zajištěno, tak vlastní praxe je často jiná. Normy nejsou občas dodržovány, chybí jasný dotčený orgán, zodpovědný za posouzení staveb z hlediska dodržování technických norem požadavků, zabezpečující bezbariérové užívání staveb.

4.6. Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ve smyslu technických předpisů spadajících do kompetence Ministerstva dopravy.

*MD
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Všechny koncepční, rozhodovací, vyhodnocovací a metodické materiály, které má v kompetenci resort dopravy, jsou z hlediska rovných příležitostí přísně neutrální. Ministerstvo dopravy pokračuje v aplikaci principu rovných šancí v návaznosti na realizaci systému opatření odstraňujících diskriminaci skupin obyvatelstva se specifickými potřebami.

Ministerstvo dopravy ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR zajišťuje bezbariérové užívání staveb dálnic a rychlostních silnic na místech, která jsou přístupná pěším, tedy zejména na plochách odpočívek a v prostoru hlásek tísňového volání. MD podporuje, chrání a zajišťuje plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod všem osobám se zdravotním postižením při kontrole a schvalování projektové dokumentace staveb dopravní infrastruktury (bezbariérové užívání staveb dálnic a rychlostních silnic na místech, která jsou přístupná pěším).

V letecké dopravě MD i nadále sleduje plnění nařízení (ES) č. 1107/2006 ze dne 5. 7. 2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě, provádí pravidelné vyhodnocení stížností a dodržování zavedených postupů, které usnadňují cestování ženám s malými dětmi (např.: bezbariérový přístup do všech prostorů letiště, kočárkem lze přijet až k letadlu, přeprava skládacího kočárku, příp. přenosného koše, spací tašky, autosedačky zdarma).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.7. Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

*MD
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Ministerstvo dopravy ČR připravilo v roce 2013 aktualizovaný strategický dokument Dopravní politika České republiky pro léta 2014-2020 s výhledem do roku 2050 a téma obecného principu nediskriminace je zde zmíněno jako horizontální priorita a pokračuje se zde v rozvíjení tohoto principu v návaznosti na celý systém opatření v kompetenci resortu Dopravy.

Ostatní koncepční materiály jsou technického zaměření a této problematiky se nedotýkají ani jinak ji neovlivňují.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.8. Poskytovat účelovou dotaci na konzultační činnost a pro potřeby stavebních úřadů v rámci posuzování obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb a tyto aktivity systematicky podporovat.

*MMR
průběžně*

PLNĚNÍ MMR:

Podle usnesení vlády ze dne 1. února 2010 č. 92, o Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy, v platném znění, a dále podle usnesení vlády ze dne 13. června 2012 č. 410, o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2013, MMR vypsalotační řízení a následně poskytovalo finanční podporu ve formě účelové dotace.

Na MMR v roce 2013 byly v rámci oblasti „Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb“ podpořeny následující nestátní neziskové organizace a jejich projekty:

Organizace s celostátní působností

- a) NIPI Bezbariérové prostředí na projekt Vyrovnání příležitostí pro občany se zdravotním postižením prostřednictvím ochrany veřejného zájmu na úseku bezbariérové přístupnosti staveb ve výši 2 000 000 Kč.
- b) Sdružení přátel Konta Bariéry na projekt MŮŽEŠ - časopis pro ty, kteří se nevzdávají ve výši 800 000 Kč.
- c) Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR na projekt Metodické centrum odstraňování bariér pro nevidomé a slabozraké osoby s působností v ČR ve výši 522 000 Kč.

Organizace s regionální a nadregionální působností

- d) Česká abilympijská asociace na projekt Poradenská a konzultační střediska bezbariérovosti ve výši 500 000 Kč.
- e) Pražská organizace vozíčkářů na projekt Mapování přístupnosti objektů a komunikací z pohledu osob s omezenou schopností pohybu ve výši 350 000 Kč.
- f) Liga vozíčkářů na projekt S Ligou proti bariérám ve výši 350 000 Kč.
- g) TyfloCentrum Olomouc na projekt Odstraňme bariéry nevidomým a slabozrakým ve výši 250 000 Kč.
- h) TyfloCentrum Pardubice na projekt Bezbariérovost z hlediska osob se zdravotním postižením ve výši 130 000 Kč.

Celkem byla poskytnuta dotace 8 organizacím na 8 projektů ve výši 4 902 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.9. Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu zdravotně postižených osob dopravními prostředky veřejné dopravy, spolupracovat a konzultovat specifické požadavky se zástupci hájícími zájmy zdravotně postižených.

*MD
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu zdravotně postižených osob dopravními prostředky veřejné dopravy, jsou a budou vždy konzultovány se zástupci hájícími zájmy zdravotně postižených. V rámci jednání Rady hospodářské a sociální dohody zástupci ministerstva dopravy dbají na to, aby předložené materiály respektovaly princip rovného přístupu i pro osoby zdravotně postižené.

Kromě jednání o konstrukci a vybavení autobusů usnadňující přepravu osob tělesně postižených byl již v roce 2011 mezinárodně, ale také na schůzkách na Ministerstvu dopravy, nastolen problém tichých vozidel s hybridními, resp. elektrickými pohony. Nehlučná vozidla jsou nepřijatelná pro osoby zrakově postižené, které žádají, aby byla stanovena dolní hranice hluku, kterou vozidla musí splnit. Paralelně s jednáním o tichých vozidlech v rámci EHK OSN připravuje Komise/Rada EU návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o hladině akustického tlaku motorových vozidel, ve kterém jsou stanoveny v případě tichého vozidla (elektromobilu) parametry dodatečného hluku. Zástupce Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky požádal zástupce Ministerstva dopravy, aby na jednáních v rámci Komise/Rady EU byla nepovinná položka v textu připravovaného dokumentu o umělém hluku změněna za povinnou. Na jednáních v rámci EU, popřípadě EHK OSN, zástupce ministerstva zavedení povinného hluku tichých vozidel podporoval. Nařízení EU, kterým se stanoví parametry hluku vozidel, bude přijato a vyhlášeno v roce 2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.10. Spolupracovat s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny dle usnesení vlády ČR ze dne 14. července 2004 č. 706, ve znění usnesení vlády ČR ze dne 26. března 2008 č. 292.

*všechny resorty
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

Viz opatření 1.3. projekt Euroklíč. Spolupráce s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny dle usnesení vlády ČR ze dne 26. 3. 2008 č. 292 je vedena průběžně dle aktuálních témat a potřeb obou stran.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MK:

Spolupráce s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny se uskutečňuje průběžně v souladu s usnesením vlády č. 292/2008 dle aktuální potřeby. Ministerstvo kultury má ve výboru stále zastoupení. V roce 2013 Ministerstvo kultury poskytlo v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny dotaci v celkové výši 3 425 427 Kč na realizaci 4 projektů (blíže viz opatření 15.1.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MMR:

V souladu s usnesení vlády ČR ze dne 26. března 2008 č. 292 MMR realizuje program Bezbariérové obce, který má dva podprogramy:

- V rámci podprogramu Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů bylo poskytnuto celkem 8 090 000 Kč na 11 akcí. Dotace jsou poskytovány ve výši 50% celkových nákladů akce.
- V rámci podprogramu Euroklíč byla poskytnuta jedna dotace ve výši 2 000 000 Kč.

Veškeré požadavky žadatelů byly vyřízeny.

Pro úplnost uvádíme, že MMR se prostřednictvím svých zástupců podílí na práci Řídícího výboru a Hodnotitelské komise Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Ministerstvo průmyslu a obchodu spoluprací s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany realizovalo prostřednictvím svého zástupce ve Vládním výboru na úrovni náměstka ministra.

K plnění úkolů Národního rozvojového programu mobility pro všechny přijalo ministerstvo opatření zajistit v intervalu od 1. ledna 2005 do konce roku 2015 odstranění stávajících bariér v budovách ministerstva a podřízených organizací.

V předchozích letech byly bezbariérové vstupy do všech budov ministerstva, jakožto ústředního orgánu státní správy, již vybudovány. U nově převedené budovy na Václavském náměstí v Praze v roce 2013 bude bezbariérový vstup dobudován v průběhu roku 2014. V roce 2013 proběhly revizní prohlídky výtahů a zdvihacích šikmých plošin, byly dovybaveny sociální zařízení a opraveny navigační směrovky.

Bezbariérové úpravy byly zrealizovány nad rámec Národního rozvojového programu mobility i u většiny podřízených organizací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV průběžně zabezpečuje spolupráci s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování programu mobility. Pracovník MPSV je členem Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny a další členem Hodnotitelské komise tohoto programu. Tito pracovníci posuzují předkládané záměry uvedeného programu a pravidelně se zúčastňují jednání předmětného výboru resp. komise. Průběžně se také podílejí na přípravě a aktualizaci příslušných dokumentů a pro sekretariát Vládního výboru zpracovávají informace o podpoře dílčích projektů MPSV v rámci schválených záměrů bezbariérových tras.

Na realizaci dílčích projektů v rámci Národního rozvojového programu mobility je na roky 2005 až 2015 v kapitole MPSV zajišťována každoročně v rozpočtu potřebná částka na spolufinancování schválených dílčích projektů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti je zastoupeno pracovníky investičního odboru při pravidelných jednáních Hodnotitelské komise Národního rozvojového programu mobility pro všechny a Řídícího výboru Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT spolupracuje s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany.

MŠMT v roce 2013 financovalo investiční záměry schválené Řídícím výborem Programu mobility v celkové výši 3 582 506,50 Kč.

Schválené projekty:

ZŠ a MŠ Děčín IV, Máchovo náměstí 688 – bezbariérové úpravy	1 470 000,00 Kč
Gymnázium Sušice – bezbariérové řešení	665 739,50 Kč
Bezbariérová trasa jih – základní škola – výtah, WC	1 446 767,00 Kč

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ve stálé hodnotitelské a řídicí komisi NPRPM působí pracovníci odboru správy majetku MV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MZD:**

V rámci programu mobility jsou projekty posuzovány v kontextu resortu zdravotnictví také na základě výše disponibilních prostředků, které má MZD k dispozici. V roce 2013 byl předložen MZD pouze jeden doporučený projekt města Holice, stavební úpravy polikliniky, projekt byl podpořen v požadované výši.

Mimo program mobility byly v roce 2013 věnovány finanční prostředky na vytvoření bezbariérových přístupů a bezbariérového prostředí ve zdravotnických zařízeních v resortu zdravotnictví, zejména je věnována pozornost bezbariérovým úpravám WC a bezbariérovým vstupům.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MZE:**

MZE zajišťuje provoz svého úřadu nejen na ústředí, ale rovněž v regionech. Většina budov ve vlastnictví MZE pochází ze 70. let minulého století, kdy bezbariérový přístup nebyl stanoven zákonem. V současné době byly u těchto budov realizovány úpravy umožňující přístupnost i pro zdravotně postižené a seniory. Každoročně je vyhodnocován stav v bezbariérové přístupnosti z hlediska praktičnosti a využitelnosti uživatelů a na základě výsledků vyhodnocení byly v roce 2013 uskutečněny úpravy ke zlepšení podmínek pro využívání bezbariérových přístupů do budov.

Dalším konkrétním přínosem MZE ke zlepšení mobility zdravotně postižených je i skutečnost, že neziskové organizace čerpající dotaci na investiční akce jsou povinny při jejich realizaci zajistit bezbariérový přístup.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MZV:**

Ministerstvo zahraničních věcí není ve Vládním výboru pro zdravotně postižené občany zastoupeno a úkoly, které pro ministerstvo vyplývají z Národního rozvojového plánu mobility, plní samostatně.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.11. Zajistit činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, zejména podávání, výběr a hodnocení záměrů, nastavování pravidel pro podporu programu jednotlivými resorty a propagaci programu.

VVZPO
průběžně

PLNĚNÍ VVZPO:

V roce 2013 byla Řídícím výborem Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „Program mobility“) vyhlášena 2 kola výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce s termínem realizace projektů v roce 2014, případně v následujících letech dle naplánovaného harmonogramu. V jarním kole s termínem uzávěrky do 10. 5. 2013 bylo z celkového počtu 16 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno a doporučeno Řídícím výborem Programu mobility k financování 8 záměrů. V podzimním kole s termínem pro předkládání záměrů do 11. 10. 2013 bylo z 12 přihlášených záměrů schváleno a doporučeno k financování 7 záměrů bezbariérových tras. Celkem bylo tedy v roce 2013 z 28 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno 15 úspěšných záměrů. Jedná se o následující města a obce: Štěnovice, Česká Třebová, Dnešice, Zlín, Lišov, Neratovice, Uherské Hradiště, Hradec Králové, Plzeň, Domažlice, Postoloprty, Dobříš, Milevsko, Odry a Velké Pavlovice. Dva záměry byly z hodnocení vyřazeny na základě nesplnění formálních náležitostí.

Sekretariát VVZPO ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR uspořádal 4. 4. 2013 na Úřadu vlády ČR půldenní seminář pro zástupce měst a obcí k Programu mobility, jehož obsahem bylo zejména seznámení s cíli a zaměřením programu, postupem při zpracování záměru bezbariérové trasy, nezbytnými náležitostmi předkládaných záměrů a nejčastějšími chybami a nedostatky, které se vyskytují při předkládání záměrů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

4.12. Prosazovat významné rozšíření přístupnosti webových stránek veřejných institucí osobám se zrakovým, sluchovým, mentálním a kombinovaným postižením (zejména blind friendly web).

*MV
průběžně*

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Se stále zvyšujícími se nároky na využívání informačních a komunikačních technologií a se stále se zrychlujícím vývojem těchto technologií je třeba klást větší důraz na záležitosti týkající se modernizace a elektronizace oblasti veřejné správy a její komunikace. Počítače a informační technologie umožňují také věci, které by bez nich byly jen obtížně realizovatelné. Pomáhají v praxi doslova každému, a to včetně osob se specifickými potřebami. Do skupiny, která je nejvíce pozitivně dotčena vývojem informačních technologií, patří i osoby se zdravotním postižením, kterým počítače a elektronická komunikace a využívání moderních komunikačních a informačních nástrojů usnadňují život. Proto i jednou z oblastí, kterým je třeba se nejen na národní ale i na evropské úrovni více věnovat, je oblast přístupnosti informací. Počítače a nástroje elektronické komunikace umožní v daleko větší míře také osobám se zdravotním postižením komunikovat nejen se státem prakticky výhradně elektronicky a umožňují jim také využívat moderní elektronické služby veřejné správy na rovnoprávném základě.

V rámci aktivit governance accessibility je přístupnost informací veřejné správy jednou z klíčových oblastí, neboť správnou implementací principů přístupnosti informací prezentovaných ve všech možných formách se splňuje i jeden z principů, který je stanovený

mezinárodně platnými předpisy týkajícími se lidských práv osob se zdravotním postižením. V této souvislosti je třeba zmínit nejen potřebu modernizace principu přístupnosti informací prezentovaných na webových stránkách (oblast přístupnosti webových stránek), ale také daleko širší potřebu řešit oblast přístupnosti digitálních dokumentů, neboť tyto dokumenty, zejména pocházejí-li z činnosti veřejné správy, jsou mnohdy nositeli zcela zásadních informací o právech a povinnostech. To znamená, že musíme v rámci celoevropského kontextu vnímat přístupnost jako daleko širší problém, než jak byla vnímána doposud. Je přitom třeba vycházet zejména z těchto dvou nepodkročitelných principů:

1. S veřejně dostupnými informacemi se musí být schopen seznámit kdokoli – protože jsou veřejně dostupné a nelze diskriminovat někoho, kdo by se s nimi seznámit nemohl.
2. S informacemi měnícími práva a povinnosti se ten, jehož práva a povinnosti jsou stanovována či měněna, musí být schopen seznámit, a to – pokud je toho schopen – nezávisle na pomoci dalších osob, neboť pro něj jsou tyto informace určeny a on je jejich cílovým uživatelem.

V rámci ČR se v uplynulém roce intenzivně pracovalo na analýze vedoucí k vyhodnocení současného legislativního rámce pro oblast přístupnosti a na zhodnocení reálných potřeb všech zainteresovaných cílových skupin (zvláště jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením) při řešení přístupnosti informací. V letošním roce pak bude předložena nová legislativní úprava pro oblast přístupnosti, a to včetně zcela nové legislativní povinnosti přístupnosti digitálních dokumentů pro určené původce (orgány veřejné moci). Obecně lze konstatovat, že chceme implementovat v maximální možné míře mezinárodní standardy pro přístupnost, jak jsou definovány mezinárodní normou WCAG 2.0.

V rámci ministerstva vnitra již delší dobu funguje Pracovní skupina pro přístupnost informací, která vznikla sloučením původně více pracovních platform. V této pracovní skupině jsou zastoupeni jak odborníci z ministerstva, tak ale i především zástupci organizací sdružujících osoby se zdravotním postižením.

V rámci této problematiky je neméně důležitá i oblast osvěty a popularizace, a to především vůči orgánům veřejné moci a firmám vytvářejícím a poskytujícím technologie pro tvorbu obsahu a dokumentů a jejich správu. Také tomu se v rámci ministerstva vnitra intenzivně věnujeme, a to také v součinnosti s projekty odborné veřejnosti (jako je Blind friendly web apod.). V této souvislosti provozujeme například i portál “Přístupnost informací ve veřejné správě” (www.pristupnost-informaci.cz), který je internetovým zdrojem Ministerstva vnitra ČR, Iniciativy informatiky pro občany a dalších partnerů v této oblasti. Tento informační zdroj je zejména v poslední době hojně využíván, neboť soustřeďuje základní informace o problematice přístupnosti informací v jejím nejširším pojetí a nabízí k dispozici i řadu dalších zdrojů informací. Na tomto portále také probíhají jednotlivé veřejné diskuze k připravovaným a předkládaným dokumentům a návrhům. Prostřednictvím tohoto webu se na nás také obracejí nejen úřady veřejné správy a žádají o metodickou či konkrétní pomoc v konkrétních případech oblasti přístupnosti.

Shrňme-li poznatky získané z uplynulého období, lze konstatovat, že oblast přístupnosti informací se již stala běžnou součástí elektronizace v rámci úřadu. Na druhou stranu se stále potýkáme s určitými problémy, a to především způsobenými nedostatečně vyjasněnou a nedostatečně aplikovanou legislativou (což vyřešíme novým legislativním rámcem), nedostatečně technologicky reagujícími a svazujícími pravidly přístupnosti nastavenými na národní úrovni (což vyřešíme implementací principů mezinárodní normy WCAG 2.0),

neřešenou přístupností dokumentů (což také vyřešíme legislativně) a stále ještě občasným nepochopením důležitosti celé této problematiky a neschopností řešit ji v úřadu jako zásadní technický, ale také systémový problém. Situace v oblasti přístupnosti se na národní úrovni neustále zlepšuje, avšak stále máme před sebou ještě veliký kus práce. Lze ale reálně konstatovat, že ČR je v této oblasti na předních pozicích a že máme k dispozici odborníky, kteří jsou vnímáni jako významné kapacity i na celosvětové úrovni.

Problematika přístupnosti webových stránek orgánů veřejné správy je zahrnuta do předmětu kontroly, kterou provádí MV. V roce 2013 se uskutečnily kontroly u 4 ústředních orgánů státní správy, 1 krajského úřadu a 2 městských úřadů. U všech kontrolovaných subjektů byly zjištěny nedostatky v dodržování pravidel vyhlášky o přístupnosti, a proto byla uložena nápravná opatření.

Policie České republiky

Oficiální webové stránky www.policie.cz jsou už od svého vzniku v roce 2008 prezentovány v souladu s vyhláškou č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti). Tyto webové stránky spravuje oddělení tisku a prevence Policejního prezidia České republiky. Prohlášení o přístupnosti je zveřejněno na domovské stránce Policie České republiky. Stránky splňují požadavky na Web Accessibility Initiative (WAI), zpravodajské a kontaktní informace jsou vyvěšovány snadno dostupnou textovou formou, vhodnou pro speciální čtecí zařízení osob se zdravotním postižením. Informační služby jsou poskytovány v anglickém jazyce, nebo přepis některých zpravodajství je ve formě zvukových souborů. Dále naprostá většina informací má své přílohy zpracovány jako součást hlavního článku, protože samostatné přílohy mohou být komplikací pro použití speciálního čtecího zařízení.

Osoby se zdravotním postižením při veškerých jednáních mohou bez jakéhokoliv omezení používat znakový jazyk, Braillovo písmo a další formy komunikace prostřednictvím tlumočnicků placených Policií České republiky. Pro neslyšící občany je k dispozici mobilní telefonní zařízení, na které tyto osoby zasílají SMS zprávy o případné tísni. Na lince 158 je zajištěn příjem oznámení formou SMS zprávy na telefonní číslo 603 111 158 se zpětnou vazbou o přijetí oznámení, další postup je již standardní jako u ostatních případů. Informovanost osob je zajišťována také prostřednictvím informačních letáků, tiskových zpráv.

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

GŘ HZS ČR má uvedeno prohlášení o plnění vyhlášky č. 64/2008 Sb. na adrese: <http://www.hzscr.cz/clanek/prohlaseni-o-pristupnosti-40.aspx>.

Technickým gestorem dodržování zásad přístupnosti webu pro handicapované je odbor tisku a public relations MV, Česká pošta a firma, která se o webový server stará - v současnosti AutoCont a Futura Soft.

Kontrolou dodržování zmiňovaných zásad ze strany redaktorů (správců obsahu) byla pověřena redakční rada webových stránek Ministerstva vnitra, viz PMV č. 36/2008, ve znění PMV č. 62/2008, PMV č. 69/2009.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 5. Rovnost před zákonem

Opatření páté kapitoly jsou založena na článku 12 Úmluvy, který je zaměřen na rovnost před zákonem.

V roce 2013 je sledováno plnění pouze jednoho opatření této kapitoly, neboť opatření 5.1., jehož obsahem bylo nově navrhnout formulaci právní úpravy ochrany práv zvláště ohrožených skupin osob se zdravotním postižením, posílit práva těchto osob v řízeních, která se jich týkají (zejména institut způsobilosti k právním úkonům) a přijmout podrobnější úpravu práv a povinností opatrovníka těchto osob, bylo přijetím nového občanského zákoníku a novelou občanského soudního řádu již splněno. Nový občanský zákoník ruší institut zbavení způsobilosti k právním úkonům a nahrazuje jej institutem omezení svéprávnosti. Přijatá právní úprava znamená odklon od stávající koncepce tzv. náhradního rozhodování (kdy za osobu s postižením rozhoduje opatrovník a dotyčná osoba je v důsledku toho často i vyloučena ze života ve společnosti) ke koncepci podpůrného či asistovaného rozhodování, která vychází ze skutečnosti, že každá osoba je schopna se rozhodovat, může však potřebovat větší či menší míru podpory. V návaznosti na tato ustanovení nového občanského zákoníku bude však třeba v nejbližším období realizovat další legislativní i nelegislativní opatření, která zajistí plnou aplikaci schválených změn.

Zákonem č. 384/2008 Sb., kterým byla provedena novela zákona o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, byl definován nový komunikační prostředek - písemný záznam mluvené řeči. Jeho využití je vhodné pro ta jednání, u kterých je třeba zajistit maximální přesnost a srozumitelnost jejich obsahu. Pro tento účel byla vytvořena nová služba - simultánní přepis mluvené řeči. Organizace sluchově postižených usilují o plné zavedení této služby do praxe, zejména při soudních jednáních.

5.2. Vytvářet podmínky pro zavedení simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením.

*MSP
průběžně*

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti se problematikou převodu mluveného slova do písemné formy intenzivně zabývá. Již několik let je ověřována technologie, která je v České republice k dispozici tak, aby ji bylo možné využívat v rámci soudních řízení. Výsledky testování prozatím ukazují, že tento software je poměrně dobře využitelný pro tzv. diktování, tzn. v situacích, kdy jediný řečník využívá technologii na to, aby bylo možné převést plynulou řeč do písemné podoby.

Dosavadní zkušenosti s využitím této technologie pro účely přímého převodu v rámci jednací síně bohužel nejsou dobré. V rámci jednání je obvykle rušivý hluk, který současné instalované mikrofony nedokáží odstínit. Podmínkou zlepšení stavu je výrazná investice do vybavenosti jednacích síní (téměř ve všech jednacích síních je špatná akustika, kterou by bylo možné vyřešit pouze poměrně náročnou instalací snímacích audio zařízení), resortu justice však chybí finanční zdroje, které by umožnily takovouto investici realizovat.

Simultánní přepis mluvené řeči při soudních jednáních není tedy prozatím zaveden. Do doby, než se podaří zavést technologii, která simultánní přepis mluveného slova do psané formy umožní, vycházejí soudy vstříc potřebám sluchově postižených náhradním způsobem. V případě, že o to účastník jednání předem požádá, mohou zajistit pro účastníka monitor, na kterém jsou zobrazovány záznamy zapisovatelky či protokolujícího úředníka. Využívány jsou i služby tlumočnicka znakového jazyka. Pokud sluchově postižený člověk znakový jazyk neovládá, lze pro komunikaci se soudem využít řešení v podobě sdíleného počítače, kdy účastník píše svou výpověď přímo do počítače, a ta je zobrazena soudci. Záměr realizovat simultánní přepis mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením však Ministerstvo spravedlnosti neopouští. Na složkách resortu justice bude s ověřováním dále pokračováno a budou zkoumány další možnosti využití tohoto softwaru. Věříme, že se časem podaří zajistit i nezbytné finanční prostředky na zajištění optimálního vybavení jednacích síní.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 6. Nezávislý život

Šestá kapitola je postavena na článku 19 Úmluvy zabývajícím se nezávislým způsobem života osob se zdravotním postižením a jejich zapojením do společnosti.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro osoby se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Přijetím zákona o sociálních službách byly vytvořeny základní podmínky a předpoklady pro zahájení reformy celého systému sociálních služeb. Díky tomu došlo k významnému posílení kompetencí uživatelů sociálních služeb, kteří mohou dle vlastní volby více spolurozhodovat o rozsahu a formě poskytované pomoci a péče. Důraz je kladen zejména na poskytování takových služeb, které umožňují setrvání osob se zdravotním postižením ve vlastním přirozeném domácím prostředí.

6.2. Využít evaluací globálních grantů MPSV zaměřených na podporu sociálního podnikání pro zpracování návrhu podpory a infrastruktury pro rozvoj sociálního podnikání jako příležitosti a cesty k plnohodnotnému pracovnímu uplatnění osob se zdravotním postižením.

*MPSV, MPO, MMR, SČMVD
do 30. 6. 2013*

PLNĚNÍ MPSV:

Evaluace výzvy č. 30 - sociální ekonomika nebyla ve sledovaném období ukončena. Výsledky evaluace budou známy do poloviny roku 2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2013 Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Agenturou pro podporu podnikání a Investic CzechInvest (CI) připravilo v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost výzvy 81 Mezinárodní spolupráce projekt Budování kapacit CI, který je zaměřen na podporu rozvoje sociálních podnikatelů. Projekt je založen na poskytování poradenských služeb v oblasti sociálního podnikání, aktuálních výzev a možností financování, společenské odpovědnosti firem, dále také v oblasti veřejných zakázek a společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek. Realizace projektu je zajišťována Agenturou pro podporu podnikání a Investic CzechInvest.

Pro informaci dále uvádíme, že z hlediska implementace Operačního programu Podnikání a inovace 2007 - 13 (OPPI) je problematika osob se zdravotním postižením součástí realizace horizontálních cílů Společenství při zajištění rovných příležitostí a vyloučení diskriminace z hlediska pohlaví, věku, rasy, zdravotního stavu či náboženství. Povinnost respektovat rovnost příležitostí jakožto jednu z horizontálních priorit EU je stanovena již ve specifikaci podmínek k poskytnutí podpory v rámci jednotlivých subprogramů podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

PLNĚNÍ MMR:

Plnění tohoto opatření je v gesci MPSV. MMR je pouze jednou ze spolupracujících institucí. MMR jako NOK koordinuje všechny operační programy v České republice financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. MMR v rámci této činnosti provozuje střežový portál <http://www.strukturalni-fondy.cz>.

Národní orgán pro koordinaci zdůrazňuje dodržování stanovených postupů s ohledem na rovné zacházení a zamezení všech forem diskriminace při procesu výběru zaměstnanců, či v samotném průběhu zaměstnávání, včetně diskriminace na základě zdravotního postižení a to na základě Usnesení vlády ČR ze dne 2. května 2012 č. 313 o Metodice výběru zaměstnanců implementujících fondy Evropské unie v programovém období let 2007 až 2013 a v programovém období 2014+. Metodika se vztahuje na všechny subjekty implementace fondů EU v ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

PLNĚNÍ SČMVD:

SČMVD a jeho experti se podíleli na zpracování návrhu podpory a infrastruktury pro rozvoj sociálního podnikání (které je příležitostí pro uplatnění OZP na vyšší a aktivnější úrovni) zejména spoluprací s realizátory projektů mezinárodní spolupráce v rámci sítě TESSEA, kde jsme trvale zapojeni v expertním výboru i v pracovních skupinách. Výsledkem je mimo jiné Studie infrastruktury sociální ekonomiky obsahující srovnání se zahraničními zkušenostmi a modely a okruh návrhů v oblasti poradenství, vzdělávání, osvěty a infrastruktury. (<http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/ke-stazeni/569-studie-infrastruktury-socialni-ekonomiky-v-cr>)

V roce 2013 a 2014 pokračují práce v rámci navazujícího projektu o.p.s. People Planet Profit zaměřeného více na vytvoření okruhu vhodných indikátorů a na návrh řešení legislativní podpory sociálních integračních podniků. Experti SČMVD se podílejí i na těchto krocích.

V případě evaluace globálních grantů došlo ke zpoždění – dodavatelsky zpracovaná evaluace byla představena na semináři a je v současné době před schválením na MPSV ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

6.3. Navrhnout optimální podobu a strukturu sítě poradenství a podpory pro vznik a rozvoj sociálních podniků.

*MPSV, MPO, MMR, SČMVD
do 30. 6. 2013*

PLNĚNÍ MPSV:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR realizuje individuální projekt „Podpora sociálního podnikání v ČR“, který je zaměřen na vytvoření a otestování podpůrné sítě pro rozvoj sociálního podnikání v České republice. V rámci projektu působilo v roce 2013 8 lokálních konzultantů a konzultantek – sociálních podnikatelů a podnikatelek, kteří poskytovali

poradenství potenciálním zaměstnavatelům v segmentu sociálního podnikání. Na tuto základní poradenskou síť navazuje specializovaná poradenská struktura v podobě koučů/expertů, kteří budou poskytovat návaznou podporu těm zájemcům, kteří potřebují specifickou a opakovanou podporu. Součástí projektu je také poskytování stáží v sociálních podnicích a veřejná zakázka „Sada indikátorů pro sociální podnik a integrační sociální podnik“ - zakázka má za cíl vydefinovat rozpoznávací znaky pro sociální podnik a integrační sociální podnik, čímž dojde k jasnější specifikaci sociálních podniků, resp. jejich odlišení od „běžných“ podniků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MPO:

Viz bod 6.2. V roce 2013 Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Agenturou pro podporu podnikání a Investic CzechInvest (CI) připravilo projekt Budování kapacit CI, který je zaměřen na poskytování individuálních poradenských služeb pro rozvoj sociálního podnikání a vznik sítě poradenských míst skládající se z regionálních kanceláří CI a dalších institucí zabývajících se sociálním podnikáním. Poradenské služby budou zaměřeny na informace o sociálním podnikání, společenské odpovědnosti firem, veřejných zakázkách, společensky odpovědném zadávání veřejných zakázek a současně budou podnikatelé motivováni k zahrnutí sociálního aspektu do svého podnikání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MMR:

Plnění tohoto opatření je v gesci MPSV. MMR je pouze jednou ze spolupracujících institucí. MMR jako NOK koordinuje všechny operační programy v České republice financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. MMR v rámci této činnosti provozuje střešový portál <http://www.strukturalni-fondy.cz>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ SČMVD:

Vzhledem k posunu dokončení evaluace a závislosti dalších jednání na jejím výsledku nebyl dosud takový návrh zpracován.

Součástí prezentované, avšak neschválené evaluace je však jednoznačný závěr doporučující zejména

- vytvořit rozvinutý systém vzdělávacích a poradenských služeb pro zlepšování znalostí a dovedností aktérů SP, funkční a fungující systém center podpůrných služeb a podnikatelských inkubátorů;
- zahrnout rozvoj podnikatelských dovedností v rámci vzdělávacího procesu (od základních škol až po vysokoškolské studium), včetně stáží, podpory rozvoje podnikatelských dovedností v rámci mimoškolních aktivit;
- rozvoj poradenských služeb ve všech fázích životního cyklu sociálního podnikání včetně využití mentoringu a koučinku při zahájení podnikání, ale i v jeho průběhu;
- vytvořit jedno místo, kde v daném území sociální podnikatel získá všechny potřebné informace a služby (nutno stanovit územní jednotky, pro něž bude takové centrum pracovat);

- podpora podnikatelských inkubátorů poskytujících relevantní podmínky pro rozvoj sociálních podniků.

Vzhledem k dlouhodobosti uvedených opatření navrhuje zmíněná opatření aktualizovat a v konkrétnější podobě zpracovat do Národního plánu na následující období.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn. NRZP ČR se shoduje se stanoviskem SČMVD na aktualizaci opatření a zapracování do Národního plánu na následující období.

6.6. V rámci dotačního řízení podporovat takové sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní setrvat v domácím prostředí, aby prevence proti jejich umísťování v rezidenčních zařízeních.

*MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Cílová skupina osoby se zdravotním postižením je jednou z cílových skupin, která je podporována z Evropského fondu a státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Jednotlivé projekty nejsou zaměřeny jen na tuto cílovou skupinu, je proto komplikované vyčíslit celkovou výši podpory pro tuto skupinu osob.

Osoby se zdravotním postižením jsou podporovány jednak v rámci individuálních projektů krajů, které jsou zaměřeny na podporu a rozvoj služeb sociální prevence. Podpora této cílové skupiny probíhá v souladu s plány rozvoje sociálních služeb v jednotlivých krajích.

Dále jsou osoby se zdravotním postižením podporovány prostřednictvím specifických programů také v globálních grantech oblasti podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Jedná se zejména o programy primární prevence (získávání základních sociálních a profesních dovedností, předcházení a řešení předluženosti včetně poradenství). I v této oblasti byla vyhlášena v roce 2012 nová grantová výzva č. 86, která se na tuto oblast zaměřovala. V roce 2013 probíhala realizace schválených 59 projektů, kterým byly schváleny prostředky ve výši 254, 41 mil. Kč.

V oblasti podpory 3.1. Podpora sociální integrace a sociálních služeb jsou podporovány i projekty, které jsou orientovány na humanizaci pobytových zařízení sociálních služeb s cílem poskytování dostupných služeb v přirozeném prostředí uživatele. Jedná se o projekty ve výzvě č. 87. Celková alokace na tuto výzvu činila 70 mil. Kč. V roce 2013 proběhlo poslední kolo výběrového procesu této výzvy, celkem bylo podpořeno 20 projektů v celkové výši 50, 57 mil. Kč. Rovněž v roce 2013 byla vyhlášena výzva C1 určená na Podporu sociálních služeb komunitního typu vzniklých po transformaci pobytových služeb sociální péče. Do výzvy bylo předloženo celkem 16 projektů, z nichž bylo schváleno 9 projektů. Po odstoupení od realizace jednoho z projektů činí celková výše schválených prostředků 28,31 mil. Kč. V roce 2014 bude pro příjem projektů vyhlášena obdoba výzvy C1 pod číselným kódem D2.

Osoby se zdravotním postižením jsou rovněž podporovány cílovou skupinou v rámci výzvy č. 30 – sociální ekonomika. Tato cílová skupina byla jednoznačně preferovanou cílovou skupinou výzvy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 7. Osobní mobilita

Podkladem pro vytvoření obsahu sedmé kapitoly je článek 20 Úmluvy, který podporuje přijímání opatření k zajištění osobní mobility osob se zdravotním postižením s maximální možnou mírou nezávislosti.

Kvalitu života a možnost integrace osob se zdravotním postižením do společnosti významně a pozitivně ovlivňuje používání různých druhů a typů vhodných pomůcek, které napomáhají nejen zlepšení sebeobsluhy, soběstačnosti a orientace, ale prostřednictvím kterých se tyto osoby mohou zúčastňovat různých forem vzdělávání nebo se zapojit do pracovního procesu. Nabídka pomůcek na našem trhu je srovnatelná s ostatními vyspělými evropskými zeměmi. Je však nezbytné zaměřit se na naplňování opatření, která zajistí osobám se zdravotním postižením finanční dostupnost těchto pomůcek. Pro zajištění osobní mobility je neméně důležitá také bezbariérová přístupnost veřejné dopravy zejména postupným navyšováním počtu bezbariérových vozidel.

7.2. Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění finanční dostupnosti zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

S nabytím účinnosti zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (resp. jím novelizovaného zákona 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů), byla působnost stanovování podmínek a výše úhrady léčiv a potravin pro zvláštní lékařské účely přenesena na Státní ústav pro kontrolu léčiv. Tento proces byl převeden, oproti minulému období, do režimu správního řízení. MZD zůstala pouze cenová regulace ve vztahu k výrobcům. Některé pomůcky jsou, v zájmu zajištění finanční dostupnosti, vyjmuty z regulačních pravidel.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.3. V rámci dotačních programů podporovat rozvoj půjčoven zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V rámci dotací z Evropských fondů byla tato aktivita uplatněna již v roce 2011 ve druhé výzvě IOP. Zde byly podpořeny 4 projekty nestátních neziskových organizací, které pokračovaly i v roce 2012, zaměřené na sekundární prevenci zdravotních rizik, které vznikají z důvodu dočasné absence kompenzační pomůcky. Konkrétně se jednalo o projekty zaměřené na podporu půjčoven zdravotnických prostředků pro osoby se sluchovým a tělesným postižením. Projekty měly nadregionální dopad a celkové výdaje na jejich realizaci byly

29 456 000 Kč. V tomto kontextu považujeme tuto podporu za dostatečnou, vzhledem k výši disponibilních prostředků, které jsou přiděleny na realizaci všech opatření PVP v roce 2013. V roce 2013 byl podpořen servis pomůcek Centra pro zdravotně postižené Středočeského kraje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.4. Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

*MPO
průběžně*

PLNĚNÍ MPO:

Ministerstvo průmyslu a obchodu v obecné rovině podporuje vývoj a výrobu kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením. Ministerstvo průmyslu a obchodu organizuje v této oblasti různé tuzemské a zahraniční veletrhy zdravotnické techniky.

Tuzemský veletrh:

Ve dnech 23. – 25. října 2013 se konal v Praze veletrh zdravotnické techniky „Pragomedica 2014“.

Zahraniční veletrhy:

Ve dnech 28. - 31. ledna 2013 se ve Spojených arabských emirátech v Dubaji konal mezinárodní veletrh „Arab Health 2013“ – oficiální účast České republiky na mezinárodním veletrhu zdravotnické techniky, organizovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Ve dnech 15. – 17. května 2013 se v Kazachstánu v Almaty konal mezinárodní veletrh „KIHE 2013“ – oficiální účast České republiky na mezinárodním veletrhu zdravotnické techniky, organizovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Ve dnech 31. října 2013 – 2. listopadu 2013 se v Ázerbájdžánu v Baku konal mezinárodní veletrh „BIHE 2013“ – oficiální účast České republiky na mezinárodním veletrhu zdravotnické techniky a prostředků, organizovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

7.5. Usilovat o zajištění přiměřeného počtu nově pořizovaných železničních vozů určených pro osobní přepravu umožňujících přístup a užívání osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

*MD
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

K pořizování bezbariérových železničních vozidel a jednotek konstatujeme, že požadavek na pořizování bezbariérově přístupných drážních vozidel upravuje ustanovení § 2 odst. 4 nařízení vlády č. 63/2011 Sb., o stanovení minimálních hodnot a ukazatelů standardů kvality

a bezpečnosti a o způsobu jejich prokazování v souvislosti s poskytováním veřejných služeb v přepravě cestujících:

„Při poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících ve veřejné drážní osobní dopravě na dráze celostátní a regionální obsahují vlaky minimálně 1 drážní vozidlo přístupné osobám s omezenou schopností pohybu a orientace v souladu s technickými požadavky stanovenými právním předpisem o schvalování technické způsobilosti železničních vozidel; to se nevztahuje na vlaky, které obsahují minimálně polovinu drážních vozidel uvedených do provozu přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení.“

Toto nařízení vymezuje vozidla, která musí umožňovat přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, vymezuje průměrné stáří vozidel ve veřejné linkové dopravě a upravuje způsob prokazování standardů kvality a bezpečnosti.

Železniční dopravci v osobní železniční dopravě zpravidla pořizují nová vozidla, která jsou alespoň zčásti bezbariérová tak, aby naplnili podmínky nařízení vlády č. 63/2011 Sb. a na dráze celostátní i podmínky závazného a přímo použitelného předpisu EU – rozhodnutí 2008/164/ES ze dne 21. 12. 2007.

České dráhy provozují již téměř 600 jednotek a vozů, které jsou přístupné pro vozičkáře. V loňském roce se rozšířily bezbariérové soupravy hlavně v souvislosti s dodávkou zcela nových klimatizovaných a nízkopodlažních souprav RegioPanter a RegioShark. Díky tomu mohly České dráhy zvýšit počet bezbariérových spojů v JŘ 2014 již na 4 404 spojů.

Bezbariérové jednotky a vozy jsou vybaveny speciálně upravenými místy pro umístění vozíku cestujícího. Na těchto místech jsou buď sklopné sedačky pro ostatní cestující, nebo jsou sedačky zcela odstraněny, aby měl vozičkář potřebný prostor pro svůj pohyb. Součástí vozidel jsou standardně bezbariérové toalety.

České dráhy disponují dvěma základními skupinami vozidel, která jsou přístupná pro vozičkáře. Jednou z těchto skupin jsou (alespoň částečně) nízkopodlažní vozidla, kterých je více než 400. Jedná se o elektrické a motorové jednotky s výškou podlahy nástupního prostoru ve výši moderních vysokých nástupišť, tedy cca 550 mm nad kolejnicí. Pro nástup a výstup vozičkáře do těchto vozidel je nutné překonat jen několikacentimetrovou mezeru mezi nástupištem a podlahou vozidla. Díky tomu v mnoha případech cestující vozičkář ani nepotřebuje asistenci dopravce a nemusí svou cestu předhlašovat. Počet nízkopodlažních souprav v České republice je vysoký i ve srovnání se zahraničím. Další skupinu o téměř 200 vozidlech tvoří vozy s podlahou v klasické výšce a nástup, resp. výstup, je zajištěn prostřednictvím plošin, které jsou buď přímo součástí vozu, nebo se využívají mobilní plošiny na nástupišťích.

České dráhy budou pokračovat v zavádění bezbariérových souprav také v letošním roce, kdy uvedou do provozu jednotky Railjet na mezistátní lince Praha – Brno – Wien – Graz a RegioPanter v Jihomoravském kraji.

Bezbariérová drážní vozidla pro osobní železniční dopravu dále používá dopravce Vogtlandbahn na Liberecku (vlaky „trilex“) a LEO Express na trati Praha – Bohumín a Praha – Staré Město u Uherského Hradiště.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. MD v minulém období při uzavírání smluv s jednotlivými provozovateli železniční dopravy, mimo ČD, nestanovilo povinnost v rámci poskytování veřejné služby zároveň zajistit přepravu pro osoby

s omezenou schopností pohybu a orientace. V RegioJet odmítají zajistit přepravu těchto osob, a to na základě toho, že nemají tuto povinnost uloženou v licenčních podmínkách. Pokud jde o nákup vhodných vozidel pro železniční přepravu, nejsou plně respektovány standardy pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Dosud se nepodařilo snížit dobu pro objednání speciální vozové jednotky pro přepravu osoby s omezenou schopností pohybu a orientace na přijatelnou míru. Objednávat si tuto přepravu na 3 a více dní dopředu je dlouhodobě nepřijatelné.

Plnění opatření kapitoly 8. Život v rodině

Kapitola osmá vychází z článku 23 Úmluvy, jehož obsahem je respektování obydlí a rodin osob se zdravotním postižením.

Rodina je nejlepším a nejpřirozenějším prostředím pro výchovu dětí. Opatření této kapitoly jsou zaměřena na podporu aktivit, jejichž účelem je zvýšení zájmu žadatelů o svěření dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče včetně žadatelů se zdravotním postižením. Důraz je zde kladen rovněž na nezbytnost poskytování poradenské pomoci rodičům pečujícím o dítě se zdravotním postižením a žadatelům o zprostředkování náhradní rodinné péče i osobám, které dítě se zdravotním postižením do své péče převzaly.

V rámci systému pomoci obětem domácího násilí je nutné věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením, neboť jsou často vůči zneužívání v rodině, komunitě nebo ústavech bezbranné.

8.1. V oblasti sociálně-právní ochrany dětí podporovat činnosti směřující ke zvýšení zájmu žadatelů o svěření dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče, včetně žadatelů se zdravotním postižením, poskytování poradenské pomoci pro rodiče pečující o dítě se zdravotním postižením, pro žadatele o zprostředkování náhradní rodinné péče a osoby, které dítě se zdravotním postižením převzaly do své péče, a podporovat rozvoj návazné péče pro tyto děti opouštějící po nabytí zletilosti nebo po ukončení přípravy na budoucí povolání ústavní zařízení. Současně rozvíjet specifické formy podpůrné pěstounské péče na přechodnou dobu umožňující rodičům zpětné převzetí dítěte se zdravotním postižením do péče.

*MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Toto opatření je plněno průběžně. V rámci novely zákona o sociálně-právní ochraně, která vstoupila v účinnost 1. 1. 2013, byly nastaveny podmínky pro vznik podpůrných služeb pro pěstounské rodiny, které mají také usnadnit péči o děti s postižením. Na služby pro pěstounské rodiny je určen státní příspěvek na výkon pěstounské péče. V rámci individuálního projektu MPSV „Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti“ bude provedena definice sítě služeb pro náhradní rodiny, které pečují o děti s postižením, a pilotní ověření její funkčnosti. V rámci těchto aktivit budou zohledněna specifika práce s rodinami a dětmi se zdravotním postižením a budou také odzkoušeny možnosti získání dalších zájemců o pěstounskou péči, kteří by byli připraveni přijmout děti s postižením, a specifika přípravy takových zájemců.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

8.2. V rámci systému pomoci obětem domácího násilí věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením.

MPSV, MZD, MŠMT, MV

průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Usnesením vlády ČR ze dne 13. dubna 2011 č. 262 byl schválen Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014 (dále jen „NAP DN“). V rámci monitoringu plnění NAP DN jsou každoročně Ministerstvem vnitra ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Výborem pro prevenci domácího násilí (dále jen „Výbor“) při Radě vlády pro rovné příležitosti žen a mužů (dále jen „Rada“) zpracovávány souhrnné zprávy o plnění NAP DN. Souhrnná zpráva za rok 2012 o plnění NAP DN (dále jen „Souhrnná zpráva“) byla v roce 2013 projednána Výborem a Radou a následně vzata vládou ČR na vědomí usnesením ze dne 8. ledna 2014 č. 31. Výbor se při hodnocení plnění úkolů NAP DN a při stanovení priorit na další období zabývá specifickými potřebami zvláště ohrožených skupin obyvatel, včetně osob se zdravotním postižením.

Z výše uvedeného vyplývá, že předmětné opatření je v rámci realizace a evaluace NAP DN průběžně naplňováno a je rovněž naplňováno při přípravě Národního akčního plánu prevence domácího násilí na období po roce 2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

MZD v rámci dotačních programů podporovalo každoročně poradenskou činnost o.s. Bílý kruh bezpečí, který se komplexně věnuje pomoci obětem trestných činů a jejich rodinám jako součástí systému, kam mají přímý vstup i občané se zdravotním postižením. V roce 2013 nebyl předložen projekt s touto problematikou.

MZD se podílelo na vzniku DVD o násilí na seniorech a v rámci programů podporuje činnost seniorských organizací, které se touto problematikou zabývají.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT v roce 2013 vyhlásilo dotační řízení na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování, na které ze svého rozpočtu vyčlenilo cca 19 mil. Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména programy dlouhodobé primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží. Cíleně bylo zařazeno do programu na podporu aktivit prevence domácího násilí 5 projektů. Programy všeobecné primární prevence realizované u dětí ve školách téma domácího násilí zahrnovaly. Výsledky dotací na rok 2013 jsou zveřejněny na [www: http://www.msmt.cz/file/26378](http://www.msmt.cz/file/26378).

V roce 2013 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování také podpořeno vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování, a to i v oblasti domácího násilí. Oblast domácího násilí je zahrnuta ve vzdělávací nabídce v rámci DVPP: informace na webu: <http://dvpp.msmt.cz/advpp/dvppv.asp>.

MŠMT na internetových stránkách www.prevence-info.cz zveřejňuje odborné informace z oblasti primární prevence rizikového chování, na tyto stránky bude možné umístit i specifické informace o domácím násilí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Oblast policejního školství:

Popis aktivit v oblasti domácího násilí je součástí bodu 3.2.

Oblast prevence kriminality:

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra (dále jen „OPK“) finančně podporuje nestátní neziskové organizace, které se zaměřují na problematiku domácího násilí v rámci dotačního titulu. OPK finančně podporuje také specifické projekty prevence kriminality, které realizují kraje a obce. Mezi ně patří např. budování speciálních výslechových místností (dále jen „SVM“). Hlavním důvodem k budování těchto místností je zabránit vzniku sekundární viktimizace u obětí – především dětí, které se staly obětí či svědkem závažné trestné činnosti především mravnostního charakteru. Tyto místnosti se, v souladu se zákonem č. 45/2013 Sb., používají i při úkonech s ostatními zvláště zranitelnými oběťmi, což jsou znásilněné ženy, oběti domácího násilí, senioři a osoby se zdravotním postižením. V současné době je celkem 48 speciálních výslechových místností. V roce 2013 bylo vybudováno 5 nových SVM.

Ministerstvo vnitra zpracovalo Souhrnnou zprávu za rok 2012 o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014. Tento vládní materiál zahrnuje úkoly, které se týkají působnosti resortu vnitra a dalších ministerstev. Usnesením bylo uloženo ministerstvu vnitra (odbor prevence kriminality) ve spolupráci se členem vlády, v jehož působnosti je Rada vlády pro rovné příležitosti (MPSV), koordinovat plnění úkolů vyplývajících z NAP DN, zpracovat souhrnnou zprávu o plnění NAP DN v uplynulém kalendářním roce spolu s návrhem priorit na následující období. Zpráva za rok 2012 prošla mezirezortním připomínkovým řízením a byla vládou ČR schválena usnesením č. 31 dne 8. ledna 2014.

Policie České republiky

Policie České republiky přistupuje bez rozdílu k osobám se zdravotním postižením a osobám bez zdravotního postižení. Ochrana osob před vykořisťováním, násilím a zneužíváním je realizována ve formě spolupráce řady subjektů, proto jsou vytvářeny tzv. interdisciplinární týmy. Policie České republiky v této oblasti spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, zdravotnickými zařízeními, nestátními organizacemi, intervenčními centry, městskou policií, a dalšími institucemi. Jednotlivé instituce se navzájem informují o svých zjištěních a možném podezření na páčání trestného činu (např. sociální pracovník při výkonu své činnosti zjistí možné podezření na týrání osoby a může přímo kontaktovat specializované pracoviště Policie České republiky). Policie České republiky má účinné nástroje jak tyto případy řešit (vykázání, trestní postih). Občanská sdružení (např. Bílý kruh bezpečí) poskytují obětem protiprávních jednání pomoc a péči individuálně dle konkrétního případu vždy s ohledem na jedinečnost případu a na individuální potřeby poškozeného, či dalších dotčených osob.

Na zdravotně postižené osoby se u Policie České republiky zaměřuje tzv. systém psychologické pomoci obětem trestných činů a mimořádných událostí. Nejde pouze o oběti

domácího násilí ale o oběti jakéhokoliv deliktu. V takových případech je jim zajištěna nejen akutní psychologická pomoc na místě události, provázení nadcházejícím trestním řízením ale i zprostředkování další následné pomoci podle jejich specifických potřeb.

V rámci šetření případů domácích násilí a vykazování násilných osob ze společného obydlí podle § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, krajská ředitelství Policie České republiky úzce spolupracují s intervenčními centry poskytujícími krizovou pomoc osobám ohroženým domácím násilím, zejména v případech vykazování ohrožujících osob. Rovněž je zpracována metodika postupu při odhalování domácích násilí a vykazování osob pro policisty v běžném výkonu služby tak, aby tyto případy byly včas rozpoznány a bylo tak předcházeno následkům, které vyplývají z domácích násilí. Zvýšená pozornost je věnována odhalování domácích násilí u osob se zdravotním postižením. V případech, kdy je obětí domácího násilí osoba s tělesným postižením, je každý případ řešen individuálně cestou řešitelské skupiny interdisciplinárního týmu nebo je možné přímo využít služeb neziskových organizací (např. Persefona, Magdalenium, Spondea), které zajistí tlumočení do znakové řeči, vhodné azylové bydlení pro osobu se specifickým tělesným postižením (nutnost bezbariérového přístupu).

Ve všech případech je ze strany Policie České republiky dbáno, aby zdravotně postižené osoby mohly plně využít svých oprávnění na ochranu a obranu svých práv. Samozřejmostí je rovněž řádné poučení takového klienta o jeho právech, povinnostech a dalších možnostech eventuální pomoci. Při kontaktu s osobami ohroženými zejména domácím násilím, může být, na základě požadavku klienta, nebo i s ohledem na jeho handicap, úkon proveden buď policistou, nebo policistkou.

Ke komunikaci s oběťmi především zvláště závažných trestných činů jsou zřízeny intervenční týmy pro poskytování psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem mimořádných událostí. Jedná-li se neslyšící osoby, je samozřejmostí vyžádání tlumočnicků z a do znakové řeči. Osobám nevidomým je umožněno, aby jim byly příslušné protokoly předloženy buď v přítomnosti jejich doprovodu, nebo jim jsou před podpisem přečteny.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 9. Vzdělávání a školství

Devátá kapitola reflektuje článek 24 Úmluvy, který je zaměřen na uznávání práva osob se zdravotním postižením na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními.

Základním cílem opatření této kapitoly je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. S tímto cílem souvisí rovněž postupné přetváření stávajícího systému škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a rozšíření jejich působnosti směrem ke školám hlavního vzdělávacího proudu, kterým by nově měly poskytovat odborné, metodické, didaktické a technické zázemí.

Z důvodu demografického vývoje populace dětí a studentů se zdravotním postižením, kteří již byli integrováni do běžných základních a středních škol, a kteří již dospěli do věku vysokoškoláků, se přirozeně zvyšuje počet zájemců o studium na vysokých školách. S nárůstem počtu těchto uchazečů a studentů vyvstává i aktuální potřeba cíleného systémového řešení vzdělávání lidí se zdravotním postižením i v terciárním stupni vzdělávání a zajištění podmínek pro možnost jejich studia. Dosažení vysokoškolského vzdělání je pro absolventy se zdravotním postižením klíčové z hlediska jejich vyšší možnosti pracovního uplatnění.

9.1. Připravit a přijmout koncepci, která zahrne výčet úkolů a opatření potřebných pro lepší přístupnost škol tzv. hlavního vzdělávacího proudu na všech stupních vzdělávání i pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Materiál bude připraven v gesci MŠMT a příprava i následné vyhodnocování jednotlivých opatření bude probíhat za účasti organizací osob se zdravotním postižením a zákonných zástupců dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením.

*MŠMT
do 31. 12. 2013*

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT připravuje koncepci speciálního vzdělávání ve spolupráci s NÚV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

9.4. V návaznosti na stanovení míry (stupňů) podpůrných opatření vytvořit obecný katalog dostupných prostředků speciálně pedagogické podpory a stanovit způsob jejich poskytování.

*MŠMT
do 31. 12. 2013*

PLNĚNÍ MŠMT:

Je zpracováván Katalog podpůrných opatření pro žáky, kteří budou vyžadovat úpravy ve vzdělání. Uvažuje se o 5 stupních podpory od nejjednoduššího plánu pedagogické podpory až po služby asistentů pedagoga, nastavení reedukačních a dalších opatření pro děti se zdravotním postižením. Katalog se připravuje jako součást návrhu nových legislativních předpisů, které budou nově vymezovat školní a školské poradenské služby.

Katalog pro nastavování podpůrných opatření pro žáky s potřebou úprav ve vzdělávání bude stanovovat organizaci, strukturu a rozsah poskytovaných služeb žákům ze strany škol a nastavovat pravidla pro administraci a finanční rozvahu navrhovaných stupňů podpory. Uvažovaný termín realizace je v závislosti na přijetí legislativních změn.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Katalog podpůrných opatření pro žáky je již vytvořen, ale dosud není aplikován v praxi. V současné době se připravuje novela školského zákona v rámci níž by měl být katalog implementován do praxe. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

9.6. Navrhnout pravidla uskutečňování jiného způsobu vzdělávání ve smyslu § 42 školského zákona s cílem sjednotit metodické, organizační a personální zajištění vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením.

MŠMT

do 31. 12. 2013

PLNĚNÍ MŠMT:

V průběhu roku 2013 byl metodický pokyn konzultován s odborníky z oboru speciální pedagogiky. Pracovní skupina zastoupena odborníky z krajských úřadů a speciálních pedagogických center zapracuje vznesené připomínky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

9.8. Zkvalitnit organizační, procesní a obsahový rámec speciálně pedagogického poradenství a diagnostiky s cílem zajistit nezávislé a jednotné posuzování potřeby podpůrných opatření dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v celé ČR, včetně zajištění práv dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a jejich zákonných zástupců. V souvislosti s katalogem prostředků speciálně pedagogické podpory (druhů podpůrných opatření) řešit obligatornost závěrů speciálně pedagogické diagnostiky ve školách a školských zařízeních.

MŠMT

do 31. 12. 2013

PLNĚNÍ MŠMT:

Úkol je částečně splněn v souvislosti s novelizací vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění vyhlášky č. 116/2011.

Dále byl úkol naplněn prostřednictvím ESF projektů, které se zabývaly vytvářením standardů speciálně pedagogické péče. Nyní jsou tyto úkoly součástí projektu RAMPS VIP III, kde je cílem nastavit koordinaci sítě poskytovaných školských a školních poradenských služeb, vymezení podpůrných opatření 1. - 4. stupně, která zpřehlední rozsah i obsah poskytovaných poradenských služeb a zpřesní obligatorní postupy speciálně pedagogické i psychologické diagnostiky. Připravuje se Katalog podpůrných opatření. Připravovaná opatření jsou v souladu s návrhy úprav §16 školského zákona, který vymezuje charakter poskytovaných poradenských služeb ve vztahu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

V roce 2013 realizoval NÚV programy DVPP k posílení kompetencí poradenských pracovníků škol a školských poradenských zařízení v oblasti posuzování a stanovení míry podpůrných opatření při vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním. Jednalo se například o tyto programy:

- Diagnostika vývoje dítěte předškolního věku (27 proškolených odborníků)
- Diagnostika míry školní připravenosti. Užívání MaTeRS mapujícího testu školní připravenosti (54 proškolených odborníků)
- Diagnostika psychologických projevů ADHD ve školní poradenské praxi (20 proškolených odborníků)
- Vývojová diagnostika dětí s kombinovaným postižením - I. (45 proškolených odborníků)
- Vývojová diagnostika dětí s kombinovaným postižením – II. (21 proškolených odborníků)
- Diagnostika poruch autistického spektra (34 proškolených odborníků)
- Proškolení odborníků SPC pro potřeby uzpůsobení podmínek pro konání MZ u žáků se SVP

V rámci projektu financovaného ESF a spolufinancovaného státním rozpočtem ČR RAMPS byly realizovány další vzdělávací programy zaměřené na podporu pedagogických pracovníků pracujících s žáky se zdravotním postižením. Tyto vzdělávací kurzy absolvovali účastníci zdarma.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn částečně. Podpůrná opatření a jejich stupně nejsou aplikovány v praxi. MŠMT na těchto úkolech stále pracuje. Navržen posun termínu do 31. 12. 2014.

9.9. Zvláštní pozornost věnovat vzdělávání dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením s cílem odstranit dřívější takřka výlučné vzdělávání těchto žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením.

*MŠMT
do 31. 12. 2013*

PLNĚNÍ MŠMT:

Problematika stávajících základních škol praktických je řešena novelami vyhlášek č. 73/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb. a také vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění vyhlášky č. 256/2012 Sb. Vytvoření nové koncepce vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením bude součástí řešení úkolů vyplývajících z Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání.

NÚV realizoval kurz zaměřený na podporu inkluzivního vzdělávání Podpora inkluzivního vzdělávání žáků se SVP - příprava a realizace vzdělávání podle IVP, a také na školní práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami Alternativní výchovné a vzdělávací metody ve vzdělávání žáků se SVP (18 proškolených). Kurz se zaměřil na implementaci výstupu projektu CPIV- na seznámení pedagogů škol a psychologů, speciálních pedagogů se Školním podpůrným programem, který definuje postupy v práci škol, které mohou napomoci k vytvoření proinkluzivně orientovaných škol.

Probíhala příprava úkolu, který řeší srovnávací analýzu RVP ZV a jeho přílohy č. 2 upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením z hlediska individuální integrace v běžné škole.

Shromážďovaly se podklady k úkolu Zahájení přípravných kroků pro změny RVP ZV – LMP.

V oblasti závěrečné evaluace pokračoval od roku 2012 úkol Závěrečné zkoušky v oborech kategorie C a J, jehož cílem je analyzovat potřeby reformy závěrečné zkoušky v Praktické škole dvouleté (obor vzdělání kategorie C). Zde se velmi často vzdělávají žáci s lehkým mentálním postižením. V roce 2013 byl v NÚV sestaven pro účely tvorby témat závěrečných zkoušek řešitelský tým složený z vyučujících tohoto oboru, který zpracoval 81 témat pro teoretickou a 12 témat pro praktickou zkoušku z odborných předmětů včetně příslušných náležitostí (např. pokynů pro organizaci zkoušky, správných řešení pro učitele, jednotné stanovených kritérií a pravidel hodnocení atd.). Z vytvořených témat bylo v NÚV sestaveno jednotné zadání závěrečných zkoušek pro Praktickou školu dvouletou. V září 2013 bylo jednotné zadání předloženo všem dalším školám vyučujícím obor Praktická škola dvouletá a bylo k němu uskutečněno dotazníkové šetření. Ze závěrů šetření vyplynulo, že vyučující tohoto oboru vytvořené materiály považují za přínosné a možnost využívat jednotné zadaná témata závěrečných zkoušek v tomto oboru podporují. Výstupem za rok 2013 byla zpráva pro GP MŠMT Možnosti uplatnění jednotného zadání závěrečné zkoušky v oborech vzdělání kategorie C a J (listopad 2013).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

9.14. V rámci strategických materiálů MŠMT bude zohledněna problematika rovného přístupu studentů se zdravotním postižením a MŠMT zajistí, aby právní předpisy, příp. návrhy nových právních předpisů v oblasti terciárního vzdělávání obsahovaly ustanovení týkající se rovného přístupu a nediskriminace zdravotně postižených osob.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

Problematika rovného přístupu studentů se zdravotním postižením je zohledněna v Dlouhodobém záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015 a jeho každoročních aktualizací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.16. Sledovat školní vzdělávací programy v oblasti předškolního vzdělávání vzhledem k potřebám dětí se zdravotním postižením. Prioritně zjišťovat a zlepšovat kvalitu poskytované logopedické péče k posilování komunikační kompetence dětí.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

Realizace úkolu ze strany NÚV spočívala v podpoře implementace Metodického doporučení č. j. 14 712/2009-61 k zabezpečení logopedické péče ve školství a metodické podpoře činnosti krajských koordinátorů logopedické péče ve školství, kteří ve svěřených krajích vytvářejí podmínky pro včasný záchyt rizikového vývoje řeči předškolních dětí, resp. školních začátečníků, spolupracují se školami při realizaci programů primární logopedické prevence a podporují vytváření sítí poskytovatelů logopedické péče ve školství.

NÚV zpracoval Standard dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k podpoře přirozeného rozvoje řeči – k primární logopedické prevenci s cílem zlepšit kvalitu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti a zajistit, aby příslušné vzdělávací programy, které jsou předkládány k akreditaci MŠMT a které jsou zaměřené na podporu přirozeného rozvoje řeči dětí, obsahovaly klíčové tematické okruhy.

V roce 2013 realizoval NÚV následující vzdělávací programy zaměřené na zvyšování profesních kompetencí odborníků a tím i na zvyšování kvality poskytované logopedické péče: Skupinová stimulace vývoje předškolních dětí; Podpora rozvoje komunikačních schopností u dětí v riziku NKS a SPU (21 proškolených odborníků); Rozvoj nadaných dětí předškolního věku v MŠ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.17. Vyhodnotit prostřednictvím pilotních škol systém tvorby školních vzdělávacích programů (ŠVP) vzhledem k potřebám žáků se zdravotním postižením, především vhodné začleňování předmětů speciálně pedagogické péče.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

V rámci projektu Centra podpory inkluzivního vzdělávání (ESF) podpořeného státním rozpočtem ČR a ESF vznikla metodika tvorby školního podpůrného programu (Školní podpůrný program) a také vzdělávací program, který je zařazen do vzdělávací nabídky NÚV od jara roku 2014.

V roce 2013 bylo zahájeno řešení úkolu Zpracování řešitelského záměru a zahájení přípravných kroků pro změny RVP ZV a RVP PV. V rámci úkolu byl proveden sběr podnětů týkajících se RVP ZV. Jednou z oblastí podnětů byla i problematika vzdělávání žáků se SVP. Na základě tohoto sběru bude v roce 2014 provedeno šetření ve školách, které se bude týkat i tvorby ŠVP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.18. Zajistit, aby rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání respektovaly specifika vzdělávání jednotlivých skupin žáků se zdravotním postižením včetně konkretizace prostředků speciálně pedagogické podpory a způsobů jejich poskytování.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

Problematika vzdělávání žáků se zdravotním postižením je začleněna do rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia již od roku 2007 (část D, kap. 9.1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním). Rovněž v rámcových vzdělávacích programech pro střední odborné vzdělávání je společně pro všechny obory vzdělání pojednána v kapitole 11 - Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných resp. v podkapitole 11.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním. Celkem 36 RVP středního odborného vzdělávání je určeno pro obory vzdělání kategorie E (střední vzdělání s výučním listem), ve kterých zaujímají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami více než dvě třetiny žáků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.20. Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. V tomto směru prosazovat také přípravu budoucích pedagogických pracovníků na fakultách vysokých škol.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

NÚV realizoval v roce 2013 následující kurzy zaměřené na vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením, kteří jsou zařazeni v hlavním vzdělávacím proudu: Podpora inkluzivního vzdělávání žáků se SVP - příprava a realizace vzdělávání podle IVP; Metodika rozvoje grafomotoriky a počátečního psaní; Vývojová dysfázie.

V roce 2013 bylo i nadále učitelům poskytováno průběžné poradenství při vzdělávání dětí a žáků se SVP prostřednictvím metodického portálu www.rvp.cz a Konzultačního centra NÚV. Metodický portál www.rvp.cz v roce 2013 nabídl webináře (online semináře) se zaměřením na integraci žáků s postižením. Webináře byly pak formou záznamů publikovány v modulu AudioVideo.

Vybrané webináře:

- 15. 5. 2013 Dítě se zrakovým postižením v procesu edukace I, Kateřina Stejskalová
- 22. 5. 2013 Dítě se zrakovým postižením v procesu edukace II, Kateřina Stejskalová

- 9. 10. 2013 Být odlišný je normální, jak u žáků rozvíjet toleranci a pochopení pro postižené osoby (nejen spolužáky), Lucie Poláková, Ivana Čamková.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.21. V oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením pokračovat v systému inkluzivního vzdělávání. Forma vzdělávání musí být volena v souladu s nejlepším zájmem dítěte, žáka, resp. studenta. Podporovat vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům. Školy samostatně určené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení. V maximální míře využívat nových technických a kompenzačních pomůcek a pokračovat v proškolení pedagogů v práci s těmito pomůckami a osvojování komunikačních nástrojů jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

Pro účel volby vzdělávací cesty v nejlepším zájmu dítěte/žáka/studenta byla zpracována novela vyhlášky č. 73/2005 Sb., jejíž součástí je Příloha upravující závazný rozsah povinných informací, které škola nebo školské poradenské zařízení poskytuje zákonnému zástupci nezletilého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo zletilému žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami, aby tyto subjekty mohly s plnou odpovědností rozhodnout o takové vzdělávací cestě, která nejvíce odpovídá vzdělávacím potřebám konkrétního dítěte/žáka/studenta a je v souladu s jeho zájmem. Je zdůrazněno, aby tyto informace byly poskytovány srozumitelnou formou a aby jejich adresát měl možnost klást doplňující otázky. Porozumění informace její příjemce stvrzuje svým podpisem.

Kurzy DVPP realizované NÚV jsou změřeny na aktuální postupy zjišťování vzdělávacích potřeb dětí/žáků/studentů a na poskytování poradenských služeb, jejichž obsah a kvalita reflektuje Úmluvu o právech dítěte a Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením.

Proběhlo šetření o míře a podobě poskytované podpory nadaných žáků se zdravotním postižením v SPC (ti zpravidla integrováni v běžných školách hlavního vzdělávacího proudu). K tomuto tématu proběhlo šetření ve 4. čtvrtletí roku 2012, v roce 2013 byla zpracována analýza, která je součástí širšího dokumentu Analýza pedagogicko-psychologické podpory vzdělávání nadaných a poradenské péče o nadané ve školách a školských poradenských zařízeních. V návaznosti na šetření byla ustavena pracovní skupina odborníků ze SPC, v jejímž rámci byly zjišťovány podrobnosti o této podpoře. Byl zpracován návrh metodiky zaměřené na téma podpory nadaného žáka s narušenou komunikační schopností, která by měla být zpracovávána v roce 2014.

Pokračovalo řešení úkolu Pokusné ověřování individuálního vzdělávání (PO IV) na 2. stupni základní školy. Toto vzdělávání, které se uskutečňuje bez pravidelné účasti ve vyučování ve škole, velmi často využívají rovněž žáci se SVP. V roce 2013 byla vytvořena průběžná zpráva o PO IV za školní rok 2012 – 2013, materiál NÚV kol.: Průběžná zpráva z pokusného

ověřování individuálního vzdělávání na 2. stupni ZŠ ve š. r. 2012/2013. Zpráva je určena pracovníkům MŠMT, školám účastnícím se PO IV a zástupcům Asociace pro domácí vzdělávání, tj. především osobám sdruženým v řídicím týmu pro řízení individuálního vzdělávání na 2. stupni základní školy. Materiál je dostupný v NÚV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.22. Finančními nástroji podporovat zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro co největší počet osob se zdravotním postižením.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT podporuje zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro co největší počet osob se zdravotním postižením prostřednictvím Zásad a pravidel financování vysokých škol. Pro rok 2013 byla na podporu financování zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami vyčleněna částka v celkové výši 44 593 000 Kč, jednalo se o 894 studentů. Pro rok 2014 byla na podporu financování zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami vyčleněna částka v celkové výši 46 600 000 Kč, jednalo se o 1148 studentů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.23. Cíleně sledovat kvalitu činnosti vysokých škol se zaměřením na vzdělávání zdravotně postižených osob, a to zejména prostřednictvím „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 - 2015“ a výročních zpráv vysokých škol.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT plní toto opatření prostřednictvím „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 - 2015“. Ve zmíněném strategickém dokumentu je např. formulováno opatření, že MŠMT bude podporovat další rozvoj moderních metod a kreativity vzdělávacích činností (např. projektově orientované metody vzdělávání, e-learning, blended learning) tak, aby odpovídaly také potřebám specifických cílových skupin studentů (studující při zaměstnání, zdravotně či sociálně znevýhodnění) nebo doporučení vysokým školám vytvářet a dále rozvíjet podmínky umožňující studium osobám se specifickými potřebami. Především je však v dokumentu stanoven cíl MŠMT „Snižovat bariéry v přístupu ke vzdělávání a v průběhu studia“ s opatřením, že bude podporovat studium smyslově, pohybově nebo obdobně znevýhodněných studentů případně studentů se specifickými vzdělávacími potřebami a zajistí systémové změny ve financování těchto aktivit a doporučením pro vysoké školy vytvářet podmínky pro studium zdravotně znevýhodněných studentů a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami.

Toto opatření je i plněno prostřednictvím výročních zpráv vysokých škol. MŠMT tak prostřednictvím výročních zpráv o činnosti jednotlivých vysokých škol získá potřebné údaje, na základě nichž může sledovat kvalitu činnosti vysokých škol se zaměřením na vzdělávání zdravotně postižených osob.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

9.24. Podporovat celoživotní učení osob se zdravotním postižením.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

Ve smyslu zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání nabízí v současnosti resort školství mládeži s mentálním postižením zájmové vzdělávání prostřednictvím projektů ESF, konkrétně projektů s pracovním názvem „Aktivační centra“. Ta pro své aktivity využívají optimální prostředí speciálních škol, především bezbariérových a vhodně vybavených základních škol speciálních a středních praktických škol s jednoletou přípravou. V odpoledních a podvečerních hodinách, kdy skončil vyučovací provoz i zájmové činnosti školy, se otvírá prostor právě pro AC. Velká část mládeže s mentálním postižením sem zná cestu, neboť se často jedná o absolventy těchto škol. Činnosti nabízené AC formou kurzů volně navazují na Rámcový vzdělávací program základní školy speciální a Rámcový vzdělávací program praktické školy s jednoletou přípravou. Smyslem je zachovat získané vědomosti, dovednosti a návyky z období školního vzdělávání, případně je dále rozvíjet vzhledem k aktuálním potřebám a schopnostem každého jednotlivého žáka včetně jeho zdravotního stavu. Z nabízených si uchazeč může zvolit ten kurz, jehož obsah nejlépe vyhovuje jeho individuálním požadavkům i představám jeho zákonných zástupců. Vzhledem k reálným schopnostem je po vzájemné konzultaci žák zařazen do kurzu základního, nebo náročnějšího rozšiřujícího.

NÚV poskytuje vzdělávání pedagogickým pracovníkům v oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, inkluzivního vzdělávání, rehabilitačních a podpůrných metod. Kurzy NÚV jsou zcela otevřené všem pedagogickým pracovníkům bez ohledu na jejich případné zdravotní postižení. Hlavní učebna detašovaného pracoviště NÚV, Novoborská 372, Praha 9 umožňuje bezbariérový přístup.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 10. Zdraví a zdravotní péče

Opatření desáté kapitoly vycházejí z článku 25 Úmluvy, který deklaruje osobám se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví a zdravotní péče bez diskriminace na základě zdravotního postižení.

Zdravotní péče poskytovaná pacientům se zdravotním postižením je neoddělitelnou součástí jednotného systému veřejného zdravotního pojištění. V rámci naplňování opatření této kapitoly je zapotřebí i nadále uplatňovat takové nástroje, které povedou ke snížení potřeby zdravotní péče, popřípadě k její vyšší efektivitě a kvalitě. K takovým nástrojům patří nejen rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit osob se zdravotním postižením a chronicky nemocných, stejně jako další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Pozornost je třeba věnovat také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů.

10.3. Podporovat vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit ve zdravotnických zařízeních, zejména podpořit spolupráci organizací osob se zdravotním postižením se zařízeními následné a dlouhodobé péče.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V rámci dotačních programů 2013 pokračovala podpora projektů, jejichž cílem byl rozvoj dobrovolnictví jako důležitá součást kvalitní psychosociální péče o nemocného, od dětských pacientů přes dlouhodobě nemocné až po terminálně nemocné v hospicích. Byly podpořeny projekty samotných zdravotnických zařízení, která provozují dobrovolnická centra pro své pacienty, Oblastní nemocnice Kladno, ve zdravotnických zařízeních Olomouckého a Moravskoslezského kraje, činnost dobrovolníků ve Fakultní nemocnici Brno, Krajské nemocnici v Liberci a v psychiatrických nemocnicích. Podpořeny byly i projekty občanských sdružení, které připravují dobrovolníky pro zařízení zdravotních i sociálních služeb (Lékořice Praha, Jíka Olomouc, Adra, Farní Charita Tábor, atd.). Bylo podpořeno 28 projektů v celkové výši 2 508 000 Kč.

Pro zajištění kvality dobrovolnického programu je v projektech kladen důraz na dodržování „Metodického doporučení pro zavedení dobrovolnického programu v nemocnicích v souladu s procesy řízení rizik a bezpečnosti pacientů“, které bylo vydáno ve Věstníku MZD ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.4. Podporovat zlepšení podmínek využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V roce 2013 v souladu s Národní strategií pro vzácná onemocnění na léta 2010 – 2020 byla dále zřizována centra pro vzácná onemocnění. Centra péče o dětské a dospělé pacienty s cystickou fibrózou budou působit ve FN Motol, FN Brno, FN Plzeň, FN Olomouc a FN Hradec Králové. Centrum ve FN Motol bude navíc pro ostatní centra plnit funkci konzultačního, metodického a analytického pracoviště. Dále bylo ustaveno Centrum pro epidermylosis bullosa ve FN Brno a Centrum dědičných poruch metabolismu ve VFN Praha. Všechna tato centra přispějí k zlepšení využitelnosti zdravotní péče osobami se vzácnými onemocněními.

V rámci dalšího zlepšení využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením byly v programech MZD opět podpořeny projekty týkající se specifické komunikace sluchově postižených občanů (modelový program pro ženy se sluchovým postižením a zdravotnický personál v Ústavu pro matku a dítě v Praze – Podolí, kurzy znakového jazyka probíhají ve FN Olomouc, VFN Praha), další vzdělávací programy i pro zdravotnickou veřejnost se zaměřily na problematiku komunikace s pacienty s mentálním postižením, duševním onemocněním, s nevidomými pacienty.

Na pacienty s vážným omezením hybnosti jsou zaměřeny projekty bezbariérových úprav zdravotnických zařízení (vstupů i sociálních zařízení).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.5. V připravovaných legislativních normách aplikovat způsoby naplnění práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dalších normativních aktů.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

Do nové legislativní normy zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.6. Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

Ministerstvo zdravotnictví každoročně, i v roce 2013, podpořilo vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit pro zdravotnickou veřejnost, zejména v dotačních programech (např. program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením). Jsou podporovány projekty věnující se komunikaci zdravotníků s občany se zdravotním postižením, výukové kurzy českého znakového jazyka pro zdravotnické pracovníky (např. projekt české komory tlumočnicků znakového jazyka s náplní výuky plnohodnotné komunikace mezi neslyšícím pacientem a zdravotnickým personálem) doplněné DVD. Byl podpořen i zcela ojedinělý projekt osvěty praktických lékařů o komunikaci s pacienty v terminálním stadiu onemocnění. Občanské sdružení Kolumbus s pomocí podpory z programu realizovalo „Průvodce lékaře službami pro osoby s duševní poruchou“. Velmi úspěšný je projekt o.s. Okamžik „Podpora zdravotnického personálu při práci s nevidomými“. V rámci projektu somatopedické společnosti byla podpořena příprava a realizace e-learningového programu pro komunikaci zdravotníků s pacienty s mentálním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.7. Udělovat výroční Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

*MZD
každoročně*

PLNĚNÍ MZD:

Za rok 2013 obdrželi cenu ministra za práci ve prospěch zdravotně postižených občanů Mgr. Ivana Šámalová, ředitelka Svazu postižených civilizačními chorobami, a za rozvoj zdravotně sociální péče v oblasti kochleárních implantací Prof. MUDr. Jan Betka, DrSc. a Doc. MUDr. Zdeněk Kabelka, Ph.D.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.8. Podporovat na komunitní úrovni specializovaná centra a zdravotnická zařízení pro pacienty s chronickým onemocněním, pro osoby se zdravotním postižením a pacienty v terminálních stavech a prosazovat nezbytnou provázanost těchto zařízení se systémem sociálních služeb.

*MZD, MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V roce 2013 rámci programu grantové podpory občanských sdružení a humanitárních organizací byl podpořen projekt zdravotní péče pro bezdomovce (nizkoprahová ordinace), jsou podporována centra Tyfloservisu pro zrakově postižené. Je podporována náročná ošetrovatelská péče pro chronické pacienty v pokročilém věku v domově sv. Karla Boromejského. Jsou podporovány hospicové aktivity na komunitní úrovni ve stávajících hospicích i v hospicové domácí péči.

Pracovníci MZD se aktivně účastnili činnosti komisí zřízených MPSV v rámci transformace zařízení sociálních služeb v zařízení na komunitní úrovni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MPSV:**

MPSV podporuje sociální služby (jak terénní, ambulantní, tak pobytové), které poskytují podporu a pomoc osobám s chronickým onemocněním (například s chronickým duševním onemocněním). Podpora je poskytována prostřednictvím dotačního titulu MPSV na financování běžného provozu sociálních služeb, např. pro služby chráněné bydlení, domovy se zvláštním režimem. Další aktivity jsou vyvíjeny v rámci projektů MPSV (např. Podpora transformace sociálních služeb, Transformace sociálních služeb), které se snaží o podporu poskytování pomoci a podpory těmto lidem v jejich přirozeném prostředí (prostřednictvím komunitních sociálních služeb).

MPSV v rámci novelizace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dalo možnost poskytovat odborné sociální poradenství ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu jako legitimní sociální službu. Změna zmíněné právní normy nabyla účinnosti od 1. 1. 2014 a má podpořit poskytování paliativní péče a jejich principů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.9. V rámci mezíresortní skupiny Ministerstva zdravotnictví věnovat pozornost vzniku systému zdravotně sociální péče o duševně nemocné, zejména na komunitní úrovni. V rámci zkvalitnění života těchto pacientů podporovat rozvoj činnosti komunitních sester.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V roce 2013 byl uveřejněn výsledek práce mezíresortní komise pro strategii koncepce transformace péče o duševně nemocné v podobě materiálu pod názvem „Strategie reformy psychiatrické péče“. Na vzniku strategického plánu se podílely i organizace zastupující zájmy pacientů – uživatelů psychiatrické péče. Řešení problematiky má napomoci i plnění Dvoulété smlouvy o spolupráci mezi MZD ČR a Regionálním úřadem WHO pro Evropu na léta 2012 – 2013 zlepšením kapacit pro poskytování služeb na komunitní úrovni, do této činnosti jsou zapojeny i komunitní sestry. Na řešení těchto projektů spolupracuje Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, Psychiatrická společnost ČLS JEP a Ministerstvo zdravotnictví.

V rámci dotačního programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byl podpořen projekt občanského sdružení uživatelů psychiatrické péče Kolumbus, „Pacient pomáhá pacientovi“, jde o činnosti na komunitní úrovni při návratu z léčebny a zabránění rehospitalizace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.10. Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

MZD v rámci své kompetence k oblasti léčebné rehabilitace podpořilo v rámci dotačního programu v roce 2013 projekty, které do této oblasti také patří (např. podpora arteterapie a muzikoterapie jako součást psychosociální rehabilitace ve MOÚ Brno, dovybavení RÚ Hrabyně zvedacími systémy, podpora dlouhodobé denní rehabilitace osob s těžkým poškozením mozku ve VFN Praha, podpora specializované rehabilitace pro nemocné s roztroušenou sklerózou v Domově sv. Josefa, dále rehabilitační centrum kochleárních implantací u dětí a rehabilitační aktivity pro děti s poruchou autistického spektra.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.11. Vytvářet informační materiály pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivé typy zdravotního postižení.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

Plnění tohoto bodu je již uvedeno v rámci opatření bodu 10.6. Je distribuován materiál, který vznikl v průběhu minulých let a dále nově vzniklé informační materiály. Plnění tohoto opatření bylo realizováno zejména v předchozích letech, kdy vznikaly materiály přinášející adresáře služeb na centrální úrovni. V souvislosti s decentralizací a principem subsidiarity by se měl vznik těchto materiálů přesunout do kompetence obecních úřadů, úřadů městských částí a Krajských úřadů, s výjimkou tzv. „osiřelých nemocí“, kde podporujeme v informační činnosti Českou asociaci pro vzácná onemocnění.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.12. Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

Podpoře preventivních aktivit se v rámci MZD věnuje zejména Národní program podpory zdraví. V rámci tohoto programu se zaměřujeme zejména na sekundární prevenci, na zabránění prohloubení již získaného zdravotního postižení a na udržení kvality života pacientů se zdravotním postižením. V roce 2013 byly podpořeny projekty obsahující osvětovou kampaň zaměřenou na zabránění úrazů s poškozením míchy u skupiny středoškolské mládeže, dále projekty na podporu včasné diagnostiky a screeningu vrozených sluchových vad, informace o problematice celiakie pomocí webových stránek, informační portál „Vozejkov“ České asociace paraplegiků, program „Přisedni si...“ Ligy vozíčkářů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

10.13. Podporovat vznik informačních materiálů a aktivity v oblasti ochrany osob se zdravotním postižením proti sexuálnímu zneužívání.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

Do dotačních programů, do programu grantové podpory i do programu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením nebyl v roce 2013 předložen konkrétní projekt s touto tematikou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 11. Rehabilitace

Jedenáctá kapitola implementuje článek 26 Úmluvy pojednávající o habilitaci a rehabilitaci osob se zdravotním postižením.

Rehabilitace je charakterizována jako vzájemně provázaný, koordinovaný a cílený proces, jehož základní náplní je co nejvíce minimalizovat přímé i nepřímé důsledky trvalého nebo dlouhodobého zdravotního postižení jedince. V případě vzniklých následků zdravotního postižení je cílem rehabilitace co nejrychleji zapojit osoby se zdravotním postižením do všech obvyklých společenských aktivit s maximálním důrazem na jejich pracovní začlenění. Je nezbytné, aby proces rehabilitace byl prováděn uceleně a koordinovaně. Ucelenost v rehabilitaci znamená především časnost a návaznost jednotlivých složek rehabilitace na sebe (léčebné, sociální, pedagogické a pracovní) a také komplexnost.

V rámci plnění opatření této kapitoly je velice naléhavé rozvíjet jednotlivé oblasti rehabilitace zaměřené na osoby se zdravotním postižením a vytvářet legislativní i věcné podmínky pro jejich lepší součinnost a koordinaci.

11.1. Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet legislativní i věcné podmínky pro její lepší součinnost a koordinaci s ostatními oblastmi komplexní rehabilitace.

*MZD
průběžně*

PLNĚNÍ MZD:

V přijatém zákonu o zdravotních službách je upravena léčebná rehabilitace v souvislostech - účelem léčebně rehabilitační péče je maximální obnovení fyzických, poznávacích, řečových, smyslových a psychických funkcí pacienta, zpomalení nebo zastavení nemoci a stabilizace jeho zdravotního stavu.

V oblasti přípravy legislativního řešení koordinované rehabilitace spolupracuje MZD s předkladatelem (MPSV) v pracovní skupině pro přípravu nové legislativní normy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně. Chybí provázanost a návaznost s ostatními oblastmi rehabilitace. V důsledku restrikce lázeňské péče došlo také k restrikci léčebné rehabilitace, která je v lázeňských objektech realizována.

11.2. Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet legislativní i věcné podmínky pro její lepší součinnost a koordinaci s ostatními oblastmi komplexní rehabilitace.

*MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Právo na pracovní rehabilitaci osoby se zdravotním postižením vyplývá ze zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti.

Pracovní rehabilitaci zabezpečuje krajská pobočka Úřadu práce ČR místně příslušná podle bydliště osoby se zdravotním postižením ve spolupráci s pracovními rehabilitačními středisky nebo může na základě písemné dohody pověřit zabezpečením pracovní rehabilitace jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Pracovní rehabilitace představuje komplexní systém aktivit, jehož cílem je usnadnit vstup osob se zdravotním postižením na otevřený trh práce. Na pracovní rehabilitaci má právo osoba se zdravotním postižením, osoba, která je uznána dočasně práce neschopnou, a pracovní rehabilitaci jí doporučil ošetřující lékař, osoba, která v rámci kontrolní lékařské prohlídky přestala být invalidní a pracovní rehabilitaci jí doporučila okresní správa sociálního zabezpečení, nebo osoba, která byla orgánem sociálního zabezpečení posouzena, že již není invalidní, a to po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení.

Za účelem rozvoje a úplného pokrytí dostupných standardizovaných služeb v rámci pracovní rehabilitace pokračovala v roce 2013 realizace systémového individuálního projektu „Regionální síť spolupráce v pracovní rehabilitaci“ (zkráceně PREGNET), který navazuje na předchozí výsledky projektu „Rehabilitace-Aktivace-Práce“ (zkráceně RAP). Projekt PREGNET je prioritně zaměřen na vytvoření systému regionálních sítí spolupráce v oblasti pracovní rehabilitace a vytvoření podmínek pro jejich rozvoj v kraji Libereckém, Plzeňském, Středočeském, Olomouckém, Moravskoslezském, Vysočině, Jihomoravském a Zlínském, které nebyly pokryty předcházejícím projektem RAP. Měl by také podpořit aktivní zapojení zaměstnavatelů a organizací pracujících s osobami se zdravotním postižením, jelikož síťování se týká nejen Úřadu práce ČR jako partnera projektu, který zabezpečuje pracovní rehabilitaci, ale především potenciálních partnerských organizací z oblasti léčebné a pracovní rehabilitace, tj. zdravotnických organizací, vzdělávacích a poradenských organizací a organizací specializujících se na práci s osobami se zdravotním postižením v oblasti jejich integrace na trh práce.

V roce 2013 pokračovala jednání expertní pracovní skupiny ke koordinaci rehabilitace osob se zdravotním postižením. Materiál „Teze právní úpravy koordinace rehabilitace“ byl rozeslán do meziresortního připomínkového řízení. Cílem opatření, které překračuje rok 2014, je vytvoření fungujícího a efektivního systému koordinace rehabilitace osob se zdravotním postižením. V roce 2014 se předpokládá finalizace materiálu a navázání užší spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně. Chybí provázanost a návaznost s ostatními oblastmi rehabilitace.

11.3. Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek komplexní rehabilitace.

*MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MŠMT:

NÚV se prostřednictvím vzdělávání pedagogických pracovníků podílel také na rozvoji komplexní rehabilitace žáků dětí a studentů se zdravotním postižením. Byly realizovány tyto kurzy pro pedagogické pracovníky ze zařízení, v nichž klienti, děti, žáci a studenti vyžadují rehabilitační postupy: Možnosti využití muzikoterapie při práci se žáky v ZŠ speciální (7 proškolených odborníků); Metody a techniky stimulace pohybového vývoje a vývoje orálních funkcí, handling a polohování žáků s kombinovaným postižením (20 proškolených odborníků); Zážitek seminář speciálně pedagogických a podpůrných metod využívaných v multisenzorickém prostředí (snoezelen); Sociální učení, čtení s využitím globální metody, psaní hůlkovým písmem a sociální počty - I. (úvodní seminář), (15 proškolených odborníků); Sociální učení, čtení s využitím globální metody, psaní hůlkovým písmem a sociální počty - II. (workshop); Znak do řeči (18 proškolených odborníků); Možnosti využití metod augmentativní a alternativní komunikace v ZŠ speciální; VOKS - Výměnný obrázkový komunikační systém (104 proškolených odborníků).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně. Chybí provázanost a návaznost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Plnění opatření kapitoly 12. Zaměstnávání

Článek 27 Úmluvy, z kterého vychází dvanáctá kapitola, se zabývá prací a zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením je nutné věnovat zvýšenou pozornost. Stávající situace v oblasti zaměstnanosti této cílové skupiny ukazuje na potřebu celkové revize systému podpory zaměstnanosti, včetně vyhodnocení dopadů souvisejících systémů (sociální, daňový).

Problematikou zaměstnávání osob se zdravotním postižením se zabýval projekt „Zvýšení efektivity systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR“, který byl realizován Ministerstvem práce a sociálních věcí a který by měl zajistit komplexní řešení systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením v následujícím období. Cílem by mělo být zlepšení situace začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce a zajištění co nejvyšší míry efektivní pomoci jednotlivých institucí, zejména úřadů práce.

12.5. Předložit věcné hodnocení výstupů z projektu „Zvýšení efektivity systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením“.

MPSV

2x ročně, po dobu realizace projektu

PLNĚNÍ MPSV:

Úkol byl splněn (projekt byl realizován do července 2012).

Projekt byl zaměřen na oblast podpory osob se zdravotním postižením (dále OZP) při vstupu, návratu a setrvání na trhu práce na základě vyhodnocení motivací a efektivity využívání jednotlivých nástrojů stávajícího systému zaměstnanosti.

Předmětem realizace byly analytické práce, návrh metodických a vzdělávacích modulů pro instituce služeb zaměstnanosti a strategická doporučení na úpravu stávajícího systému podpory zaměstnávání OZP. Jednotlivé části projektu byly provázány s tím, že hlavním zdrojem pro výstupy jednotlivých klíčových aktivit bylo reprezentativní výběrové šetření v oblasti sociálně ekonomické situace a hodnot cílové skupiny OZP v produktivním věku. Účelem projektu bylo získat ucelený přehled o oblasti zaměstnanosti OZP v širokém kontextu, zhodnocení stávající realizace nástrojů politiky zaměstnanosti a navržení systémových postupů s cílem lépe směřovat zdroje financování a rozvoj a zkvalitnění služeb této skupině osob ze strany institucí služeb zaměstnanosti.

Jednotlivé výstupy projektu, zejména doporučení na úpravu stávajícího systému podpory zaměstnávání OZP, jsou východiskem pro koncepční změny systému podpory zaměstnávání OZP při stanovení dalších kroků a opatření legislativního i nelegislativního charakteru v této oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn. Je však nezbytné výstupy z tohoto projektu převést do koncepční práce MPSV ČR.

12.9. Jednou ročně předkládat výsledky kontrolní činnosti úřadů práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zejména pokud se týká zákazu diskriminace z důvodu zdravotního stavu.

*MPSV
1x ročně*

PLNĚNÍ MPSV:

V souvislosti se zaměstnáváním a uplatňováním práva na zaměstnání osob se zdravotním postižením inspekce práce kontrolovala v roce 2013 v oblasti zákona o zaměstnanosti:

- dodržování povinností v souvislosti se zajištěním rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání,
- plnění oznamovacích, informačních a evidenčních povinností podle zákona o zaměstnanosti,
- plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
- zda a v jakém rozsahu zaměstnavatel přiděluje práci zaměstnancům, na které je mu poskytován příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a nemají místo výkonu práce na pracovišti zaměstnavatele.

V rámci oblasti dodržování povinností v souvislosti se zajištěním rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání se inspekce práce zaměřila na zveřejňování pracovních nabídek. Bylo zjištěno, že zaměstnavatelé zejména vymezují podmínky inzerované pracovní pozice věkem a pohlavím. V souvislosti s podmínkou zaměstnavatele na zdravotní stav nebylo zjištěno porušení zákona.

U více než 510 zaměstnavatelů kontrolovala inspekce práce plnění povinností v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Na plnění povinného podílu v roce 2012 bylo zaměřeno 226 kontrol a současně bylo realizováno 223 kontrol u zaměstnavatelů, kteří poskytovali náhradní plnění. Výsledky kontrol zaměstnavatelů:

- 139 nesplnilo povinný podíl zaměstnávání OZP (§ 81 zákona o zaměstnanosti),
- 165 neodvedlo do státního rozpočtu odvod (§ 82 odst. 2 zákona o zaměstnanosti),
- 109 nenahlásilo plnění povinného podílu zaměstnávání OZP, vč. způsobu plnění, nebo nahlásili pozdě (§ 83 zákona o zaměstnanosti).

Za nesplnění povinnosti zaměstnávat osoby se zdravotním postižením v povinné výši a nesplnění oznamovací povinnosti bylo uloženo 102 pokut ve výši 2 mil. Kč.

Inspekce práce rovněž kontrolovala zaměstnance, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, kteří měli sjednané místo výkonu práce mimo pracoviště zaměstnavatele (v místě bydliště) a jejichž zaměstnavatel byl příjemce příspěvku Úřadu práce na jejich zaměstnávání. Nebylo prokázáno porušení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. Jen upozorňujeme, že z výše uvedeného výčtu kontrol a uložených pokut vyplývá, že pokuty nejsou v dostatečné výši, aby motivovali zaměstnavatele ke změně chování při zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

12.10. Zabezpečit podmínky propojení systému vzdělávání a zaměstnanosti, který zvýší možnost (šanci) mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání.

*MPSV, MŠMT
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Prostřednictvím Informačních a poradenských středisek (IPS) zabezpečuje Úřad práce ČR kariérové poradenství pro změnu a volbu povolání. Poradenské služby Úřadu práce ČR zahrnují kariérové poradenství pro žáky a absolventy škol se zdravotním postižením zaměřené na volbu a změnu povolání s ohledem na zdravotní kontraindikace. V rámci tohoto poradenství jsou poskytovány informace k následnému uplatnění na trhu práce. IPS poskytují aktuální informace o síti středních a vysokých škol, studijních a učebních oborech v regionu a v celé ČR, podmínkách a průběhu přijímacího řízení, nárocích a požadavcích na jednotlivá povolání, možnostech uplatnění absolventů se zdravotním postižením i možnostech rekvalifikace.

Součástí činnosti IPS jsou organizace regionálních přehlídek vzdělávání a pořádání besed pro budoucí absolventy škol se zdravotním postižením zaměřené na problematiku přechodu do praxe, situaci na trhu práce, činnosti Úřadu práce ČR a možnosti dalšího vzdělávání. V případech uchazečů o zaměstnání - absolventů škol se zdravotním postižením řeší Úřad práce ČR problém „prvního nástupu do zaměstnání“ mimo jiné pomocí poradenských programů. Příkladem poradenského programu přímo pro osoby se zdravotním postižením je poradenský program Job club „HELP“, který se zaměřuje na zprostředkování náhledu těchto osob na svoji situaci, předkládá možnosti a návrhy individuálního řešení s prvky kognitivně-behaviorální terapie a zprostředkovává informace o cestách a možnostech pracovního uplatnění na trhu práce.

Dalším ze způsobů, jakým je řešen přechod mladých lidí se zdravotním postižením ze školy do zaměstnání, je zabezpečení pracovní rehabilitace. V rámci pracovní rehabilitace je individuálně zabezpečována teoretická a praktická příprava pro zaměstnání osob se zdravotním postižením, která zahrnuje přípravu na budoucí povolání podle zvláštních právních předpisů i specializované rekvalifikační kurzy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Centrum kariérového poradenství v Národním ústavu pro vzdělávání (dále CKP) je poradenským a konzultačním pracovištěm, které poskytuje poradenské služby širokému spektru klientů všech věkových kategorií a stupňů dosaženého vzdělání v oblasti počátečního i dalšího vzdělávání na středních a vyšších odborných školách, rodičům žáků, výchovným poradcům a kariérovým poradcům z mimoškolních poradenských institucí. CKP se dlouhodobě zaměřuje na poradenství a informační podporu osobám se zdravotním postižením či znevýhodněním a skupinám osob sociálně znevýhodněným. Pomáhá rizikovým skupinám mladistvých s nízkými studijními i osobními aspiracemi a žákům ohroženým předčasným ukončením vzdělávání. Hlavním cílem služeb CKP je motivovat takového klienta k osobnímu rozvoji s reflexí jeho konkrétních potřeb a odstraňovat bariéry zejména v oblasti vzdělávání.

U dospělých osob pak jde především o maximální zapojení do života s ekonomickou nezávislostí.

Kromě individuálního poradenství pokračovala podpora osob se znevýhodněním i jinými formami. CKP spolupracuje s řadou neziskových organizací, které s těmito skupinami pracují, ať už s mládeží nebo s dospělými osobami. CKP např. poskytovalo zprostředkovaně požadované služby a informace, konzultace poradcům neziskových organizací nebo přímou podporu klienta. Poradenství se týkalo školské legislativy, výběru vzdělávací trajektorie, problémů během studia apod.

CKP participovalo jako partner v projektu Tranzitní program pro neslyšící, jehož řešitelem byla nezisková organizace APPN v oblasti kariérového poradenství. Byl vytvořen vzdělávací program týkající se kariérového vzdělávání jako podpora výuky průřezového tématu Člověk a svět práce a zpracována baterie pracovních listů pro žáky a doprovodných metodických listů pro učitele.

CKP se v rámci projektu VIP Kariéra podílelo na dalším rozvoji rozsáhlého poradenského nástroje - informačního systému, který poskytuje komplexní informační zázemí v otázkách vzdělávání a kariérového poradenství. Systém zahrnuje vzdělávací nabídku pro žáky se zdravotním postižením, a to jak ve školách samostatně zřízených pro žáky s konkrétním typem postižení, tak v běžných školách, vč. doprovodných informací, např. existence bezbariérového prostředí ve škole www.infoabsolvent.cz. Současně je aktuální vzdělávací nabídka středních a vyšších odborných škol každý rok rozesílána ve formátu CD Kam na školu základním a středním školám i poradenským institucím.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

12.11. Na základě analýzy využívání pracovní rehabilitace a podle potřeby praxe legislativně a organizačně upravit a ekonomicky zajistit systém pracovní rehabilitace určený pro osoby se zdravotním postižením, které jsou jen těžce umísťitelné na trhu práce při užití stávajících způsobů podpory (zejména osoby s těžšími formami zdravotního postižení, s postižením kombinovaným a mentálním).

*MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Pracovní rehabilitace je realizována Úřadem práce ČR dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti a řídících aktů MPSV a GŘ ÚP ČR. Pracovní rehabilitaci lze z hlediska právní úpravy považovat za nejuceleněji propracovanou oblast rehabilitace. Pracovní rehabilitace je opatřením aktivní politiky zaměstnanosti a je určena k vyrovnání příležitostí osob se zdravotním postižením na trhu práce a představuje tak součást komplexu činností a opatření vedoucích k plné integraci těchto osob. Jedná se o „souvislou činnost zaměřenou na získání a udržení vhodného zaměstnání osoby se zdravotním postižením, kterou na základě její žádosti zabezpečuje Úřad práce ČR“.

Pro zabezpečení pracovní rehabilitace není rozhodující, zda je žadatel o pracovní rehabilitaci veden v evidenci Úřadu práce ČR jako uchazeč o zaměstnání. Každé osobě se zdravotním

postižením, která nepobírá dávky nemocenského pojištění, starobní důchod nebo mzdu (plat) nebo náhradu mzdy (platu), náleží po dobu přípravy k práci a konání specializovaných rekvalifikačních kurzů na základě rozhodnutí Úřadu práce ČR podpora při rekvalifikaci.

Se žadatelem, který podal žádost o pracovní rehabilitaci, je sestaven Individuální plán pracovní rehabilitace (dále jen „IPPR“), který je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k budoucímu pracovnímu uplatnění. K posouzení vhodnosti forem pracovní rehabilitace pro konkrétní osobu se zdravotním postižením Úřad práce ČR vytváří v souladu s ustanovením § 7 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, odborné pracovní skupiny. Odborné pracovní skupiny na základě doloženého zdravotního stavu zájemce, zachovaných schopností pracovat, doporučení např. z ergodiagnostického vyšetření apod., posuzují navržené formy pracovní rehabilitace v předloženém návrhu IPPR, který zpracovává odpovědný pracovník – poradce pro pracovní rehabilitaci.

Formy pracovní rehabilitace v návrhu IPPR, který odborná skupina doporučí ke schválení, plně hradí Úřad práce ČR, a to především z prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti. Přesné údaje o druzích nákladů hrazených Úřadem práce ČR a způsobu jejich úhrady stanoví vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon o zaměstnanosti, a to v ust. § 2 – 5.

Na základě hodnocení účinnosti pracovní rehabilitace jako nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a jeho využívání v posledních letech lze konstatovat, že nadále přetrvávají výrazné regionální rozdíly v jeho aplikaci. Plnou standardizaci celého procesu včetně poskytovaných služeb a realizovaných postupů očekáváme v souvislosti s ukončením systémového individuálního projektu „Regionální síť spolupráce v pracovní rehabilitaci“ (zkráceně PREGNET) ke konci roku 2014. Projekt by měl ve svém důsledku přispět i ke zvýšení kvality poskytovaných služeb v oblasti pracovní rehabilitace. Úřad práce ČR by měl po skončení projektu disponovat jednotnou metodikou vedoucí ke standardizaci celého procesu a získat základní síť partnerských organizací, která se v průběhu dalších let může nadále rozrůstat.

V návaznosti na legislativní změny týkající se zejména sjednocení výše minimální mzdy od 1. 1. 2013 byl za účelem sjednocení postupů pracovišť Úřadu práce ČR v listopadu 2012 zpracován metodický materiál, který stanovuje možnosti využití pracovní rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením, jimž z těchto důvodů nebude zaměstnavatel schopen hradit mzdu ve výši minimální mzdy. Na základě této metodiky vydalo s účinností od 4. 12. 2012 generální ředitelství Úřadu práce ČR Sdělení náměstka generálního ředitele Úřadu práce ČR č. 23/2012 „Možnosti využití pracovní rehabilitace v souvislosti s dopady legislativních změn v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. Dle zkušeností NRZP ČR je pracovní rehabilitace využívána velmi malým procentem osob se zdravotním postižením.

12.13. V rámci své působnosti budou ústřední orgány státní správy včetně svých organizačních složek usilovat při zákonem stanoveném plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením o jejich přímé zaměstnávání.

*všechny resorty
průběžně*

PLNĚNÍ MD:

MD v rámci své personální politiky důsledně prosazuje princip rovnosti. Při výběru uchazečů na uvolněné pozice jsou dodržovány postupy zajišťující rovné zacházení a zamezující všechny formy diskriminace. Garantem jejich dodržování v rámci výběrových řízení je gender focal point, který je součástí týmů výběrových komisí.

V roce 2013 zaměstnávalo Ministerstvo dopravy 9,01 osob se zdravotním postižením (součet skutečných zaměstnanců a odběr výrobků od firem, u kterých může Ministerstvo dopravy uplatnit náhradní plnění). Do státního rozpočtu za nesplnění povinného podílu odvádí Ministerstvo dopravy za 7,87 zaměstnanců.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MK:**

V roce 2013 Ministerstvo kultury plnilo povinný podíl zaměstnáváním a odběrem výrobků a služeb.

Průměrný roční přepočtený stav zaměstnanců Ministerstva kultury:

Zaměstnanců celkem 270,44

Povinný podíl 4 % 10,82

Plnění povinnosti

zaměstnáváním 2,47 osob

odběrem 26,91 osob

tj. celkem 29,38 osob

V Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici, je v otázce zaměstnanosti plněn povinný podíl 4 % cestou přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MMR:**

V roce 2013 byl průměrný přepočtený počet zaměstnanců MMR 567 osob. Na základě plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců (4%) by mělo MMR zaměstnávat 22,68 osob se zdravotním postižením, nebo odebírat výrobky nebo služby od zákonem stanovených zaměstnavatelů.

V roce 2013 zaměstnávalo MMR celkem 9,0 osob se zdravotním postižením a zároveň odebralo výrobky od zákonem stanovených zaměstnavatelů. Díky tomuto odběru získalo ministerstvo na základě přepočtu dalších 16,59 osob. Vlastním zaměstnáváním osob se zdravotním postižením a nákupem výrobků od zákonem stanovených zaměstnavatelů přesáhlo v součtu MMR za rok 2013 zákonem stanovený povinný podíl 4% o 2,91 osoby.

Celkem: $(9,0 + 16,59 = 25,59)$; $(25,59 - 22,68 = 2,91)$

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.**PLNĚNÍ MPO:**

V roce 2013 Ministerstvo průmyslu a obchodu zaměstnávalo celkem 13 osob se zdravotním postižením. V současné době neplní podíl 4 % zaměstnávaných osob se zdravotním

postižením. Nedostatek zaměstnávaných osob se zdravotním postižením kompenzuje nákupem výrobků z dílen zdravotně postižených osob.

Při přijímání nových zaměstnanců sledují zaměstnanci Odboru personálního dodržování rovnoprávných podmínek pro všechny skupiny uchazečů a snaží se nacházet možnosti uplatnění i osobám se zdravotním postižením. V případě, že objektivní podmínky neumožňují tyto osoby plně zaměstnávat, snažíme se hledat řešení a uplatnění ve spolupráci s ostatními subjekty resortu.

V rámci zákonem stanoveného plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je snaha zvyšovat počet přímo zaměstnaných. V loňském roce jsme zaměstnali 13 osob se zdravotním postižením, což činí téměř 50% nárůst oproti minulým rokům. Zbývající podíl zaměstnávání byl splněn náhradním plněním, které zabezpečil Odbor hospodářské správy a Odbor informatiky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Pro rok 2013 byl pro MPSV určen povinný podíl ve výši 40,16 osob, který MPSV plnilo takto:

- Zaměstnáním u zaměstnavatele 35,97
- Odvodem do státního rozpočtu 4,19 (257 916 Kč)

Pro rok 2013 byl pro Úřad práce ČR určen povinný podíl ve výši 371,08 osob, který Úřad práce ČR plnil takto:

- Zaměstnáním u zaměstnavatele 303,11 osob
- Odběrem výrobků a služeb nebo zadáním zakázek 40,88 osob
- Odvodem do státního rozpočtu 27,09 osob (1 667 525,- Kč)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Ze zákona o zaměstnanosti plyne ministerstvu spravedlnosti i jeho organizačním složkám povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením. Tato povinnost je naplňována nejen přímým zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, ale také prostřednictvím tzv. náhradního plnění, tedy odebírání výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávající více než 50% zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením. Ministerstvo spravedlnosti, dle specifikace jednotlivých potřeb, toto zajišťuje výhradně prostřednictvím chráněných dílen či jiných firem s ochrannou známkou Práce postižených.

V souladu s Národním plánem vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období let 2010 až 2014 je ministerstvem spravedlnosti i jeho organizačními složkami respektována zásada zákazu diskriminace na základě zdravotního postižení. Toto se promítá především v přijímání nových zaměstnanců, kde je z nabídky volného pracovního místa zřejmé, že může být vykonáváno i osobou se zdravotním postižením či nepříznivým zdravotním stavem. Nabídky volných míst jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách ministerstva a organizačních složek.

Ovšem některé pracovní činnosti v resortu spravedlnosti nejsou vhodné pro osoby se zdravotním postižením. Především specifická předpokladů pro výkon služby ve služebním poměru Vězeňské služby, která je vyjádřena v zákonném požadavku na zdravotní, osobnostní a fyzickou způsobilost občanů, nepředpokládá uzavření služebního poměru osob zdravotně postižených či osob s nepříznivým zdravotním stavem.

Organizační složka	Povinný podíl (osob)	Zaměstnáno v organizaci	Odebráním výrobků, služeb	Odvod FU
Msp	12,77	6,91	0,90	305.313
Rejstřík trestů	1,92	5	0	0
Justiční akademie	2,40	4,08	0	0
Vězeňská služba	158,04	51,58	137,37	0
Probační a mediační služba	17,24	8,75	8,49	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením je u MŠMT 11,66.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra ČR se prostřednictvím odboru personálního zapojilo do projektu „Pracovní místa pro zdravotně postižené“, který realizuje Metropolitní univerzita v Praze spolu s Nadačním fondem pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita v období od 1.3.2013 do 31.12.2014. Svým vstupem do projektu umožnilo Ministerstvo vnitra získat v roce 2013 odbornou praxi pěti zdravotně postiženým studentům vysokých škol. Ti byli zařazeni na různé pracovní pozice podle oboru studia nebo již získané praxe. Minimální délka odborné stáže byla pět měsíců, v jejichž průběhu odpracovali studenti alespoň 80 hodin. Ministerstvo vnitra zajistilo pro každého studenta mentora, který je jeho osobním koučem. K projektu MV přistoupilo proto, že si je vědomo toho, že absolventi vysokých škol mají v současné době obecně velké obtíže najít pracovní uplatnění a pro zdravotně postižené to platí tím více. Státní správa by měla jít v tomto směru příkladem. Vedení ministerstva je přesvědčeno o tom, že tato zkušenost je přínosná i pro zaměstnance MV, neboť je to jeden ze způsobů, jak aktivně bojovat proti předsudkům a stereotypům, které se váží na osoby s handicapem. Vedení Ministerstva vnitra je přesvědčeno také o tom, že stáže zdravotně postižených studentů přinesou ostatním zaměstnancům poznání, že zdravotně postižený člověk má stejné pracovní schopnosti jako zaměstnanci bez postižení, a nevylučuje, že se po skončení stáže ministerstvo dohodne s některými studenty na další spolupráci.

Ministerstvo vnitra zahájilo také spolupráci s o.s. Rytmus, jehož členům poskytuje možnost získat praxi.

Policie České republiky

Osobám se zdravotním postižením jsou vytvářeny odpovídající pracovní podmínky, jsou zohledňovány jejich specifické požadavky na pracovní prostředí umožňující jejich plné pracovní uplatnění. Dodržována je také zásada rovnosti v odměňování.

Zákonná úprava (zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti) neumožňuje přijetí osob se zdravotním postižením k Policii České republiky do služebního poměru. Osoby se zdravotním postižením jsou u Policie České republiky zařazovány do pracovního poměru. Pracovní zařazení těchto osob do jednotlivých platových tříd musí být v souladu s přílohou k nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, a současně musí odpovídat jejich dlouhodobému zdravotnímu postižení.

Policejní prezidium České republiky aktivně přistupuje k výše uvedené zákonné povinnosti. Osoby se zdravotním postižením jsou zařazeny na různých pracovních pozicích. V případě potřeby je jim vedoucím zaměstnancem umožněno pracovat na zkrácený pracovní úvazek nebo upravena pracovní doba. Přesto v roce 2013 přesto nebyla tato povinná kvóta (4 %) naplněna.

Již při vzniku nově zřízených krajských ředitelství Policie České republiky, před obsazováním nově vzniklých pracovních míst, byly určeny pracovní pozice k obsazení osobami se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním. Jedná se např. o pracovní místa operátorů informačních komunikačních technologií na integrovaném operačním středisku, dalšími pracovními pozicemi, určenými k obsazení osobami se zdravotním postižením, jsou místa administrativních a spisových pracovníků, pracovníků vztahů k veřejnosti, archivář, mzdová účetní. Při obsazování těchto pracovních pozic je zachován princip rovnoprávnosti žen se zdravotním postižením, a to jak v dostupnosti pracovních pozic, tak v odměňování. Pro výše uvedené pracovní pozice bylo, v rámci organizačních opatření, upraveno bezbariérové pracovní prostředí.

V rámci krajských ředitelství Policie České republiky je problematice zaměstnávání osob se zdravotním postižením věnována pozornost a je usilováno o dodržení zákonem stanoveného povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Typují se vhodná pracovní místa pro tyto osoby a v případě potřeby jsou tato místa obsazována zdravotně postiženými osobami. Zpravidla je navázán užší kontakt policie s Úřadem práce z důvodů typování nových zaměstnanců se zdravotním omezením v případě obsazování volných vytýpovaných pracovních míst.

Přesto, že odbor personální Ministerstva vnitra i Policejní Prezidium ČR aktivně přistupují k naplňování zákonné povinnosti zaměstnávat 4 % občanů se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců resortu, nebyla tato povinná kvóta v roce 2013 naplněna především z důvodu úspor v resortu, které se týkaly také přijímání nových zaměstnanců.

Předkládáme náhled o plnění povinného podílu občanů se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců v resortu Ministerstva vnitra (Ministerstvo vnitra, Policejní prezidium, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru):

Zaměstnanců celkem (přepočtený počet)	4022,65
Povinný podíl 4%	160,91
Přepočtený počet zaměstnanců se ZP	81,66
Přepočet odebíraných výrobků a služeb na osoby	2,38
Součet	84,04
Odvod do státního rozpočtu za	76,86

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZD:

Ministerstvo zdravotnictví plní zákonem stanovený povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením a to všemi způsoby stanoveným zákonem o zaměstnanosti - zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, odebrání výrobků od zaměstnavatelů OZP a finančním odvodem do státního rozpočtu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Ministerstvo zemědělství má vypracovaný systém přijímání nových zaměstnanců do pracovního poměru, který dodržuje princip rovného zacházení, rovněž tak je vytvářeno adekvátní pracovní prostředí, které zohledňuje potřeby osob se zdravotním postižením. Tento princip je platný pro všechny odbory MZE v regionech i resortní organizace. Kromě snahy o co největší uplatnění zaměstnanců se zdravotním postižením v resortu, využívá MZE i možnosti zadávání zakázek a služeb subjektům, které zaměstnávají více než 50 % osob se zdravotním postižením. Jedná se především o služby ostrahy objektů, úklidové práce, provoz podatelny, dodávky kancelářských potřeb, pracovních pomůcek a oděvů, realizace seminářů, vzdělávání zaměstnanců, atd.

V roce 2013 MZE povinný podíl osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců splnilo.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Povinnost plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením realizovalo Ministerstvo zahraničních věcí ČR v kombinaci s odvodem do státního rozpočtu a s tzv. náhradním plněním dle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb., (dále jen "zákon"), tj. odebráním výrobků nebo služeb od zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením nebo zadáváním zakázek těmto zaměstnavatelům, nebo odebráním výrobků nebo služeb od osob se zdravotním postižením, které jsou osobami samostatně výdělečně činnými, nebo zadáváním zakázek těmto osobám.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR realizovalo v kalendářním roce 2013 prostřednictvím institutu náhradního plnění obchodní případy ve výši celkem 1 199 897,01 Kč (bez DPH). Jednalo se o dodávky zboží a služeb od firem Bika velkoobchod, KASPA papír s.r.o., INVALIDITEX s.r.o., Petr Fiala, 1. Severočeské družstvo zdravotně postižených a Tecum s.r.o. V roce 2013 došlo k výraznému navýšení objemu nákupů v porovnání s rokem

předcházejícím (455.000,- Kč bez DPH) a pokračování obdobného trendu je cílem ministerstva i do budoucna.

Úkolem Ministerstva zahraničních věcí ČR je mj. zabezpečovat vztahy České republiky k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním uskupením ve světě a koordinovat úkoly této spolupráce. Tyto povinnosti zajišťuje prostřednictvím ústředí v Praze (1/3 zaměstnanců) a ZÚ v zahraničí (2/3 zaměstnanců). Zaměstnanci podléhají pravidelné rotaci mezi ústředím a zahraničím. K náročným přesunům zaměstnanců a jejich rodin dochází poměrně často, přičemž služba v zahraničí se mnohdy uskutečňuje i v klimaticky a bezpečnostně obtížných teritoriích. Uvedené důvody neumožňují Ministerstvu zahraničních věcí ČR splnit uloženou povinnost zaměstnání příslušného počtu osob se zdravotním postižením (4%).

Ministerstvo zahraničních věcí ČR v uplynulých letech realizovalo několik stáží osob se zdravotním postižením. V témže období však neevidovalo žádné uchazeče se zdravotním postižením o zaměstnání.

V roce 2013 byl průměrný přepočtený počet zaměstnanců ministerstva **1707,79** osob, z toho povinný podíl osob se zdravotním postižením podle § 83 výše uvedeného zákona, tedy 4%, činil **68,31** osob.

Plnění povinnosti podle § 81 odst. 2 písm. a) a b) zákona:

1. Zaměstnáním u zaměstnavatele.....	6,82 osob
2. Odběrem výrobků a služeb nebo zadáním zakázek, přepočet.....	6,91 osob
3. Celkem	13,73 osob

Rozdíl mezi povinnými 4% zaměstnanců se zdravotním postižením a mezi plněním povinnosti skutečným zaměstnáním osoby se zdravotním postižením nebo odběrem výrobků, služeb nebo zadáním zakázek je **54,58** osob. Tento rozdíl Ministerstvo zahraničních věcí ČR realizovalo peněžitým plněním do státního rozpočtu ve výši **3 359 672 Kč**.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

12.14. Věnovat zvýšenou pozornost ze strany úřadů práce uchazečům o zaměstnání se zdravotním postižením, kterým byl v důsledku se změnami definice invalidity snížen stupeň invalidity nebo odebrán invalidní důchod.

*MPSV
průběžně*

PLNĚNÍ MPSV:

Úřad práce ČR byl instruován řídícím aktem MPSV, aby při aplikaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti preferoval uchazeče o zaměstnání, kteří v roce 2013 přišli o status osoby zdravotně znevýhodněné.

Podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o zaměstnanosti se při zprostředkování zaměstnání věnuje zvýšená péče uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů potřebují.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn. Z plnění úkolu není však zřejmé, v kolika případech a jakým způsobem byla poskytnuta zvýšená péče o uchazeče o zaměstnání, kterým byl v roce 2013 snížen stupeň invalidity nebo odebrán invalidní důchod.

12.15. Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti Ministerstva zemědělství, Agrární komory ČR a francouzské sociální pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby s lehkým mentálním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

*MZE
průběžně*

PLNĚNÍ MZE:

Sociální projekty MZE vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lehce mentálně postižených jejich zaměstnáváním v provozu zemědělských farem a chráněných dílen se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrástany a Chelčice (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice a Orlické Záhoří (Královéhradecký kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školicích, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich provoz poskytl v roce 2013 MZE neinvestiční a investiční dotaci ve výši 4 500 tis. Kč.

V listopadu se uskutečnila návštěva představitelů MSA v České republice. Cílem setkání, na kterém se společně podílely Občanské sdružení Pomoc Týn nad Vltavou, Sdružení Neratov, Agrární komora České republiky a Ministerstvo zemědělství, bylo navázat na dosavadní spolupráci mezi zmíněnými organizacemi a MSA, prezentovat naši práci a výsledky v oblasti péče o handicapované na venkově, prezentovat konkrétní projekty přímo na místě jejich realizace a získání dalších podnětů, názorů a zkušeností od MSA. Závěrem byly přijaty návrhy na rozšíření spolupráce o další témata v sociální oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 13. Sociální zabezpečení a sociální ochrana

Třináctá kapitola navazuje na článek 28 Úmluvy přiznávající osobám se zdravotním postižením právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu.

S účinností od 1. ledna 2010 vstoupila v platnost právní úprava, která nahradila vymezení podmínek, kdy se pojištěnec považoval za plně nebo částečně invalidního, třístupňovou invaliditou. Současně vstoupila v platnost nová právní úprava posuzování invalidity. V rámci opatření jsou monitorovány a vyhodnocovány dopady nové právní úpravy posuzování invalidity na vývoj invalidizace osob.

V rámci této kapitoly bylo za rok 2013 sledováno plnění jednoho opatření, a to opatření 13.2, které mělo za úkol analyzovat možnosti využití mezinárodní klasifikace zdravotních postižení.

13.2. Analyzovat možnosti využití klasifikace ICF pro dávkové systémy sociální ochrany.

*MPSV, MZD
do 30. 6. 2013*

PLNĚNÍ MPSV:

Analýzu možnosti využití Klasifikace ICF provedlo MPSV již v roce 2010, v roce 2011 ji zapracovalo do návrhu nových věcných a právních řešení, předložených do legislativního procesu v rámci Sociální reformy I.

Principy Klasifikace ICF byly implementovány s účinností od 1. 1. 2012 do novely zákona o sociálních službách a jeho prováděcí vyhlášky v oblasti posuzování stupně závislosti a v posudkové praxi se osvědčily.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn. Úkol byl sice splněn, ale nesprávná a neúplná aplikace Klasifikace ICF do právních předpisů vedla k závažným problémům při posuzování nároků osob se zdravotním postižením.

PLNĚNÍ MZD:

Ministerstvo zdravotnictví nebylo v této věci přizváno ke spolupráci a nemá možnost tento bod splnit samostatně.

Plnění opatření kapitoly 14. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných

Kapitola čtrnáctá vychází z článku 29 Úmluvy, který garantuje osobám se zdravotním postižením politická práva a jejich účast na politickém a veřejném životě.

Za účelem posílení schopnosti organizací zdravotně postižených přispívat k procesu vývoje politik a programů je třeba trvale podporovat vzájemné partnerství mezi organizacemi osob se zdravotním postižením, státem a ostatními sociálními partnery. Rovněž je nezbytné zdokonalovat mechanismy, které podpoří větší participaci občanů se zdravotním postižením na konzultativních procesech zejména v těch oblastech, které se jich bezprostředně dotýkají.

Všechna opatření této kapitoly jsou v gesci VVZPO a Úřadu vlády ČR a jsou zaměřena na poskytování dotací k podpoře veřejně účelných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených, k podpoře jejich spolupráce s mezinárodními organizacemi osob se zdravotním postižením a na zajištění možnosti těchto organizací účastnit se v rámci meziresortních připomínkových řízení legislativního procesu České republiky.

14.1. Prostřednictvím dotačních programů podporovat veřejně účelné aktivity občanských sdružení zdravotně postižených.

*VVZPO, ÚV ČR
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO a ÚV ČR:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19. září 2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně účelných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených (dále jen „Podpora VÚA“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Program je zaměřen na podporu občanských sdružení zdravotně postižených s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2013 vyčleněna částka 20 000 000 Kč.

VVZPO ve spolupráci s Úřadem vlády ČR vyhlásil pro rok 2013 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora VÚA. Sekretariát VVZPO přijal celkem 150 žádostí občanských sdružení zdravotně postižených s požadavkem v celkové výši 50 771 679 Kč. Předložené projekty posuzoval devítičlenný Poradní orgán pro hodnocení projektů programu Podpora VÚA (dále jen „Poradní orgán“). Po vyhodnocení projektů doporučil Poradní orgán vedoucímu Úřadu vlády ČR k finanční podpoře 122 projektů předložených 50 organizacemi zdravotně postižených v celkové výši 20 000 000 Kč. Tento návrh následně schválil VVZPO.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty ve čtyřech tematických okruzích činností:

- A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 23 projektů v celkové částce 1 652 150 Kč);
- B) Účast na tvorbě, realizaci a monitorování ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 5 projektů v celkové částce 2 995 550 Kč);
- C) Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 57 projektů v celkové částce 6 703 800 Kč);

D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit občanských sdružení zdravotně postižených (podpořeno bylo 37 projektů v celkové částce 8 648 500 Kč).

Pro rok 2014 vyhlásil VVZPO ve spolupráci s Úřadem vlády ČR další výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu projektů. K termínu uzávěrky 31. 10. 2013 přijal sekretariát VVZPO 146 žádostí občanských sdružení zdravotně postižených v celkové výši 46 062 103 Kč. Pro finanční podporu projektů realizovaných v tomto dotačním programu byla ve státním rozpočtu pro rok 2014 vyčleněna částka 20 000 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

14.2. Formou příspěvku podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením (členství v mezinárodních organizacích, náklady na zahraniční cesty, účast na mezinárodních konferencích atd.).

*VVZPO, ÚV ČR
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO a ÚV ČR:

Jedním ze čtyř tematických okruhů činností podporovaných v rámci dotačního programu Podpora VÚA pro rok 2013, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR a VVZPO, byl tematický okruh „A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením“.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, pojištění, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V rámci podpory zahrnující mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením bylo v tomto tematickém okruhu podpořeno 23 projektů v celkové částce 1 652 150 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

14.3. Zajistit účast organizací osob se zdravotním postižením na legislativním procesu.

*VVZPO
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO:

Sekretariát VVZPO byl samostatným připomínkovým místem v Elektronické knihovně legislativního procesu Úřadu vlády (eKLEP). Nově připravované nebo novelizované právní předpisy, které byly sekretariátu VVZPO zasílány prostřednictvím elektronické knihovny

v rámci meziresortního připomínkového řízení ke stanovisku, sekretariát rozesílá v elektronické podobě Národní radě osob se zdravotním postižením ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých ČR. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVZPO k dalšímu využití. Sekretariát VVZPO připomínky předkládané organizacemi soustřeďuje, vyhodnocuje a uplatňuje.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají také možnost seznámit se s připravovanými předpisy v Knihovně připravované legislativy <https://apps.odok.cz/kpl>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 15. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě

Patnáctá kapitola reaguje na článek 30 Úmluvy, jehož obsahem je účast na kulturním životě, rekreace, volný čas a sport.

Hlavním cílem opatření této kapitoly je podporovat odstraňování bariér bránících přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám, umožňovat těmto osobám důstojnou seberealizaci, zohledňovat potřeby osob se zdravotním postižením a nahlížet na jejich účast na kulturním životě jako na významný prostředek jejich začleňování se do společnosti.

15.1. Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., ve znění zákona č. 483/2004 Sb., a podílet se na zpřístupnění dalších kulturních zařízení ve smyslu Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

V roce 2013 Ministerstvo kultury podpořilo v rámci plnění Národního rozvojového programu mobility pro všechny tyto akce s čerpáním do 31. 12. 2013:

název: Chotěboř, mobilita – městská knihovna, zpřístupnění, výtah
účastník programu: Město Chotěboř, Trčků z Lípy 69, 583 01 Chotěboř
identifikační č.: 134D215000009

Cílem akce, na kterou byla poskytnuta dotace ve výši 2 549 000 Kč, bylo zpřístupnění objektu městské knihovny v Chotěboři. Bezbariérový přístup, který propojil všechna tři nadzemní podlaží, vyřešil výtah, který je umístěn v nové přístavbě. Nezbytnou součástí bylo i zřízení jednoho bezbariérového WC v 1. NP. V rámci realizace se provedly i nezbytně nutné související práce v rámci propojení jednotlivých podlaží s nástupními stanicemi výtahu. Tato akce má návaznost na bezbariérové trasy v Chotěboři. K budově je již bezbariérový přístup vybudován.

název: Bolatice, mobilita – místní knihovna, zpřístupnění, schodišťová plošina
účastník programu: Obec Bolatice, Hlučínská 95/3, 747 23 Bolatice
identifikační č.: 134D215000010

Cílem akce, na kterou byla poskytnuta dotace ve výši 420 000 Kč, bylo zpřístupnění objektu místní knihovny v Bolaticích. Bezbariérový přístup k objektu řeší nájezdová rampa od stávajícího chodníku ke vstupním dveřím. Došlo k výměně vstupních dveří do objektu i vstupních dveří do knihovny v 1. NP. V prostoru stávajícího schodiště byla instalovaná schodišťová plošina, která vyrovnává výškový rozdíl mezi vstupem do objektu a 1. NP ve kterém je umístěna místní knihovna. V objektu je vybudováno sociální zařízení, které odpovídá požadavkům bezbariérovosti. Tato akce má návaznost na bezbariérové trasy v Bolaticích.

název: Dubá, mobilita – letní kino, bezbariérové úpravy
účastník programu: Město Dubá, Masarykovo náměstí míru 138, 471 41 Dubá
identifikační č.: 134D215000011

Cílem akce, na kterou byla poskytnuta dotace ve výši 233 209 Kč, bylo provedení úprav v areálu letního kina Dubá – Nedamov, které umožní navštěvovat kino a areál i ZTP. Jednalo se o úpravu chodníku od sociálního zařízení směrem k hledišti. Dále byla rozšířena plocha u vstupu včetně nového vstupu pro imobilní spoluobčany. Byla vybudována rampa v prostoru hlediště pro možnost sledování kulturních programů. V objektu je vybudováno sociální zařízení, které odpovídá požadavkům bezbariérovosti. Tato akce má návaznost na bezbariérové trasy v Dubé – Nedamov.

název: Nový Bor, mobilita – městská knihovna, vestavba bezbariérového sociálního zařízení
účastník programu: Město Nový Bor, Náměstí míru čp. 1, 473 01 Nový Bor
identifikační č.: 134D215000012

Cílem akce, na kterou byla poskytnuta dotace ve výši 223 218 Kč, byla vestavba bezbariérového sociálního zařízení v objektu městské knihovny, která je umístěna v 1.–2. NP. Všechna poschodí objektu jsou přístupná prostřednictvím výtahu a přístupy do všech oddělení knihovny jsou rovněž bezbariérové. Bezbariérové sociální zařízení bylo vybudováno v 1. NP u hlavního vchodu do knihovny. K budově byl již bezbariérový přístup vybudován.

Pokud jde o zpřístupňování dalších kulturních památek a objektů, v Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici (NÚLK), příspěvkové organizaci Ministerstva kultury, bylo postupnými úpravami dosaženo bezbariérového přístupu do celého areálu památkově chráněného zámeckého parku, Muzea vesnice jihovýchodní Moravy a od 2013 nově i do některých výstavních prostor budovy zámku.

Od roku 2012 je v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy instalována expozice pro nevidomé.

Příspěvkové organizace v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury průběžně zpřístupňují veškeré expozice a výstavy (v rámci celkových rekonstrukcí objektů či dílčích úprav) osobám se zdravotním postižením. Ministerstvo kultury podporuje tuto činnost prostřednictvím investičních finančních prostředků v rozpočtu jednotlivých příspěvkových organizací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.2. Podporovat kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury, zejména stálé expozice Kultura nevidomých Technického muzea v Brně a Národní galerie v Praze.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Kulturní aktivity muzeí a galerií, zřizovaných Ministerstvem kultury, v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, jsou podporovány prostřednictvím příspěvku na provoz a dále rovněž prostřednictvím programu „Kulturní aktivity“ – konkrétně z tohoto

programu byla v roce 2013 uvolněna částka 18 614 000 Kč na prezentační aktivity muzeí a galerií.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.3. Podporovat rozvoj Centra muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu, jehož činnost bude zaměřena na práci s dětmi a mládeží se zdravotním postižením a zpracování metodiky pro ostatní muzea a galerie.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Rozvoj Centra muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu je podporován každoročně nejen formou běžného rozpočtu, ale také formou účelového příspěvku na provoz metodickým centřům. Konkrétně byla činnost metodického centra muzejní pedagogiky při Moravském zemském muzeu v roce 2013 podpořena částkou 450 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.4. Podporovat digitalizaci sbírkových předmětů a vytváření vzdělávacích programů a virtuálních výstav čerpajících ze sbírek muzejní povahy, které umožňují zpřístupnění kulturního dědictví zejména osobám s omezením pohybu, aniž by byla nezbytná fyzická přítomnost těchto osob v muzeích a galeriích.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Příspěvková organizace MK, Národní ústav lidové kultury, kromě zajištění přístupu zdravotně postižených osob ke kulturnímu dědictví a k živé kultuře, nabízí přístup k informacím prostřednictvím webových portálů (elektronická knihovna, virtuální badatelna sbírkového fondu, virtuální prohlídka Muzea vesnice jihovýchodní Moravy).

Aktivity příspěvkových organizací v gesci odboru ochrany movitého majetku, muzeí a galerií Ministerstva kultury jsou podporovány formou příspěvku na provoz a prostřednictvím dotačního titulu z programu „Kulturní aktivity“ – podprogram A: „Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií“, který byl v roce 2013 podpořen částkou 393 000 Kč.

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), příspěvková organizace MK, vyvinulo a spravuje několik databází. Prostředkem sdílení je digitalizace kulturního obsahu. Největší z těchto databází je www.amaterskedivadlo.cz, pět databází zabývajících se českým amatérským divadlem (místopis, soubory, přehlídky, osobnosti, literatura) s více než 150 000 daty. Nově je rozvíjen tzv. Zlatý fond scénického tance jako metodický portál pro choreografy a vedoucí dětských souborů scénického tance, který přinese choreografie a jejich rozbor, metodické návody, literaturu apod. Začaly práce na digitalizaci fotografií z národní soutěže a archivu amatérských filmů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.5. Podporovat zavádění systému zvukových a tištěných průvodců umožňujících přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek sluchově nebo zrakově postiženým osobám.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

V příspěvkových organizacích MK jsou tyto aktivity podporovány z běžného rozpočtu a dále také z programu „Kulturní aktivity“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.6. Podporovat vydávání a zpřístupňování zvukových publikací a tiskovin v Braillově a zvětšeném písmu, především prostřednictvím Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury podporuje výrobu zvukových knih a tisku v Braillově a zvětšeném písmu prostřednictvím Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana. V r. 2013 obdržela příspěvek na provoz ve výši 18 391 000 Kč.

Zároveň v rámci samostatného výběrového dotačního řízení v programu na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených a seniorů, které vyhlašuje odbor regionální a národnostní kultury MK, byly podpořeny projekty se zaměřením na tvorbu zvukových knih a filmů pro nevidomé. V roce 2013 byly tyto aktivity podpořeny částkou 565 000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.7. Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením zpřístupnění knihovnických fondů a elektronických informačních zdrojů.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Odbor umění, literatury a knihoven, oddělení literatury a knihoven, vyhlašuje každoročně dotační řízení Knihovna 21. století. Jedním z okruhů je podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, spočívající v poskytování dotací

(knihovnám evidovaným dle knihovního zákona) na nákup knihovních fondů pro nevidomé a slabozraké uživatele.

V roce 2013 byla v tomto okruhu poskytnuta dotace 31 subjektům v celkové výši 275 000 Kč. Dotace byly poskytnuty na doplnění knihovních fondů o zvukové knihy, knihy v Braillově písmu, dětské hmatové knížky a úpravu odborných textů pro uživatele se zrakovým postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.8. Prostřednictvím dotační politiky spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu a účelně trávit volný čas, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob, včetně občanských sdružení a organizací s mezinárodním prvkem.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace v gesci odboru ochrany movitého majetku, muzeí a galerií Ministerstva kultury pořádají jak výstavy, tak příležitostně v rámci lektorských programů pořady pro handicapované občany, kde mohou tito spoluobčané uspokojovat své kulturní potřeby i realizovat vlastní tvorbu.

Odbor literatury a knihoven MK, oddělení umění, poskytuje dotace na projekty, na jejichž realizaci se aktivně podílí osoby se zdravotním postižením. Tyto projekty přispívají k naplnění čl. 30 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Pokládáme za nutné uvést tyto projekty podpořené v roce 2013:

1. Cirk la Putyka, dotace 955 000 Kč, příjemce: Cirk la Putyka, o. p. s. (představení „Risk“ propojuje tanec s tělesným postižením).
2. Celoroční činnost Divadla Archa, dotace: 250 000 Kč, příjemce: Divadlo Archa, o. p. s. (v představení skupiny současného tance VerTeDance „Simulante Bande“ jsou srovnávány, v uměleckém pojetí, pohybové možnosti zdravého a tělesně postiženého člověka – vozíčkáře).
3. Celoroční činnost nezávislého divadelního spolku Kašpar, dotace 325 000 Kč, příjemce: Kašpar, o. s. (vystupuje tělesně postižený herec Jan Potměšil).

Odbor regionální a národnostní kultury každoročně vyhlašuje samostatné výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů, v rámci něhož jsou podporovány projekty zaměřené na využití terapeutické funkce kultury ke kompenzaci znevýhodnění zdravotním postižením, arteterapeutické programy pro zdravotně postižené občany, seniory a pro rizikové skupiny obyvatelstva, tvorbu zdravotně postižených profesionálních umělců (např. v divadelních souborech), činnost zdravotně postižených občanů a seniorů v amatérských souborech a dílnách s účastí profesionálních umělců a lektorů a prezentaci jejich tvorby veřejnosti, uměleckou tvorbu profesionálních a neprofesionálních umělců pro zdravotně postižené a dlouhodobě nemocné v nemocnicích a ústavech sociální péče, zájmové a vzdělávací aktivity pro zdravotně postižené občany a seniory v kulturních oborech ve volném čase, kulturní aktivity zdravotně postižených dětí a mládeže, ediční a dokumentační činnost neperiodického charakteru, usnadnění komunikace mezi postiženými navzájem a postiženými a zdravými občany (zvukové knihy a časopisy, tlumočení

divadelních představení, titulkování filmů apod.), odstraňování architektonických bariér v kulturních zařízeních neinvestičními prostředky. V roce 2013 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace v celkové výši 2 959 500 Kč na podporu realizace 49 projektů.

Národní a informační poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) je odborným gestorem přehlídky pantomimy a pohybového divadla Otevřeno Kolín (duben 2013). Hlavním pořadatelem je Evropské centrum pro neslyšící Brno. Ve třech postupových kolech (Hradec Králové, Plzeň, Ostrava) a na přehlídce v Kolíně se představují na jednom jevišti slyšící i neslyšící mimové a tanečníci. Přehlídka ve všech částech (včetně vzdělávací dílny a rozborových seminářů) je tlumočena do znakového jazyka, členem lektorského sboru bývá jeden neslyšící. Přehlídka za dva roky oslaví 20. ročník.

Na objektech spravovaných Národním památkovým ústavem (NPÚ) jsou v rámci programů pro veřejnost organizovány nejrůznější akce, do nichž se mohou handicapovaní návštěvníci aktivně zapojit.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.9. Motivovat vlastní příspěvkové organizace k poskytování slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Ministerstvo kultury sleduje, aby v jím zřizovaných příspěvkových organizacích byl zajištěn rovný přístup občanů ke kulturním službám. Ve všech institucích jsou poskytovány slevy držitelům průkazu ZTP. Formy garance rovnosti přístupu občanů ke službám, tj. usnadnění přístupu znevýhodněným společenským skupinám, jsou součástí každoročního hodnocení činnosti příspěvkových organizací.

Muzea a galerie, příspěvkové organizace Ministerstva kultury, mají povinnost poskytovat slevy ze vstupného, vyplývající ze zákona 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů, v němž je v ustanovení § 10a odst. 3 v rámci standardů ekonomické dostupnosti veřejných služeb muzeí jmenovitě uvedeno poskytování zlevněného, skupinového nebo volného vstupného pro osoby a skupiny osob se zdravotním postižením) a občanů se zdravotním postižením se týká rovněž ustanovení § 10a odst. 4 – standard fyzické dostupnosti veřejných služeb muzeí – spočívající v odstraňování architektonických a jiných bariér v objektech muzeí a galerií.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

15.10. Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím komentáře pro zrakově postižené, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do znakového jazyka a tvorbu zvukových knih.

*MK
průběžně*

PLNĚNÍ MK:

Z právních předpisů v působnosti odboru médií a audiovize upravuje povinnost zpřístupňovat informace zdravotně postiženým osobám zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů. Totožnou povinnost obsahuje i zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi.

Dalším zákonným opatřením, které je třeba v této souvislosti uvést, je § 3a zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů: *„Distributor českého audiovizuálního díla zpřístupňovaného prostřednictvím rozmnoženin s možností nastavení titulků je povinen opatřit tyto rozmnoženiny skrytými titulky pro potřeby osob sluchově postižených. To neplatí pro česká audiovizuální díla, která neobsahují mluvené slovo“*. Dále je třeba zmínit ustanovení § 6 odst. 4 zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání), které nabylo účinnosti 1. ledna 2011: *„Poskytovatel audiovizuální mediální služby na vyžádání je povinen tam, kde je to účelné, poskytnout k pořadu otevřené titulky nebo skryté titulky nebo tlumočení do českého znakového jazyka pro osoby se sluchovým postižením a zvukovou stopu určenou pro osoby se zrakovým postižením, má-li je k dispozici, nebo jinak zajistit, aby některé pořady poskytované v rámci audiovizuální mediální služby na vyžádání byly přístupné osobám se sluchovým postižením a osobám se zrakovým postižením.“*

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

Plnění opatření kapitoly 16. Statistické údaje

Šestnáctá kapitola implementuje článek 31 Úmluvy zaměřený na statistiku a získávání dat.

Pro efektivní formulování státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob. V rámci plnění předchozího Národního plánu bylo realizováno první výběrové šetření o osobách se zdravotním postižením. Následně bylo rozhodnuto, že výběrové šetření bude prováděno pravidelně ve stanovené časové periodě.

Plnění této kapitoly nebylo v roce 2013 vyhodnocováno, neboť obsahuje pouze jedno opatření v gesci Českého statistického úřadu, které ukládá provést další výběrové šetření o počtu a struktuře osob se zdravotním postižením, jehož termín realizace je stanoven do konce roku 2014.

Plnění opatření kapitoly 17. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této kapitoly je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování Národního plánu, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i řada dalších institucí a organizací osob se zdravotním postižením.

Všechny relevantní resorty a instituce každoročně předkládají zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok. Výsledná hodnotící zpráva je následně předkládána k projednání vládě ČR, která v případě potřeby navrhne změny nebo doplnění jednotlivých opatření.

Jedno z opatření této kapitoly ukládá poskytovat trvalou metodickou podporu jednotlivým krajům pro realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

17.1. Jedenkrát ročně všechny relevantní resorty předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

*všechny resorty
1 x ročně*

PLNĚNÍ:

Všechny dotčené resorty a instituce v souladu s Pravidly monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014 předložily zprávu o plnění opatření spadajících do jejich působnosti v roce 2013.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

17.2. Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

*MLP, VVZPO
1 x ročně*

PLNĚNÍ VVZPO:

Úkol je plněn, v roce 2013 byla realizována třetí kontrola plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014. VVZPO připravil, projednal a schválil Zprávu o plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014 v roce 2012 (dále jen „Zpráva“). Ke Zprávě o plnění opatření Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014 v roce 2012 přijala vláda ČR usnesení ze dne 24. července 2013 č. 550, kterým byl zároveň Národní plán aktualizován. Z 85 opatření, která měla být splněna do 31. 12. 2012 nebo se měla plnit průběžně, bylo splněno nebo průběžně plněno 76 opatření. Nepodařilo se splnit nebo

průběžně plnit 9 opatření. U opatření 4.3. byl změněn úkol, který je v gesci VVZPO a Ministerstva pro místní rozvoj, na znění: „Předložit vládě ČR ke schválení návrh Vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016-2025.“ s termínem realizace do 31. 12. 2014. U opatření 9.4., 9.6., 9.12., 9.13., 12.3. a 12.6. byly posunuty termíny jejich plnění. U opatření 9.14. byl změněn termín plnění z 31. 12. 2012 na průběžnou kontrolu jeho plnění, neboť úkol lze splnit až s novelizací či přijetím nového zákona o vysokých školách. Opatření 1.2. a 10.14. byla na základě požadavku Ministerstva práce a sociálních věcí zrušena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

17.3. Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

*VVZPO, NRZP ČR
průběžně*

PLNĚNÍ VVZPO:

Sekretariát VVZPO působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti ustanovil VVZPO na svém zasedání v dubnu 2004 Odbornou skupinu VVZPO pro regionální rozvoj, jejímiž členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Odborná skupina se v roce 2013 sešla na 2 zasedáních (13. 6. 2013 a 21. 11. 2013), na kterých hodnotila situaci v jednotlivých krajích, členové si navzájem vyměňovali zkušenosti související s danou problematikou. Nejhorší situace je v Karlovarském kraji, kde vedení kraje stále odmítá myšlenku vytvoření krajského plánu. V ostatních krajích buď krajské plány existují, nebo je vidět snaha krajské plány novelizovat, případně přijmout.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Práce při naplňování tohoto opatření v průběhu roku 2013 navazovaly na projekty z minulých let, během kterých byly vyzkoušeny různé metody a formy vytváření krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (dále jen KPV). NRZP ČR tak má dostatek teoretických znalostí a i praktických zkušeností s vytvářením KPV.

V roce 2013 se díky realizovanému projektu podařilo docílit mnoha pozitivních výsledků ve spolupráci s reprezentací krajů a krajských úřadů.

Jednalo se především o kraje, kde se dlouhodobě nedařilo přesvědčit vedení krajů o potřebnosti zpracovat a přijmout KPV. Změna postojů vedení krajů a vedení KÚ bylo na základě mnoha jednání představitelů NRZP ČR a krajských koordinátorů, působících v daném kraji.

Díky tomuto soustředěnému úsilí se v roce 2013 podařilo přijmout nové KPV v těchto krajích:

- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj

V roce 2013 byla zahájena jednání o přípravě KPV s vedením krajů a KÚ v těchto krajích:

- Ústecký kraj
- kraj Vysočina

V těchto uvedených krajích již bylo soustředěno množství podkladů a konkrétních návrhů na opatření.

V současné době je tak již jediný Karlovarský kraj, který nemá KPV a na jeho vytvoření nepracuje. Vytvoření KPV v tomto kraji vedení kraje a KÚ zatím principiálně odmítá.

V ostatních 11 krajích jsou již KPV přijaty. Pracuje se zde jak na vlastní realizaci a aktualizaci, tak i na průběžném monitorování dopadů jednotlivých opatření a posuzování problémů z terénu.

Informace o přijatých KPV jsou uvedeny jak na webových stránkách NRZP ČR, tak i na webových stránkách jednotlivých krajů.

Základem činnosti v této oblasti je vzájemná výměna informací mezi NRZP ČR a organizacemi osob se zdravotním postižením s krajskou a regionální působností. Pro informování organizací OZP byly využívány tiskoviny, jako je časopis MOSTY pro integraci, e-mailové zprávy a osobní návštěvy v organizacích. V systému sdělování informací má také významné místo web NRZP ČR, který stále více využívají organizace s krajskou a regionální působností.

Nejvýznamnější činností a smyslem spolupráce OZP na krajské a regionální úrovni je formulace věcí společného zájmu. Na první pohled toto vypadá jako jednoduché, ale společná domluva např. při odstraňování architektonických bariér ve městech a obcích se často hledá složitě (co vyhovuje jednomu, může být novou bariérou pro druhé). Obtížná bývá i shoda těchto organizací na tom, co jsou vlastně základní věci společného zájmu, které by se také měly společně prezentovat příslušným zastupitelstvům, úřadům a politikům. Jedná se o odborně a organizačně náročné úkoly, které však mají veliký význam pro komunitu OZP v krajích a městech. V tomto úsilí je NRZP ČR jedinou organizací, která se o realizaci těchto cílů soustavně zasazuje. Z tohoto důvodu také jedná se státní správou a samosprávou a zastupuje organizace OZP v různých pracovních komisích na různých úrovních. Zkušenosti z mnoha regionů ukazují, že společné prosazování zájmů OZP je podstatně efektivnější, než prosazování dílčích zájmů jednotlivých organizací nebo jednotlivých skupin zdravotního postižení. I přes několikaletou osvětu v této oblasti, narážejí snahy NRZP ČR často na nepochopení. Proto je nezbytná další edukační činnost, přenos dobrých praxí a výměna praktických zkušeností.

Tyto aktivity, které mají ve svých důsledcích hmatatelný efekt pro početnou skupinu OZP, by nebylo možné realizovat bez odborné a organizační platformy, kterou představuje NRZP ČR a její odborní pracovníci v regionech.

Jak bylo již zmíněno, bylo na podporu přípravy a monitorování uskutečněno množství různých informačních setkání, workshopů a porad. V některých krajích navíc proběhly veřejně prezentované konference, které byly uspořádány většinou za přímé podpory krajských samospráv a krajských úřadů.

Úkol je plněn průběžně, a to za podpory dotačního programu veřejně účelných aktivit Úřadu vlády ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn.